The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 66./294. SESTDIEN, 1954. G. 21. AUGUSTĀ 4. GADS.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 sleja

ŠE KOPĀ MĒS, BIEDRI, KAM LEMTS NEBIJ MIRT!

DV Tautas un vienības svētki un viru kopkoŗa koncerts

ZIEMEĻAMERIKAS KONTINENTĀ - TORONTO, KANADĀ 4., 5. UN 6. SEPTEMBRĪ

SĀKUSIES CĪŅA PAR EIROPAS ARMIJU

Briselē (I. P.) — Francijas pieci Eiropas sabiedrotie stāv kā saliedēti aiz Sav. Valstīm un Anglijas, pretojoties Francijas ministru prezidenta pieprasītajiem grozījumiem Eiropas armijas līgumā. Tāds vismaz ir sākums Briseles konferencei, kur, Rietumvācijas, Beļģijas, Holandes, Itālijas un Luksemburgas pārstāvji ir nolēmuši cīnīties ar Franciju par Eiropas armijas „būt vai nebūt."

Savienoto Valstu un Anglijas valdības Francijas ministru prezidentam ir likušas sapratst, ka viņa pieprasītās pārmaiņas, pilnīgi mainītu Eiropas armijas līguma seju. Līdzīgu nostāju gan publiski gan privāti, ir izpaudušas arī Rietumvācija, Beļģija, Holande, Itālija un Luksemburga.

Rietumvācijas kanclers Ādenauers, runādams par Francijas plāniem, teica, ka tie Eiropas armiju mainītu pašos pamatos. Tādēļ Mendesa-Frānsa grozījumus Eiropas armijas līgumā nedrīkst pieņemt. Pat Itālija, kas visu laiku atturējās no Eiropas armijas līguma ratificēšanas, gaidīdama Francijas izšķiršanos, tagad ir nostājusies pret to. Pēc Itālijas domām, Francijai nevajadzētu uzspiest savas prasības pirms līguma ratificēšanas. Holande pārmet Francijai pārspīlēto nacionālismu attiecībā pret Rietumvāciju, kamēr pēc Luksemburgas domām, franču grozījumus pieņemot, tikai viena divdesmitā daļa no līdzšinējā Eiropas armijas līguma teksta paliktu negrozīta. Beļģijas ārlietu ministrs Spāks *Mendesam-Frānsam* paskaidroja, ka viņa pieprasītās pārgrozības Eiropas armijas līgumā to mainītu tik daudz, ka būtu nepieciešama jauna līguma ratificēšana. Un Beļģija to nevēlas. Līdzīgās domās bija arī pārējo sabiedroto pārstāvji.

Amerikāņu iznīcinātāji Holandes aizsardzībai

Vašingtonā. Par vienu no svarīgākajiem soļiem Eiropas aizsardzības pastiprināšanai Vašingtona atzīst savus visjaunākos plānus — amerikāņu kara lidmašīnu novietošanu Holandē. Kopš Otrā pasaules kara beigām amerikāņu karaviīri pirmoreiz tiek sūtīti uz Holandi. Nepieciešamais līgums amerikāņu aviācijas novietošanai Sav. Valstu un Holandes starpā jau ir parakstīts, un tagad vairs tikai jāgaida Holandes parlamenta atbilde. kas, pēc amerikāņu domām, būs pozitīva. Pēc Holandes parlamenta atbildes saņemšanas amerikāņi nekavējoties stāsies pie savu plānu reālizēšanas.

Sav. Valstu ārlietu ministrija pēkšņi sākusi veltīt neparastu uzmanību Holandes aizsardzībai. Sav. Valstu kara lidmašīnu novietošanu Holandes robežās Sav. Valstu ārlietu ministrijas pārstāvji ieskata par ievērojamu soli Eiropas aizsardzības un Ziemeļatlantijas Organizācijas stiprināšanai pret iespējamu uzbrukumu no austrumiem.

Pēc Vašingtonas militāro aprindu sniegtās informācijas var spriest, ka Sav. Valstis uz Holandi paredzējušas nosūtīt vienu F-86 strūkliznīcinātāju eskadriļu. (Parasti vienā iznīcinātāju eskadriļā ietilpst 25 lidmašīnas). Pašreiz amerikāņu iznīcinātāji atrodas Francijā un Rietumvācijā, bet Anglijā kaujas gatavībā stāv lielāks skaits vismodernāko amerikāņu bumbvežu.

PIRMS 15 GADIEM
Hitlera-Staļina pakts nolīdzināja ceļu karam

1939. gadā 21. augustā Vācija un Padomju Krievija paziņoja par savstarpējā neuzbrukšanas pakta nolīgšanu. Tas bija ceļa nolīdzinājums Hitleram, lai tas varētu uzsākt karu. Abas totālitārās valdības bija vienojušās arī par Baltijas valstu likteni. Šī vienošanās Staļinam deva brīvas rokas Baltijas tautu brīvības iznīcināšanai.

AUG JAUNO SPORTISTU MAIŅA

Kanadas latviešu sporta apvienības rīkotajos bērnu sporta svētkos Sidrabenē jaunie „rekordisti" sasniedza labus rezultātus. Augšā pa kreisi V. Skujiņa izsniedz balvas uzvarētājiem. Pa labi: veikt 1 metra augstumu nemaz nav tik viegli. Otrā rindā: šaušanas sacensību vadītājs E. Skujiņš paskaidro uzdevumu pašam jaunākajam šāvējam. Pa labi. — Visiem tiem, kas apgalvo, ka Sidrabenes nometnes upītē nav zivju, atbildi dod Jānis un Juris Udrovski — rādot noķerto 3 mārc. un pusdienām paredzēto līdaku. J. Liģera uzņēmumi.

KOMŪNISTU VALDĪBAS NEREPREZENTĒ TAUTAS GRIBU

Kerstena komitejas ziņojums un ieteikumi prezidentam

Pēc atgriešanās no Eiropas Kerstena izmeklēšanas komiteja iesniegusi Tautas vietniekiu namam ziņojumu par veikto darbu līdz ar saviem ieteikumiem. Šis dokuments tagad izdots kā atsevišķa 25 lappušu brošūra. Šis ir komitejas otrs ziņojums Kongresam. Pirmais ziņojums bija plaša grāmata, kas aptvēra toreizējās Baltijas komitejas darbību pagājušajā gadā, izmeklējot komūnistu agresiju Baltijas valstīs.

Šinī darbības posmā komitejas uzdevums bija paplašināts, aptverot „visas citas zemes, kas atrodas pasaules komūnisma kontrolē". Komitejai bija sēdes maijā, jūnijā un jūlijā Čikāgā, Nujorkā, Londonā, Minchenē un Berlīnē, tā uzklausījusi 112 lieciniekus un bez tam saņēmusi daudz rakstveida liecību.

Izmeklēšanas noslēgumā komiteja konstatē, ka 1) komūnisms nekad nav ticis pie varas legāla ceļā; 2) sagrābis varu, komūnisms mēģina apsegt sevi ar legālitāti, sarīkojot „vēlēšanas"; 3) komūnisms spēj noturēties pie varas, vienīgi pielietojot brutālākās un necilvēcīgākās metodes, kādas vien cilvēce pazīst. Komiteja atzīst, ka mierīgā kopdzīve ir komūnistu pasaka, kas sasniedzama, vienīgi pilnīgi pakļaujoties Maskavas verdzībai.

Ziņojums beidzas ar ieteikumiem ASV prezidentam, no kuriem svarīgākie ir sekojošie:

1) sasaukt starptautisku konferenci, lai tā formāli atzītu faktu, ka komūnistu valdības nerepreprezentē tautas gribu, lai brīvās nekomūnistiskās nācijas aicinātu diplomātisko atzīšanu visām komūnistiskām valdībām, pārtrauktu tirdzniecību ar komūnistu valdībām un izstrādātu dinamisku programmu starptautiskās komūnistiskās sazvērestības iznīcināšanai; 2) nekavējoties dibināmas trimdinieku militārās vienības; 3) jānodibina starptautiska juridiska komiteja, kas izmeklētu komūnistu noziegumus pret cilvēcību.

Kerstena komisija dosies uz Latīņu Ameriku

Runājot par turpmākiem nodomiem, dep. Č. Kerstens Milvokos paskaidroja, ka komiteja uzsākot izmeklēšanu par Padomju iejaukšanos Rietumu puslodes valstīs, it sevišķi Latīņu Amerikā. Komitejas loceklis P. Hillings, rep. no Kalifornijas, pirms kāda laika bija izbraucis uz Gvatemalu, lai izdarītu iepriekšēju izmeklēšanu, kas liecināja, ka Gvatemalas gāztais prezidents Arbencs saņēmis direktīvas no Maskavas. Arbenca valdība lietojusi tikpat brutālus spīdzināšanas paņēmienus kā Padomju Savienībā.

ASV SAMAZINĀS KARASPĒKU KOREJĀ

Vašingtonā (I. P.) — Sav. Valstu aizsardzības ministrija ziņo, ka tuvāko mēnešu laikā no Dienvidkorejas tiks atvilktas četras amerikāņu divīzijas. Pašreiz Sav. Valstis Dienvidkorejā uztur sešas divīzijas. Aizsardzības ministrija paskaidro, ka Dienvidkorejai atrautās divīzijas tiks nosūtītas uz vietām, kur tās daudz lietderīgāk varēs kalpot Savienoto Valstu interesēm.

Dienvidkorejas valdība Savienoto Valstu paziņojumu uzņēma ar neslēptu nepatiku. Prezidents Rī nekavējās iesniegt protestu Savienoto Valstu valdībai, lai pēdējā nesamazinātu savu armiju Dienvidkorejā, vismaz līdz tam laikam, kamēr Dienvidkorejas republikas armija ir pietiekami spēcīga, lai uzsāktu akciju pret Ziemeļkorejas komūnistiem.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

GLUŽI VIENTULĪGA SAVU SABIEDROTO VIDŪ SKAN SAV. VALSTU BALSS, SAUCOT „MIERMĪLĪGO KOPDZĪVI" PAR PADOŠANOS KOMŪNISTIEM. ANGLIJAS POLITIKI BRAUC UZ PEKINGU UN MASKAVU, FRANCIJA DARĪTU VISU KO, LAI TIKAI VARĒTU SADZĪVOT AR KOMŪNISTIEM UN IZVAIRĪTIES NO EIROPAS ARMIJAS LĪGUMA RATIFICĒŠANAS, UN RIETUMVĀCIJA, NEVARĒDAMA SAGAIDĪT SABIEDROTO POLITIKAS TŪLĀŠANĀS BEIGAS, ARĪ SĀK SKATĪTIES UZ AUSTRUMIEM, JA NE VAIRĀK, TAD VISMAZ MEKLĒJOT TIRGUS.

LONDONĀ

Anglijas strādnieku partijas vadītāju brauciens uz Maskavu un Pekingu sāk izvērsties par vienu no lielākajiem komūnistu propagandas šedevriem. Ja sākumā Anglija tikai piekrita Etlija, Bevana un biedru braucienam uz komūnistu Ķīnu, lai panāktu attieksmju uzlabošanu abu valstu starpā, tad tagad šo pasākumu jau sāk cildināt. Vēl vairāk, Anglijas politiskajās aprindās pacēlušās balsis, ka pēc sociālistu sekmīgā brauciena uz Pekingu līdzīgu delegāciju, tikai šoreiz arī ar konservātīvo piedalīšanos, vajadzētu sūtīt uz Maskavu.

Bet Anglija jau nav vienīgā, kas ir gatava lūgt piedošanu pēc tam, kad ir kārtīgi izpļaukāta. Arī Japāna, kuŗai teorētiski būtu bezgala daudz iemeslu nīst komūnistus un krievus, sāk atklāti runāt par draudzības nostiprināšanu ar komūnistu Ķīnu un neierobežotas tirdznecības uzsākšanu Japānas, Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas starpā. Dienvidaustrumāzija, kuŗas dēļ tiek plānots Dallesa slavenais aizsardzības bloks, tikai ar diviem izņēmumiem ir izšķīrusies palikt neitrāla. Pakistana un Taizeme ir vienīgās Dienvidaustrumāzijas valstis, kas saprot komūnisma briesmas un nebaidās to arī pateikt. Pārējo Dienvidaustrumāzijas valstu attūrība ir labākais padošanās pierādījums Padomju Savienības „miermīlīgās kopdzīves" politikas spiedienam.

Tāpat Dānija domā, ka sadzīvošana ar Padomju Savienību ir drošāks risks nekā palīdzības gaidas no Sav. Valstīm. Lai kaimiņiem pierādītu savu labo sadzīvošanas gribu, **Dānijas valdība ir atteikusies atļaut amerikāņiem ierīkot aviācijas bazes Dānijā, tādējādi mēģinot izslīdēt no Ziemeļatlantijas organizācijas pienākumu loka. Dānijas atturības dēļ Baltijas jūras apkārtne nebūs pietiekami nosargāta: nepatīkams trieciens amerikāņiem, jo likās, ka brīvības līnija nepārtraukti pieņemas spēkā. Vismaz tā tas notiek dienvidos, kur Dienvidslavija, Grieķija un Turcija nupat kā parakstījušas savstarpēju militārās palīdzības līgumu.**

Anglija Etlija braucienu uz Maskavu un Pekingu pavada labsirdīgām, apmierinājuma pilnām acīm. Angli pat jūtas ļoti pacilāti un pašapmierināti, ka Maļenkovs, atmezdams savu līdzšinējo kautrīgumu sabiedrībā, ieradās Anglijas sūtniecībā Maskavā un dzēra uz kāralienes Elizabetes II veselību. Arī PekingasČu En Lajs nepalika aiz sava Maskavas kollēgas, glāzi rokā pieminēdams Anglijas karalieni, kamēr Etlijs no savas puses sauca augstas laimes tādiem pasaules miera čempioniem kā Mao Tse Tungam un Ženēvas konferences sadarbošanās lielmeistaram Molotovam.

Bet arī Anglijā vēi joprojām ir daži pavisam nesportiski radījumi, kas nespēj saprast sociālistu viesošanās cēlos iemeslus. Daži palaidņi prasa, lai Etlijs, komūnistu Ķīnā viesodamies, noskaidro dažus līdz šim vēl neatbildētus jautājumus, un proti: 1) Vai Anglijai būtu gudri sūtīt dažādas mašīnas uz komūnistu Ķīnu, ja pašas Ķīnas laikraksti atklāti saka, ko modernas armijas izveidošanai vispirms ir nepieciešama moderna smagā rūpniecība? 2) Ko tad komūnistu Ķīna, kas ilgojas pēc pasaules miera, darīs ar modernu armiju? Uzbruks Formozai? 3) Kas ir noticis ar angļu tirgotājiem un uzņēmējiem komūnistu Ķīnā? 4) Tā kā Etlijs ir politiskās opozicijas partijas vadītājs Anglijā — kas ir noticis ar politisko opoziciju komūnistu Ķīnā?

PARĪZĒ

Francija, protams, ir gatava darīt visu iespējamo, lai tikai izvairītos no Eiropas armijas līguma ratificēšanas un līdz ar to Rietumvācijas apbruņošanas. Padomju Savienības propaganda, lai aizkavētu Rietumvācijas apbruņošanu, kādu laiku gan bija apklususi, tad varēja cerēt, ka franči krievu viltīgos glaimos un solījumos neklausīsies, bet tagad franču ausis atkal ir kļuvušas neparasti dzirdīgas un, jo tuvāk nāks Eiropas armijas debašu diena parlamentā, jo ar lielāku sajūsmu tiks uzklausīts katrs Padomju Savienības priekšlikums ar kuŗa palīdzību Francija varētu izvairīties no šī nepatīkamā pienākuma. Pašreizējos apstākļos par Eiropas armijas likteni var sacīt sekojošo: ja Eiropas armijas līgumā tiek izdarītas pārmaiņas, ja pārējās valstis šīm pārmaiņām pievienojas, ja to atzīst Francijas parlaments, tad var ceŗēt, ka, varbūt, Francija ratificēs Eiropas armijas līgumu. Tas tikai pierāda, ka Francija daudz labprātāk samierinās ar Padomju Savienību nekā ar domām, ka Francijas un Vācijas karaviīri varētu cīnīties plecu pie pleca..

Internacionāls plāns draud izjukt nacionāla naida dēļ!

BONNĀ

Dr. Johna aizbēgšana vēl vienmēr nodarbina rietumvāciešu prātus. Ādenauera valdība tautas acīs zaudēja daudz no savas līdzšinējās uzticības, un vācieši tagad uztraukti prasa: vai Bonnā vēl ir daudz tādu Johnu un ko Ādenauers domā darīt? Lai uz cita lēses noberztu savus ģīmjus mazliet gaišākus, vecie naciķi norāda uz Johna pretnacionālistisko pagātni, uzsverot, ka tie, kas nav bijuši nacionālsociālisti, ir nodevēji, vai vismaz tādi, uz kuŗiem nevar palaisties. Dr. Johns ir rūgts malks Ādenaueram un Sav. Valstu Eiropas politikai.

DR. JOHNS APVAINO ASV

Rietumvācijas bij. drošības šefs Dr. Otto Johns Berlīnes padomju sektorā saaicinātiem 400 žurnālistiem starp citu izteicies, ka ASV izmantojot Bonnas valdību, Franciju un Angliju kā ieročus sazvērestībai, kuŗas mērķis esot karš. Bet karš nozīmētu Vācijas bojā eju. Visa Eiropas aizsardzības sistēma EDC esot lielā noslēpumā turēta vienošanās pret austrumiem. Kad Dr. Johns nesen bijis ASV, viņš sastapies ar ASV CIA vadītāju Dallesu un guvis iespaidu, ka ASV valda balles, un tā gatavojoties jaunam pasaules karam, no kuŗa visvairāk cietīšot vācu tauta.

Bonnas valdība uz savu bij. uzticības vīra preses interviju atbildējusi ar paziņojumu, ka Dr. Johns ir Rietumvācijas republikas nodevējs un ka viss, ko viņš stāstījis, ir tīra komūnistu propaganda. To pašu atzinis ASV izlūkošanas pārvaldes vadītājs Dalless Vašingtonā. **kk.**

NODIBINĀTAS APVIENOTĀS NACIONĀLĀS KOMITEJAS UN PADOMES TRIMDĀ

Austrumeiropas trimdinieku apvienība

Dažādo tautu trimdinieku aprindās vairākkārt ierosināts jautājums par visu šo trimdinieku komiteju un padomju apvienošanu vienā organizācijā vienotai cīņai pret kopīgu ienaidnieku. Šīs idejas reālizēšanai 14. jūlijā dažādo tautību trimdinieku pārstāvji sanāca kopā un nodibināja Apvienotās nacionālās komitejas un padomes trimdā. Otrā apspriede notika 10. augustā Baltijas brīvības namā Nujorkā.

Organizācijas statūtos teikts, ka apspiesto tautu pārstāvji apvienos savus spēkus, lai cīnītos pret Padomju ekspansiju. Organizācijas uzdevums ir: a) izstrādāt plānu, lai pretotos okupēto zemju sovjetizācijai: b) sekot notikumiem okupētajās zemēs un attiecīgi reaģēt; c) izplatīt atbrīvošanas doktrīnu; d) sistēmatiski sadarboties ar presi un radio brīvajā pasaulē; e) sadarboties ar Apvienotām Nācijām; f) sadarboties ar baznīcām un arodbiedrībām un intellektuāļu grupām; g) ierosināt politiskas akcijas, manifestācijas un sanāksmes; h) sadarboties ar amerikāņu naiconālām grupām; i) radīt brīvās zinātnes un mākslas institūtus.

Apvienotās organizācijas locekļi ir Albānijas, Bulgārijas, Čehoslovakijas, Igaunijas, Ungārijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Rumānijas un Dienvidslavijas nacionālās komitejas un padomes, kuŗas reprezentē to priekšsēži vai delegāti. Apvienotās organizācijas priekšsēži mainīsies rotācijas kārtībā ik pa trīs mēnešiem. Organizācija izraudzīs ģenerālsekretāru uz vienu gadu. Organizācija cieši sadarbosies ar Brīvās Eiropas komiteju.

Šinīs dienās noskaidrosies, kas reprezentēs latviešus šinī organizācijā.

Anglijas strādnieku partija pārceļas uz sarkano Ķīnu

Londonā (I. P.) — Oktobŗa mēnesī, sekojot komūnistu Ķīnas ārlietu ministrijas aicinājumam, uz Pekingu brauks vēl septiņi strādnieku partijas pārstāvji no Anglijas parlamenta. Jaunā delegācija no Londonas izlidos 4. oktobrī, apstāsies Prāgā un Maskavā, lai tad turpinātu ceļu uz Pekingu.

OLAFA ILZIŅA KONCERTS EATON AUDITORIJĀ
trešdien, 8. septembrī, pulksten 8,45
IEEJAS KARTES, SĀKOT AR 30. AUGUSTU, EATON'A AUDITORIJAS KASĒ NO PLKST. 9 RĪTĀ LĪDZ 10 VAKARĀ

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt.
Draugi grib mūs asimilēt.
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRĪNBERGS

DAUGAVAS VANAGU DIENAS AICINA

PRĀV. A. SKRODELIS

Dzirdot aicinājumu, šoreiz uz Daugavas Vanagu dienām, dažs varbūt teiks, vai dažādo „dienu" — jaunatnes, draudzības, kultūras u. t. t. jau nav par daudz? Tomēr nē. Kā daudzajām biedrībām, tā arī šīm dienām veicams pašlaik visai svarīgs uzdevums.

Katrai zemei un tautai ir sava īpatnēja dvēsele, dzīves ritms un mentalitāte. Tie, kas tajā ieaugušī, jūtas labi, bet kas ienāk ar citu mentalitāti, ir svešī, un tiem sirdi trūks veldzes. Bet mēs zinām, ka katrai zemei nesams arī savs mentalitātes krusts. Baltie laudis, ienākot šinī kontinentā, gribēja būt kungi, bet ar laiku tomēr viņi iekļuva varbūt vissmagākajā i verdzībā, proti — lietu verdzībā. Ne lietas ir viņu īpašums, bet viņi pieder šīm lietām. Šī vergošana lietām un steiga ir šī kontinenta krusts.

Nu šī kontinenta briesmas tīko arī pēc mums, ienācējiem. Bet kas ir bijuši latvieši savā dziļākajā būtībā? Viņi ir dziļo sakņu un svēto saišu cilvēki, ar sirdīs spēcīgo piekeršanos zemei un mājai. Viņu dvēselēs skan cīruļa viterošanas, rudzu druvu viļņošanās un balto ievu siedu skaņas un zvani. To skati jo bieži vēršas uz debesu zilgmi un zvaigznēm.

Vai jausim visu to atņemt un saduļķot un ieraut arī mūs lietu verdzībā, kur viss — zvaigznes, mājas vai cilvēki — ir tikai izmantošanas objekti? Šķiet, katrs atbildēs — nē. Bet lai tas nenotiktu, mums jācenšas turēties vecajā zemē. Kā es to domāju? Paldies Dievam, mēs esam paņēmuši līdzi daudz no savas dzimtenes mentalitātes, līdzībās runājot — dzimtenes zemes. Šī zeme ir rodama tur, kur pulcējamies kopā. Vienalga kādā veidā — draudzēs, biedrībās, pulciņos vai ģimenei ar ģimeni kopā ejot. Tāpēc jācenšas biežāk saiet kopā un satikties, lai neizžūtu dvēseles saknes.

Lūk, tāpēc nepietiktu ne ar vienu bierību, ne ar vienām „latviešu dienām" gadā. Vajadzīgi daudzi aicinātāji, lai satiktos dažādā veidā, gan lielākos, gan mazākos pulciņos, vajaga pēc iespējas vairāk šādu dienu un svētku. Tāpēc varam silti apsveikt Daugavas Vanagu aicinājumu salidot un sanākt vienkopus, kā paši saka, tautas un vienības dienām, vai arī, kā man gribētos teikt, uz pakavēšanos dzimtenes zemē, latvju tautas mentalitātē. Jo Daugavas Vanagi jau ir tā organizācija, kas reiz solījās: „Neviens latvietis, ciņu vai dzīves ievainots un aizlauzts, lai nepaliek bez drauga siltas sirds un palīdzīgās rokas. Mēs rūpēsimies, lai neviens neaizklīstu no mūsu saimes, jo, kas aizklīdīs, kļūs nabags, nelaimīgs un vientuļš. Mēs raudzīsim saglabāt sevi un visus ap mums lielajiem nākotnes uzdevumiem — dzimtenes, tautas un valsts atbrīvošanai un jaunuzbūvei." Un, lūk, pulcējoties šinīs dienās, visi atcerēsimies arī šos solījumus. Un to visu veiks dziesmu balsis, skatuves tēli, kopējs izbraukums un sastapšanās latviešu ballē. Un reizē ar visu to katrs nesīs arī savu dolaru, un tie krāsies kopā, lai ienestu kādu priekšu tiem mūsu ļaudīm, kuŗus šie gadi un dzīve piemeklējusi smagāk kā mūs.

Šīs Daugavas Vanagu vienības un tautas svētku dienas aicina mūs arī visus kļūt par uguntiņām citiem, kas cīnās plašā miglas upē. To varam ar savu sabiedrisko darbu, latvisko sirdi, draudzības garu un ticību nākotnei. Ja nepagursim, kļūsim citu stiprinātāji. Cits citu stiprinot, visi kļūsim trīsreiz izturīgāki. Bet pretējā gadījumā — ai, cik ļoti viegli varam kļūt citu gurdinātāji. Pašlaik visbīstamākie ir mūžīgie skeptiķi, visa nokritizētāji, šaubu sējēji un mazticības vairotāji.

Skan Daugavas Vanagu aicinājumu zvani — salidot un sanākt uz tautas un vienības dienām. Tad iesim, lai pabūtu no jauna dažas dienas dzimtenes zemē un sadzirdētu latvju dvēseles īstās skaņas, lai atjaunotos trijos solījumos, lai saredzētu stiprinātājas uguntiņas un paši kļūtu tādas citiem.

Ainu Vilciņu un Imantu Balodi 14. augustā Toronto salaulāja mācītājs A. Lūsis sv. Jāņa baznīcā.
Foto A. Jānītis

NO DZĪVES ŠĶIRIES 1905. g. IECELOTĀJS

Vankuverā 18. jūlijā mūžībā aizgājis Arturs Brūveris, 66 g. v.

Nelaikis dzimis Latvijā, Ķeipenes pagastā, 1905. gada rudenī sekojis vecākajam brālim uz Kanadu, kur tas ieradies kā 1905. g. bēglis.

Dzīve svešajā zemē bez svešas valodas sākumā bijusi ļoti smaga. Savas darba un dzīves gaitas abi brāļi iesākuši kā meža strādnieki. Šo darbu viņi strādājuši līdz vecuma pensijas izdienai. Svešumā, bez ģimenes, smagā darbā ir aizgājuši vientuļā latvieša dzīve.

A. B. negāja jaunieceļotāju sabiedrībā, bet turējās ar sava laika domu biedriem. No dzimtenes tik pieminējis kā māti.

Nelaikis savā laikā kalpojis Kanadas armijā, kādēj viņu apbedīja kā kara veteránu. Pēc nelaika sēro viņa vecākais brālis.

VISIEM JĀPIEDALĀS LNAK

PADOMES VĒLĒŠANĀS

LNAK valdes apspriede ar latviešu sabiedriskiem darbiniekiem Otavā

LNAK valdes pr-dis A. Svenne, vicepr-dis A. Liepiņš, sekr. V. Upeslācis un skolu daļas vad. J. Mežaks, LNAK pārstāvja A. Ķīvīša aicināti 14. augustā bija izbraukuši uz Otavu, lai piedalītos vietējo organizāciju un draudžu pārstāvju kopējā sanāksmē. Par LNAK mērķiem un uzdevumiem runāja Svenne, paskaidrojot, ka centrālās organizācijas pamats ir atseviškais latvietis, t. i. šo latviešu kopums. Ir jautājumi, piemēram, Latvijas atbrīvošana un latviešu kopības saglabāšana, kas jāveic visiem kopīgi. Ir vajadzīgs tādēļ kāds organs, kas izsaka kopējo gribu. Biedrība, u. c. organizācijas veic savus īpašos uzdevumus, kas pilnīgi nepieciešami. Bet Centrālā organizācija, tāpat kā tautas kopums nav biedrība. Tā ir mūsu nacionālās gatavības izpausme, mūsu valsts turpinājums mūsu apziņā, garīgās neatkarības forma. Tādēļ ikviens aicināts to atbalstīt — vispirms, pildot kādu pienākumu, kam seko tiesības.

LNAK Padomes vēlēšanās tādēļ jāpiedalās visiem.

Otavieši referātu uzņēma ar interesi, jo tādā veidā šī jautājuma apgaismojumu tie dzirdēja pirmoreiz.

Skolu daļas vad. J. Mežaks rakstūroja kultūras darbu un izglītības lauku trimdā un sniedza pārskatu par latviešu skolu tīklu Kanadā.

Sekojošās pārrunās piedalījās adv. Legzdiņš (kā sadalās LNAK budžets pēc izdevumu posteņiem), māc. E. Lange (par aktīvajiem LNAK dalībniekiem), V. Upeslācis (mainiet personas, ja vajadzīgs, bet piedalieties LNAK vēlēšanās). u. c.

Sanāksmi korrekti vadīja agr. Kronbergs.

Nopietnajai daļai sekoja vakariņas. Rīkotāju aicināts V. Upeslācis omulīgā sarunā pieskārās tādām, gluži nopietnām lietām, kā asimilācijai, dzīvošanai savā pagastā un svešumā un — cik no mums atgriezīsies dzimtenē?

Nākošā dienā notika draudžu, latv. b-bas, bērnu vecāku un skolotāju apspriede, par skolu apvienošanu, ko uz sanāksmes vēlēšanos vadīja skolu daļas vad. J. Mežaks; protokolēja A. Ķīvītis. Kā zināms Otavā pastāv divas, apm. viena vecuma un lieluma (15, resp. 17 bērni katrā) latviešu skolas. Viena pastāv pie ev.-lut. Pētera draudzes ar māc. E. Langi kā skolas pārzini, otra — sākumā pie Pāvila draudzes, tagad — pie Otavas latv. b-bas. Jau vairāk kā gadu otavieši cīlā labo domu par skolu apvienošanu. Ka tas tomēr nav tik vienkārši, liecināja arī šī apspriede. Pašlaik aktīvākā apvienošanās rosinātāja liekas būt latviešu b-bas skola un tās vecāki. Arī otras skolas uzturētāji — māc. E. Lange un draudzes pr-ks domu atbalsta. Tomēr debates dažkārt prasīja J. Mežaka iejaukšanos, kuŗa mierīgā un konsekventā sēdes vadība pelna visu atzinību. Pēc vispusīgām un atklātām pārrunām, apspriede vienbalsīgi pieņēma atzinumu, ka viena skola Otavā vēlama, bet tā kā pastāv bažas, ka pagaidām tās darbs nebūs labāks par līdzšinējo divu skolu darbu, pēdējās arī nāk. māc. E. Pavasars un māc. A. Voitkus. Pēc dievkalpojuma dažādas nodarbības, sporta spēles un rotaļas bērniem jaunatnes audzinātāju un sporta darbinieku vadībā. Bērni tiks sadalīti vecuma grupās, un sacensību dalībniekiem paredzētas balvas. Pēc tam notiks nodarbības un sacensības pieaugušajiem. Paredzēta arī šacha simultanspēle. Interesenti tiek lūgti ņemt līdzi šacha figūras un galdiņus. Vakarā būs dažādi priekšnesumi. Piedalīties apsolījuši M. Plostniece - Martinova, J. Vilks un DV teātŗa ansambļa dalībnieki.

Tie tautieši, kam ir auto mašīnas un kam braucot uz sarīkojumu paredzamas brīvas vietas, kā arī tie, kam mašīnu nav, lūgti paziņot savas adreses līdz 21. augustam sarīkojuma atbildīgajam vadītājam: P. Immuram, 175 Wentworth St., South, tel.: JA 8 - 3137, vai O. Zvirgzgraudam, 208 Queen St. South, tel. JA 8 - 1374.

Arturu Bērziņu un Mirjamu Vanagu salaulāja Sv. Andreja dr. māc. A. Čops.
J. Kreija foto

KELLONĀ (KELOWNĀ), B. C.

SVEŠUMĀ MIRIS LATVIJAS LAUKSAIMNIEKS

29. jūlijā šīs zemes gaitas beidzis Otto Kalniņš, 52 g. vecs.

Kalniņš dzimis Latvijā Adažu pagasta Garkalnes skolā, kur viņa tēvs, bijis ilggadīgs skolotājs un Adažu draudzes ērģelnieks.

Kalniņam pašam bijusi lauksaimniecība Sējas pagastā, kur viņš ar ģimeni nodzīvojuši līdz bēgļu gaitām.

Pazinēji dēvē Kalniņu par zemes dēlu ar zvaigžņu dvēseli. Mūzikāls, dziesmu mīļotājs un sabiedrisks darbinieks un grūtos brīžos uzmundrinātājs ne tikai savējiem, bet arī svešniekiem.

Bijis pagasta vecākais, aizsargs, kooperatīva un pienotavas darbinieks.

Bēgļu gaitās nelaikis ar ģimeni izstaigājuši Vāciju un Franciju, kur kā laukstrādnieks trijos gados sataupījis visai ģimenei ceļa naudu uz Kanadu.

Kanadā visus trīs gadus Kalniņš ar sievu un 2 dēliem strādāja augļu dārzos Kelonā.

Pēc grūtām ciešanām Kalniņš aizgājis mūžībā savas ģimenes vidū.

Nelaikis atstāj dzīves biedri — bijušo Sējas pagasta skolotāju — un 3 dēlus, no kuŗiem 2 vēl apmeklē ģimnaziju, bet vecākais dēls strādā Vankuverā.

Īss, bet svētīgs aizgājēja mūžs.

-ņa.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 10
Tel. AT 7798
MONTREĀLĀ, P. Q.

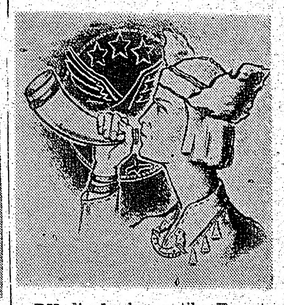

DV dienās, kas notiks Toronto septembŗa pirmās nedēļas nogalē, bez jau minētajiem sarīkojumiem paredzēts arī svētdien, 5. septembrī DV namā, 123 Huron St. Dr. J. Zariņa (no Montreālas) referāts: „DV mērķi un trimdas sabiedrība." Ieeja brīva.

*

Lai palīdzētu DV dienu apmeklētājiem orientēties daudzo sarīkojumu burzmā, Rīcības komiteja stājusies pie īpašas DV dienu programmas un informācijas izdevuma sakārtošanas, kas iznāks nelielas brošūras veidā un būs arī interesanta piemiņa no šiem tautas svētkiem. Programmā bez atzīmēm par sarīkojumu laikiem un vietām būs ievietoti arī paskaidrojumi par ērtākiem satiksmes līdzekļiem uz attiecīgo notikumu vietu, Toronto karte un citi aizrādījumi. Programmas cena paredzēta 50c.

LASĪTĀJU VĒSTULES

TĪRU SĒKLU

Jāpriecājas, ka vismaz laiku pa laikam mūsu laikrakstos iespīež aizrādījumus par nezālēm valodas druvā. Un labi, ka redaktori par šo jautājumu pieļauj runāt līdz ne, tikai mācītiem valodniekiem, bet katram, kam latviešu valoda mīļa.

Nav pirmā reize, kad esmu juties spiests parādīt, ka nezāles mūsu valodā izsēj arī rakstnieki. Nupat, vienā paša pavakarē lasīdams, noskaitos par trīs gadījumiem, kur mūsu rakstnieki savos darbos nav labi izšķirojuši valodas sēklu. — Vispirms man simpatiskā rakstniece Aida Niedra atkal gribējusi ieviest kādu nevajadzīgu jaunvārdu: savā LA iespiežamajā romānā viņa kādreizējo telefonu sauc par tālmēli. Šis jaunvārds kaut kā asociējas ar garzobi, garmēli, tenknesi, bet, pār visām lietām — nekādā ziņā nevar konkurēt ar jau iegājušos telefona saukšanu par tālruni.

Laikmeta 25. numurā rakstniece Konstance Miķelsone savā Džentlmenī piemin, ka angļu karaviīri ap kājām valkājuši aproces. — Aproces taču valkā tikai ap roku! Ja ko līdzīgu valkātu arī ap kāju, tad latviski tās sauktu „apkājes." Dievam žēl, rakstniece kļūdījusies un par aprocēm nosaukusi, šķiet, neko citu kā lielsaišķus.

Dzejoļu antoloģijas Latgaļu dziesminieki ievadā mag. iur. Aleksis Rubulis vārdu dziesna izskaidro kā blāzma. Patiesībā šis vārds īsti pilnskanīgi un izjūtami pareizi skan vienīgi latgaļu dialektā, kur runā un raksta dzīsna. Dzīsna nozīmē to stundu vakarā, kad dienas gaisma pa mazām dziest un izdziest. Turpretim blāzma — brīdi rītā, kad saule vēl nav lēkusi, bet tomēr svīst jau gaisma. Manā izjūtā ir nepareizi, ja runā par vakara blāzmu, bet pareizi, ja runā par rīta blāzmu. Rīts dod gaismu, vakars nes tumsu. Blāzma nāk no gaismas. Tāpēc dziesna jeb dzisna ir brīnumjauks jēdziens brīdim, kad tumsa nomāc gaismu.

Vectēvs, A. A., ASV

ZIEDOJUMI

LNAK Palīdzības nozare laikā no š. g. 1. — 31. jūlijam saņema sekojošus ziedojumus:

1. Palīdzības darbam: Otavas tautieši: A. Baltroze $1.00; A. M. Ķivitis, V. Ositis, P. Fedosejevs, N. Kolbergs, P. Auns 50c katrs.

Toronto tautieši: Al. Kapiņš $5; An. Kapiņš, E. Kārkliņš $2.50 — katrs; N. Siliņš, A. Apinis $2.00 katrs; M. Raņķis, K. Prieditis, E. Lazda, A. Andžāns, K. Bērziņš, A. Reinbergs, A. Dreimanis, A. Čops, L. Kravis, K. Kilkuts $1.00 katrs; K. L. 50c. Kopā $28.00.

2. Veco laužu namam Kanadā: Otavas tautieši: P. Fedosejevs, A. Baltroze, E. Grīntāls, C. Murray, F. Brālis, E. Kaufut, A. Tiltiņš, A. M. Ķivitis 50c katrs; N. Kolbergs, Šipols, D. Sviķis 25c katrs.

Bramptonas: B. Ķikuts $1.00.

Toronto tautieši: M. Vasbergs $5.00; E. Miķelsons, V. Prieditis, Ģimis $3.00 katrs; N. Siliņš, I. Zaļupis, B. Tiltiņš, J. Pētersons $2 katrs; M. Raņķis, K. Vitoliņš, F. Pelšs, N. Līdums, P. Strautmanis, Ž. Putniņš, A. Bušmanis, R. Ozoliņš, A. Auseklis, A. Innus, A. Niedrags, A. Čops, J. Kalniņš $1 katrs; K. L. 50c. Kopā $41.25.

3. Immigrācijai: Bramptonas V. Mārtinsons $1. Otavas — A. M. Ķivitis 50c. Toronto — A. Andžāns, K. L. $1 katrs; Z. Timma 25c. Kopā $3.75.

4. Grūtdieniem Eiropā: Vinipegas latviešu biedrība $18.

Otavas tautieši: M. Končus $2; P. Alutis, D. —, L. Krauze, L. Birkhāns, J. —, T. Melbārds, J. Kronbergs, E. Lange, A. Baltroze, P.Fedosejevs $1.00 katrs; V. Ositis, P. Auns, Brunaus, H. Kušils, Modiņš, Freibergs, E. Grīntāls, C. Murray, F. Brālis, E. Kaufuts, A. Tiltiņš, D. Sviķis, E. Krūmiņš, A. M. Ķivitis, F. Bergkinds, U. Kinstlers — 50c katrs; N. Kolbergs, Gimbuts 25c katrs.

Bramptonas tautieši: R. Norītis, K. Vanags, J. Verlis $2.00 katrs; J. Dainis, J. Lūsis, K. Ezītis E. Lazda $1.00 katrs.

Toronto tautieši: Tautiešu grupiņa (A. A.) $1.66; J. Karols, A. Pētersons, J. Dzirneklis, A. Augulis, V. Aboliņš, E. Millers $5.00 — katrs; A. Vorps, A. Apinis, A. Andžāns, J. Pētersons $3.00 katrs. A. Sprogis, K. A. Kazerovskis, K. Vitoliņš, K. Blumbergs, R. Tūters, J. Bražus, R. Ilēns, V. Uiska, Z. Augulis, A. Mednis, R. Jankus, A. Upmanis, O. Indzers, A. Leitrants $2.00 katrs; A. Anšmita, Z. Rautenbergs, V. Elksnis, J. Putāns, A. Kārkliņš, J. Pālens, F. Pelšs, N. Līdums, P. Strautmanis, Ž. Putniņš, A. Bušmanis, H. Siliņš, P. Vašulis, P. Kamaruts, K. L., A. Rozenbergs, K. Prieditis, E. Lazda, E. Blumbergs, G. Sīpols, O. Tambergs, V. Priedite, L. Krasts, (nesalasāms), K. Bērziņš, J. Krafts, A. Runcis, M. Runcis, A. Auseklis, V. F. Freibergs, A. Čops, J. Kalniņš $1.00 katrs. R. Ozoliņš (anonīms) 50c katrs. Kopā $153.16.

Kopsummā jūlija mēnesī Palīdzības nozare saņēmusi $226.16. Visiem ziedojumu devējiem un izdevējumu vācējiem sirsnīga pateicība.

E. Gūtmanis, LNAK Palīdz. nozares sekr. v. i.

*

DV Toronto nodaļai ir ienākuši sekojoši ziedojumi:

Veļas mašīnas iegādei Bērzainē: J. Pudors 50c, Ilga Murevska $1, Karlīne un Ansis Blūmfelds — Blūms $2.00.

Aprūpei: Ilga Murevska $4.00, A. un L. Sukse $2.00, A. Sukse $1.00, A. un B. Sproģis $2.00.

Latvisks paldies atsaucīgajiem ziedotājiem.

DV Toronto nodaļa

PATEICĪBA

Čikāgas latvieši klausās jaukās dziesmas, ko ieskaņojuši kanadieši, un sūta sirsnīgu, jo sirsnīgu pateicību par izcilus siltu atsaucību skaņu materiālu ieskaņošanai Čikāgas latviešu radio raidījumu vajadzībām: Toronto jauktajam korim „Daina" un tā dirig. Erikai Freimanei, latvju tautas deju ansamblim „Diždancis", Sieviešu kvartetam un pianistei Valdai Krūmkokai, vīru dubultkvartetam „Kalvis" un tā vadītājam J. Dzeguzem un dziedonim Marisam Vētram par uzņēmumu konsultāciju.

Čikāgas latviešu radio raidījumu komiteja

KANADĀ

TORONTO

Sakarā ar Starptautisko ārstu konferenci, kas pašreiz notiek Toronto, no ASV ieradies arī Dr. K. Kazaks ar kundzi Laumu no Milvokiem. L. Kazaka izmantojusi šo viesošanās laiku Toronto, lai šeit pārrunātu arī latviešu sabiedriskās dzīves aktuālos jautājumus, jo, kā zināms, viešņa ļoti rosīgi darbojas ASV latviešu sabiedriskajā dzīvē.

DV Kanadas valdes Revīzijas komisijas loceklis R. Grava darbā cietis nelaimes gadījumu un ievietots slimnīcā. Salūztot kāpnēm, R. Grava krities no lielāka augstuma un vairākās vietās lauzis kāju.

Māc. A. Briedis salaulājis 16. augustā Jūliju Atkaukī ar Lūciju Pupeli.

HAMILTONA

Latviešu skola mācības atjaunos 11. septembrī, plkst. 14.00 Franču kluba telpās. 16 Catherine St., North.

Jaunus skoniekus vecumā no 6 līdz 15 gadiem var pieteikt skolas pārzinei E. Gulbei, 136 Emerson St., tel.: JA 9 - 2414. Bērnus pieteicot, lūdz uzdot vārdu, uzvārdu, un, ja agrāk mācījies latviešu skolā, cik ilgi un kādu klasi beidzis.

Mācību priekšmeti ir: latviešu valoda, ticības mācība, Latvijas vēsture, Latvijas ģeogrāfija, tautas dziesmas un tautiskās dejas un rotaļas. Mācības notiek saskaņā ar LNAK skolu programmu. Skola darbojas katru sestdienu 3 līdz 3 ar pus stundas. Vasaras darbi nododami 30. augustā, plkst. 17.00 skolas telpās, 16 Catherine St. N.

HLB valde ir noorganizējusi bezmaksas padomu sniegšanu b-bas biedriem visos dārzkopības jautājumos. Zvanīt vakaros JA 8 - 1374.

Piektdien, 10. septembrī, Hamiltonā viesosies pazīstamais vijolvirtuozs Olafs Ilziņš no Venecuēlas. Koncerts notiks Hamiltonas Konservātorijā. Apmeklēt lūdz Hamiltonas DV nodaļa un HLB.

21. augustā, plkst. 7.00 vakarā HDV sporta kopa Sparta rīko „Roze and Green" zālē, King un Sanford ielu krustojumā 3 gadu pastāvēšanas atceri, grozīņu vakaru veidā. Valde lūdz visus sportistus un sporta draugus šo sarīkojumu apmeklēt.

Svētdien, 22. augustā paredzēts visu Hamiltonas latviešu kopējs izbraukums zaļumos uz pazīstamo Bridžmana farmu. No Hamiltonas organizācijām piedalās: DV Hamiltonas nodaļa, HLB, abas ev.-lut. draudzes, katoļu kopa, mednieki un makšķernieki, sporta kopa, latviešu skola, abi koŗi, jaunatnes pulciņš, šacha kopa, gaidas un skauti. Precīzi plkst. 11.00 brīvā dabā notiks jaunatnei veltīts dievkalpojums. Piedalīsies māc. E. Pavasars un māc. A. Voitkus. Pēc dievkalpojuma dažādas nodarbības, sporta spēles un rotaļas bērniem jaunatnes audzinātāju un sporta darbinieku vadībā. Bērni tiks sadalīti vecuma grupās, un sacensību dalībniekiem paredzētas balvas. Pēc tam notiks nodarbības un sacensības pieaugušajiem. Paredzēta arī šacha simultanspēle. Interesenti tiek lūgti ņemt līdzi šacha figūras un galdiņus. Vakarā būs dažādi priekšnesumi. Piedalīties apsolījuši M. Plostniece - Martinova, J. Vilks un DV teātŗa ansambļa dalībnieki.

Tie tautieši, kam ir auto mašīnas un kam braucot uz sarīkojumu paredzamas brīvas vietas, kā arī tie, kam mašīnu nav, lūgti paziņot savas adreses līdz 21. augustam sarīkojuma atbildīgajam vadītājam: P. Immuram, 175 Wentworth St., South, tel.: JA 8 - 3137, vai O. Zvirgzgraudam, 208 Queen St. South, tel. JA 8 - 1374.

LONDONA

15. augustā Londonas jaunatnes pulciņš rīkoja grozīņu vakaru Ataru mājā. Lai gan daži no vietējiem jauniešiem iztrūka, dalībnieku bariņš bija tomēr kupls, jo piedalījās katoļu dienās ieradušies jaunieši. Kuplā skaitā bija redzami Bramptonas Liesmas pārstāvji, bija arī jaunieši no Toronto Lāpas, Hamiltonas un pat no Albānijas, Nujorkas valstī. Vistālāko ceļu tomēr bija braukuši pulciņa viesi — Uldis un Māra Biķernieki, kuŗi bija ieradušies no Mančesteras. Uldis Biķernieks vakara dalībniekiem pastāstīja par ciņām Korejā, no kurienes viņš atgriezies ASV, kā amerikāņu armijas kaprālis. M. Biķerniece savukārt pastāstīja par Mančesteras jaunatnes pulciņa darbību un problēmām. Vakaru nobeidza draudzīgās pārrunās un dejā.

VINIPEGA

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzē iesvētīti: Aina Marta Ošiņa un Viljams Lēnerts.

Salaulāti 14. augustā Gabriēla Lācara ar Andreju Berķi.

9. augustā uz Bruksaides kapiem Vinipegā izvadīja traģiskā nāvē miruso Elmaru Arvīdu Ivanu. Nelaikis bija aktīvs Vinipegas latviešu biedrības darbinieks. Pēc viņa sēro sieva un divi mazgadīgi bērni. Miris 1954.g 6. augustā, 34 gadu vecumā.

No 20. līdz 30 jūlijam Vinipegas latviešu bērni izgāja nometnē Bird Riveras gleznainos krastos. Lai gan nometnes laiks bija īss, tomēr dalībnieki atgriezās enerģijas un prieka pilni. Nometne atradās ap 120 jūdzes uz ziemeļiem no Vinipegas, kur ir civilizētās pasaules „robeža", jo tālāk izbeidzas ceļi un sākas ziemeļu meža biezokņi. Nometnē darbojās Velta Dirike un Lūcija Pele, kas vadīja meitenu grupas, bet māc. F. Ruperts vadīja zēnu grupu.

BRAMPTONA

Satiksmes negadījumā Bramptonā cietusi P. Sokolovska 5 gadus vecā meitiņa Brigita. No aizmugures braucošā vieglā mašīna pa ielas malu ejošo meiteni notriekusi zemē, laužot viņai kāju zem ceļa divās vietās. Mazāki ievainojumi iegūti arī citās ķermeņa daļās. Cietušā ar ātrās palīdzības mašīnu nogādāta Bramptonas slimnīcā. Iela, kur notiecis nelaimes gadījums, ir samērā klusa, jo atrodas dzīvokļu rajonā. Vieniģi pašreiz, kamēr pārbūvē galveno satiksmes ielu, arī klusās ielās norit dzīva satiksme, jo tās izmanto kā apbraucamo ceļu. Diemžēl, liela daļa no braucējiem brauc stipri nevērīgi un arī virs atļautā ātruma.

J. R.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

4—6. sept. Daugavas Vanagu dienas.

4. sept. Vīru kopkora koncerts, Massey Hall. Svētku balle, Palace Pier.

5. sept. DV Teātŗa izrāde, E. Vildes Pūķis, 62 Claremont St..

6. sept. Svētku atvadas, Lake Medad, Hamiltonas tuvumā.

8. sept. Olafa Ilziņa koncerts, Eaton auditorijā.

25. sept. Skautu un gaidu sarīkojums.

9.—16. okt. Kultūras dienas.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Atbrīvošanas kausam rūgtas mieles...

2.

Gaviles par atbrīvošanu no komūnisma jūga vēl nebija apklusušas, nopūtas un asaras par čekas upuriem rimušas, kad latviešu tauta grima jaunā bēdu naktī: vāci mūsu zemē nebija ieradušies kā atbrīvotāji, bet gan kā jauni kaklа kungi.

Aizvadītie 13 gadi mums šodien ļauj atskatīties uz tā laika notikumiem bezkaislīgi. Daudzi, kas ar lielu gribas spēku no savām atmiņām izdzēsuši šos pazemojumu gadus, šodien piemin tos vairs tikai kā pagātnes faktus. Pusi no saviem tēgulības gadiem mēs, trimdas ļaužu vairākums, esam pavadījuši vācu tautas vidū, vācu tautas viesmīlību vēl šodien bauda tūkstošiem mūsu ciešanu brāļi, mūsu invalīdi, slimie, vecie ļaudis. Rūgtums, kas, varbūt, vēl arvienu kaut kur gail mūsu sirdīs pret tiem, kuri 1944. g. jūlijā ienāca mūsu zemē ar atpestītāja smaidu uz lūpām, lai ērtāk iesēstos par kaklа kungiem, gan nekādā ziņā nav attiecināms uz vācu tautu, bet gan tikai pret toreizējo vācu varas tā saucamo „Herrenvolk" politiku un šīs politikas noteicējiem, kuru tuvākajos padomniekos, ietekmētājos un līdzstrādniekos bija saujiņa Baltijas vācu, kuriem nu šķita pienācis īstais brīdis atriebties par visām tām neizdevībām, kas šajā zemē piemeklējušas Sv. Māras zemes „uzziedelētāju" pēcnācējus (neizdevušies vācu kolonizācijas plāni pēc Pirmā pasaules kara, bermontiāde, fon Strīka sazvērestība u. c.). Vācu ārlietu ministrijas pārstāvis Rīgā okupācijas laikā. Dr. Kleists savā grāmatā „Starp Hitleru un Staļinu", lietu norisi vislabāk pārzinādams, uzsver, ka baltvācietis Alfreds Rozenbergs visvairāk parādījis „personisku centību", lai Baltijas valstis, „šos kādreizējos vācu apgabalus", ietilpinātu Lielvācijā.

Latvijas un pārējo Baltijas valstu tieksmes, atsaucoties uz tautu pašnoteikšanās tiesībām, atgūt neatkarību, bija diametrāli pretējas Hitlera un Rozenberga nākotnes plāniem, kas „Jaunajā Eiropā" vēlējās saskaldītu Krieviju un Baltijas valstu apvienošanu no Vācijas cieši atkarīgā blokā. Kaut gan „trešās valsts" vareno idejas Baltijas jautājumā nesaskanēja (Hitlers domāja, ka Baltija ietilpināma Vācijā, Rozenbergs plānoja valstu bloku Vācijas protektorātā), partijas dižvīru politika ietekmēja visu okupācijas sistēmu un noris mūsu zemēs.

Kad Hitlers pēc Ribentropa - Molotova 1939. g. 23. aug. slepenā līguma, ar kuru Baltiju atdeva boļševikiem, apsvēra, kāda asinspirts sagalda šīs zemes iedzīvotājus, aicināja vācu tautības Latvijas iedzīvotājus repatriēties (pēc Vācijas un Latvijas 30. oktobra īpaša nolīguma tādu bija 49.885), visplašākās latviešu aprindas pievienojās prezidenta Kārļa Ulmaņa ceļa novēlējumam: Uz neredzēšanos! Bet jokdari palaida spārnoto ziņģi: — „Iekš Dīnā stāv „Steuben", un rīt es jau brauc, es nevar' šeit bleiben, kad fīrers man' sauc," domātu nacionālsociālistu avangardam Latvijā, kuriem „latvieši bija nolaupījuši viņu tēvu tēvu mantojumu". Porf. Dr. Švābe savā vēstures grāmatā šos notikumus apraksta pavisam objektīvi. Latvieši atvadījās no šīs deģenerētās Drang nach Osten pēcaudzes ar kaķu koncertu... Bet tieši šī Latvijas nīdēju saujiņa, kas atradās 50.000 repatriantu vidū, latviešu maizi ēzdami, bija jau slepeni organizējušies hitleriešu sūniņās, lai, Vācijā nokļuvuši, kā uzticami un lietpratīgi nacionālsociālisti tiktu izraudzīti atbildīgiem amatiem ieņemtā Baltijas telpā. Hitleriskais ideologs Fr. Lange savā grāmatā atklāti pasaka: „Trīs baltu bufervalstis gan nu tika valā no saviem neieraudzītiem vāciešiem, toties PSRS pārņēma Baltijā dažu labu no uzdevumiem, kas savā laikā bija nodarbinājuši citus, un to te izdarīja ar īstu boļševistisku nešaubīgumu. Nu šie paši vīri, kurus no Latvijas izvadīja ar zobgalībām un kuri gaužām labi pazina latviešu jūtas pret viņiem, jo drīz atgriezās mūsu zemē, turpināt savus „700 gadus vāciskos uzdevumus", bezgala iedomīgi un valdīt kārī. Šodien vācu autori (Dr. Marnics, Dr. Kleists u. c.) savos apcerējumos atklāti gan nožēlo dzelteno fazānu politiskās izdarības 1941.—45. g. Latvijā, bet tūlīt arī atrunājās, ka baltvāči jau nekādā ziņā neesot bijuši „īstie vainīgie". Gluži tāpat, kā pirmos gados pēc Vācijas sakāves, vāci augu dienu gaudās, ka par „trešās valsts" nodarījumiem vainīgi visi citi, tikai ne vācu tauta.

TIKAI MALDU SAPŅOJUMS

1941. g. jūlija pirmajās nedēļās, kad Latvijā ienāca karavīri — valstsvāci, kuri pret latviešiem izturējās ar cieņu un kuri baltvācu hitleriskos junkurus pieminēja ar ironiju (Baltendeutscher sauca par Bald - ein - Deutscher), dēvēdami tos par kūdītājiem un naida provocētājiem. Karaviri bija pārliecināti, ka vāci dosies tālāk, uz Iekškrieviju, bet Latvijas valsts paliks latviešu ziņā, kā tas bija pirms boļševiku ienākšanas. Pirmās vācu kara komandantūras šādai domai Jāva dīgt un zelt. Pašas no sevis, it kā pēc „atvaļinājuma laika", atjaunojās Latvijas brīvvalsts laika pašvaldības iestādes, ministriju departamenti, preses izdevumi, aizsargu vienības, visur tika lietots vārds Latvija, Latvijas valsts, zīmogi ar Latvijas valsts ģērboni, Latvijas armijas virsnieki parādījās uzglabātajos formas tērpos ar senajām zīmotnēm, iestāžu ēkas greznoja Latvijas krāsas, un vācu armijas virsnieki salutēja Latvijas valsts himnai. Latvieši, šķita, atkal bija kungi savā dzimtajā zemē.

Rīgā, Māmuļā, plkv. ltn. Ķikulis, plkv. Veiss un inž. Jekste, jau pirmajās stundās noorganizēja kārtības dienestu pilsētā, ātri veidojās Latvijas organizācijas centrs (plkv. Kreišmanis, Dr. Valdmanis u. c.), kas stājās pie pārtikas jautājuma izkārtošanas, pārtrauca armijas patvarīgās rekvizīcijas, sākās sarunas par nac. valdības sastādīšanu ar inž. B. Einbergu kā ministru prezidenta vietas izpildītāju. Visur runāja, ka katru brīdi sagaidāma Berlīnes atļauja Latvijas valsts pārvaldes aparāta restaurēšanai. Kaupas radio jau ziņoja par Lietuvas valdības darbību, Skirpas un Ambraževičiusa vadībā; tā bija nodibinājusies dienu pirms vācu karaspēka parādīšanās un deklarējusi izstāšanos no PSRS un Lietuvas neatkarības atjaunošanu.

Bet diemžēl, viss tas bija tikai maldu sapņojums, pie tam vēl pārāk īss. Radio namā, kur 1. jūlija pēcpusdienā, vācu kaujas grupas komandieris Ullerspelgels teica radio uzrunu latviešu tautai, apliecinādams savu prieku par Latvijas valsts atbrīvošanu un nobeigdams to ar latvisku vēlējumu „Dievs, svēti Latviju", otrā dienā jau iesēdās vācu propagandas stafete ar baltvācu cenzoriem. Kad 3. jūlijā inž. Einbergs, protokolšefa Olava pavadīts, vizitēja vācu SS augstāko policijas šefu Stalekeru, lai pārrunātu Latvijas valdības jautājuma izkārtošanu, viņam sarkastiski paziņoja, ka viņi atrodas nevis atbrīvotajā, bet gan okupētajā zemē. Kad Rozenbergs 1944. g. pavasarī savā Rīgas otrā apmeklējumā satikās ar latviešu pašpārvaldes pārstāvjiem, viņš tiem no jauna pārmeta, ka latvieši pārāk daudz pieminot Latvijas valsts vārdu...

Rīgas komandants Nachtigalls noliedza latviešu organizēšanos un kustības brīvību, apķīlāja latviešu iestāžu ēkas, un kad „Tēvijā" plkv. ltn. Deglavs ar plkv. Plensneru aicināja Latvijas armijas virsniekus un instruktorus sasaukties latviešu armijas vienību atjaunošanai, ļīa izdotos noorganizēt latviešu nacionālo divīziju, tā būtu bruņots faktors latviešu politiskai patstāvībai), Nachtigalls otrā dienā tanīs pašās slejās pavēlēja iespiest savu pavēli, ar ko kotēgoriski noliedza latviešiem nēsāt ieročus un valkāt jebkādu formas tērpu, piedraudot ar kara tiesu. Bija pat gadījumi, kad vācu patruļas uz ielām piesēžās civīlistiem tikai par to, ka tiem kājās bija aizsargkrāsas bikses. Plkv. ltn. Deglavu, kuram bijuši no Berlīnes solījumi Latvijas jaunuzbūves darbam un Ziemeļarmijas virspavēlnieka pilnvaras valsts neatkarības atjaunošanas jautājumos, kādu dienu, kad viņš apciemoja saslimušo plkv. Plensneru, atrada tā nama kāpnēs mīklaini nošautu. Dokumentu mape bija nolaupīta. Izmeklēšanu neatļāva.

Latvijas organizācijas centra pēc Latvijas valsts iekārtas shēmas atjaunotās iestādes un uzņēmumus pakāpeniski pakļāva baltvācu vadībai, kuri, Latvijas zemes labuma viļināti (Lettland - Fettland) atgriezās gan kā tulki „zonderfīreri", „Wirtschaftskommando Nord" vienību locekļi, vēlāk kā lietpratēji - referenti partijas „zelta fazānu" formās, ar pistoli pie sāniem un kāšu krusta saiti uz rokas.

DAUGAVAS VAĪAGI DZIED ŅUJORKĀ

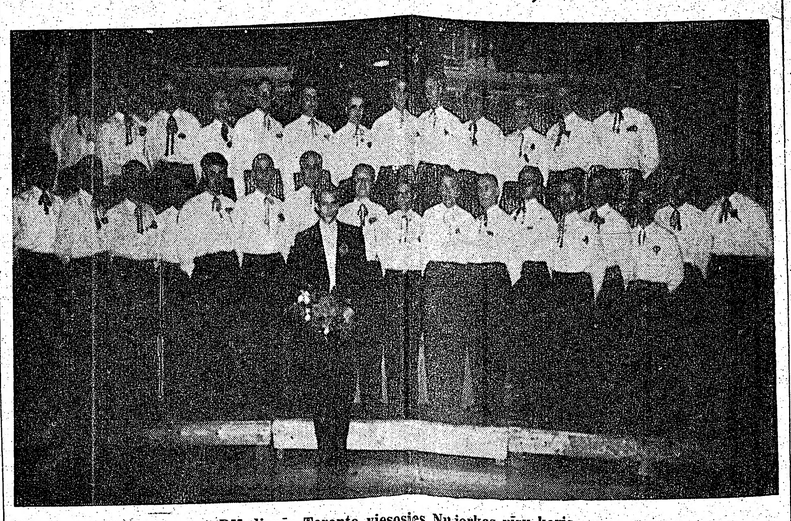

DV dienās Toronto viesosies Nujorkas vīru koris.

Nujorkas DV vīru koris dibinājies 1950. g. vasarā un visu laiku ir diriģenta komponista Bruno Skultes mākslinieciskā vadībā.

Strādāt tas paspējis gan tikai 4 īsus gadus, tak samērā rosīgi koncertējis gan Ņujorkā, gan citās latviešu kolonijās: Vašingtonā D. C., Bostonā, Filadelfijā, Lankasterā, Vilimantikā, Ņubrunsvikā un piedalījies arī latviešu Dziesmu svētkos Čikāgā.

Kopā ar Ņujorkas ev.-lut. draudzes kori, tas piedalījies arī lielākos uzvedumos, kā Bruno Skultes jaundarbos Dievs, tava zeme deg, Lūgšanā, Mocarta Rekvijemā, Hendeļa darbos u. c.

Darba tikumos Ņujorkas DV vīru korim tā īpatnība, ka tas strādā cauru gadu bez parastajām vasaras atpūtām. Retajos diriģenta Bruno Skultes atpūtas vai aiznemtības brīžos to aizstāj diriģents Roberts Balodis.

Kā jau trimdas koros parasts, arī Ņujorkas DV vīru koris nav bez atblāzmas no kādreizējās mūsu pašu skaņu dzīves dzimtenē. Korī pārstāvēti gan reiterieši, dziesmuvarieši, Teodora dēli — P! K! kora vīri, gan L. Vignera, Dziedoņa un citu koru gaitnieki.

Kopā ar jaunajiem tie dzīvu vēl tur vīru latvisko dziesmu garu.

PIRMĀ SKOLNIECE

Velta Švanka
J. Kreiļa foto.

Velta Švanka, 18 g. v., beigusi ģimnaziju (Bloor Collegiate Institute) kā pirmā ar 9 pirmās šķiras atzīmēm: fizikā, ķīmijā, matēmatikā un 3 valodās. Interesanti atzīmēt, ka 1952. g. viņas māsa Maija beidza ģimnaziju kā Toronto angļu prese ziņoja, kā pirmā šai pilsētā, un nopietnais laikraksts The Globe and Mail sakarā ar to bija ievietojis ievadrakstu, atzīmēdams arī citu jaunkanadiešu skolēnu izcilās sekmes. Velta Švanka pēc skolas beigšanas vasarā strādāja Sidrabenes nometnē kā viena no vadītājām. V. Švanka nodomājusi iestāties Toronto universitātē.

PROTESTANTU KONFERENCE ČIKĀGĀ

Šai kristīgās latviešu jaunatnes organizācijas Čikāgā sasauktai konferencei bija dots nosaukums Latviešu jaunatnes audzināšanas konference. Pārstāvētas bija divas denominācijas — luterāņi un baptisti: prof. Dr. theol. E. Šmits (lut.) no Mineapoles un Dr. K. Lejasmeiers (bapt.) no Filadelfijas, kas bija aicināti kā lektori

Konferences atklāšaans aktā, 14. augusta rītā dalībnieku skaits bija 30, bet tas pakāpeniski pieauga, un vakarā jau bija 65. Daži izteicās, ka vajadzējis būt vismaz 5 vai 6 simti. Būtu jau arī labi, ja visi 65 būtu bijuši jaunieši. Bet kas to deva: tikai trešā daļa.

Visvērtīgākā konferences daļa bija abu aicināto lektoru referāti:

Dr. K. Lejasmejers lasīja par tematu Pasaules krāmas jēga un mūsu sūtība.

Referents ir atzīta autoritāte Padomju sistēmas un komūnistu stratēģijas jautājumos, ko apliecina viņam Vašingtonā izsniegtie dokumenti. Viņš ir International Christian Leadership loceklis un runājis līdz šim vairāk nekā 170 universitātēs ASV un Kanadā, apm. 600 citās vietās: sanāksmēs, klubos, skolās un baznīcās. Viņa lekcijas noraidījušas arī daudzas radiostacijās.

Prof. E. Šmita temats bija Latviešu jaunatne lielā aicinājuma priekšā. Interesanti atzīmēt, ka prof. E. Šmits Latvijas universitātē gatavojās sistēmatiskās teoloģijas katedrai un uzrakstīja doktora disertāciju par Augustīna filozofiju, bet komisijā bija arī filozofi, kas gribēja viņam piešķirt Dr. phil. gradu, kamēr teologi — Dr. theol., ko arī viņš pats vēlējās; kā arī notika. Tagad St. Paula teoloģijas seminārā viņam ir psīcholoģijas katedra un praktiskie darbi garā vājo iestādē.

Prof. E. Šmits ir visvairāk izglītotais latviešu teologs, jo bez teoloģijas fakultātes ir beidzis arī klasisko filoloģiju un konservātorijas klavieru klasi. Tamdēļ visi viņu grib labprāt klausīties.

Saprotams, kam daudz savā laikā ticis dots, no tā tagad arī daudz tiek prasīts. Nenobeigsies jau nevienā sanāksme, kur Šmits būs klāt, ja nelūgs viņu kaut ko uzspēlēt. Un arī šoreiz pirmā konferences diena nobeidzās pie tases kafijas un Šopēna mūzikas, vēl M. Cakarai nodziedot pāris jauku dziesmiņu.

15. augustā referēja māc. A. Lamberts par tematu Kristīgās jaunatnes cīņa un mērķi, pēc kam bija dažādi jautājumi un atzinumi par jaunatnes uzdevumiem. Konferenci slēdza pēc plkst. 12.

Spiritus Congregationis

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ

Brīvkoncertu sesonu Čikāgā Grant parkā slēdza svētdien, 15. augustā. Šo koncertu programmās bija uzņemti klasiku un moderno skaņražu darbi, kuŗus čikāgieši dabūja noklausities ievērojamu solistu un diriģentu izpildījumā. Orķestrī spēlēja 77 mūziķi, bet it kuplajā korī dziedāja arī latvietis, tenors A. Freimanis. Sezonas beigu koncertam bija izraudzīts Pučīni operas „Butterfly" saīsināts uzvedums, piedaloties korim un solistiem, starp kuŗiem daži bija no Metropolitena operas Ņujorkā. Šos koncertus jo kupli apmeklēja arī latvieši.

No ASV karadienesta kā seržants atgriezies Ivars Antēns, aktrises Māras Antēnas dēls. Savu pēdējo dienesta laiku Antēns pavadījis Vācijā.

DV apvienības Čikāgā revīzijas komisijas loceklis Ed. Ozols saslimis un nogādāts slimnīcā, kur viņam izdaris operāciju.

Teātra sezona Čikāgā sāksies ar DV Milvoku teātŗa ansambļa viesošanos svētdien, 19. septembrī, Somu zālē. Sakarā ar to ČLT paredzēto sezonas atklāšanu pārcel. Ņujorkieši viesosies ar „Cūsku, novembŗa beigās, bet 30. oktobrī paredzēta Milvoku teātŗa izrāde „Spēle pilī", P. Ozola iestudējumā. Čikāgas Latviešu teātris 27. un 28. novembrī nāks klajā ar jaunu lugu, kuŗu iestudē Kārlis Dzelde, — „Fabiāna atver vārtus"

Čikāgas Latviešu teātris viesosies ar Mārtiņa Ziverta lugu „Lielo Grāčinieku iela" 11. septembrī Milvokos, bet šestdien, 18. septembrī, ar to pašu lugu Detroitā. Ar Ziverta „Zalo krūzi" ČLT viesosies šestdien, 25. septembrī Grand Rapidos, bet Klīvlendā viesizrāde paredzēta oktobŗa sākumā.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Svētdien, 15. augustā Amona parkā latviešu biedrības protektorātā notika skolu jaunatnes svētki, kuŗus ievadīja ar garīgu aktu abu luterāņu draudžu mācītāji — prāv. J. Ozols un māc. J. Lazda. Runāja latviešu biedrības pārstāvis A. Štrauss, un savu atzinību latviešiem par kopā turēšanos un valodas kopšanu izteica pilsētas valdes pārstāvis Velšs. Svētku laukumā bija iekārtoti dažādi stendi, pie kuŗiem risinājās spraigas nodarbības. Dažādas pārbaudes notika latviešu valodā, ģeografijā, vēsturē, zīmēšanā, sporta vingrinājumos; netrūka arī jautru sacensību. Vērtējumu izdarīja pēc punktu sistēmas, pie kam jaunā paaudze bija iedalīta dažādās vecuma pakāpes grupās. Jaunākā grupā līdz 9 gadiem kopnovērtējumā par labākajiem izrādījās: D. Grants, V. Kalniņš un E. Avots. Bērni no 9—15 gadiem savukārt bija sadalīti divās apakšgrupās, un vidējā grupā uzvarēja A. Graube, P. Valts un Ilze Jurģe. Lielāko grupā — A. Piebalgs, J. Kļaviņš un A. Sināts. Jauniešiem no 15 līdz 20 gadiem risinājās pieccīņa (rakstveida jautājumi, bultas šaušana u. c.), kur 1. vietu ieguva J. Lazda, 2. v. J. Kaminskis (Ņujorka), 3. v. A. Ejups. Speciālā zīmēšanas sacensībā priekšgalā izvirzījās V. Kļaviņš, J. Barkāns un Rudīte Bandeniece. Sacensības vadīja skolot. Ed. Avots, skolot. V. Lībants, skolot. A. Lapsiņš, pārējie audzinātāji, sportisti un dalībnieki no draudžu jaunatnes pulciņiem. Beigās izdalīja balvas, ko bija dāvājušas vietējās latviešu organizācijas un draudzes. Laiks svētku norisei bija jauks, par ļoti labu informātoru izrādījās J. Ritums, un sacensībās visi piedalījās ar dzīvu interesi; jauniešu grupa, t. i., vecākie gados, bijuši mazliet atturīgāki, kā to paskaidroja rīkotāji. Toties kādā jautrā sacensībā — virves vilkšanā piedalījušās jau gados vecākas dāmas, un, sacenšoties ar brašiem jaunekļiem — uzvarēja. Citu starpgadījumu nebija, izņemot to, ka svētku laikā pazuda nepilnus 2 gadus vecais Pēteris Daukša, un vecāki to pēc neilgas meklēšanas atrada pie laimes akas. Svētku laukumāā darbojās arī atspirdzinājumu galds. Apmeklētāju bija pāri par 200.

Grand Rapidos no Aijovas Des Moines pilsētas bija ieradies Fr. Ārgalis ar ģimeni. No šejienes tie devās tālāk uz Ņujorku.

Māju iepircis Mārtiņš Kārklis un Arvids Lapsiņš.

V. Z.

INDIĀNĀPOLĒ (IND.)

Pēc nesen publicētā Daugavas Vanagu ASV valdes šī gada pirmo sešu mēnešu darbības pārskata reģdzams, ka ziedojumos aprūpei šinī laikā ieņemti $1693.94, no tiem $127.25 ziedojuši Indiānas valstī dzīvojošie tautieši — $67.25 caur DV Indiānāpoles nodaļu un $60.00 tiešos ziedojumos DV ASV valdei. Piezīmējams, ka Indiānas tautieši bijuši vieni no devīgākajiem: kuplāki ziedojumi ienākuši tikai no 4 AS valstīm: Vašingtonas ($344.00), Mičigēnas ($279.22), Ilinojas (166.00) un Ņujorkas ($138.60), kamēr aiz Indiānas devuma palikušas Pensilvēnija ($114.50), Nudžersija ($107.00), Nebraska ($102.98) Minesota ($92.00), Nekaktiketa ($45.04), Ohaijo ($35.05), Kalifornija $30.80) u. c.

Skrundas (17.) gaidu vienība Grand Rapidos (Mich.) no 20. — 23. augustam Camp Anna Berend, Mičigēnas ezera krastā, rīko lielo nometni, kuŗā pulcēsies guntiņas, gaidas un lielgaidas ne vien no Grand Rapidiem, bet arī no Saginavas, Indiānāpoles un eventuāli arī citām vietām.

Svētdien, 8. augustā, Floral Park kapsētas latviešu nodalījumā notika Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes gadskārtējie kāpu svētki. Svētbrīdī bez draudzes māc. Pētera Nesaules piedalījās arī viesis — māc. Gustavs Kness - Knzinskis, bet vairākas dziesmas noskandināja Indiānas Latviešu biedrības jauktais koris, brīvmākslinieka Valdemāra Melķa vadībā.

Indiānāpoles plašais rīta laikraksts „The Indianapolis Star" pirms kāda laika bija ievietojis reportāžu par Luciju Lozi, kas koši uzkopusi Pleasant View ev. - lut. baznīcas dārzu. Kaut gan tas jau tagad slīgst vienās puķēs, L. norādījusi, ka tas esot vēl tikai viņas darba sākums.

G. G.

ĀTRI AIZĒNOTS SAULLĒKTS

PIRMS 13 GADIEM

Nozuda Latvijas karogi, izdzisa Latvijas valsts iestāžu nosaukumi, pat Latvijas universitāti pārdēvēja par Rīgas universitāti, tāpat Nacionālo operu un teātri, jo vārdiņš „nacionāls" baltvāciem bija bubulis, apkaŗojams šovinisms. Latvisko ielu nosaukumus Latvijas galvaspilsētā kādu nakti aizklāja ar papīra zīmītēm, uz kuŗām steigā, bija iespiesti jaunie nosaukumi. Piemirsts bija vienīgi nosaukt kādu Rīgas gatvi par Bermonta-Avalova bulvāri. Rīgas ielu pārkrustīšanas un galvaspilsētas pārvācošanas nopelns piekrīt ministra Rozenberga konfilistram no Rubonijas laikiem Pulvertornī, Vitrokam, par kuŗu zelta fazāns Dr. Kleists savā 1950. g. Bonnā izdotā grāmatā raksta, ka reizē ar Vitroku no Rīgas lielvecākā reprezentācijas telpām nozudušas daudzas vērtīgas gleznas un galda sudrabs... Trimdas nometņu laikā „virsbirģermeistars" Vitroks Lībekā labprāt lielīja DP nometņu viru...

ŠEIT SVEICINĀ „HEIL HITLER"

Latviešu uzņēmumi ieguva Ostlands Gesellschaft nosaukumu un ienesīgākās vietas vadītāju krēslos iesēdās baltvācu junkuri, kuŗi steidzās apliecināt savu pateicību partijai, izliekot darba vietās uzrakstus: „Šeit sveicina Heil Hitler!" Boļševiku nacionālizētos latviešu īpašumus vāci i nedomāja atdot to īpašniekiem. 1941. g. 19. oktobrī reichskomisāra oficiozā Deutsche Zeitung im Ostland preses šefs Cimmermans publicēja famozo paskaidrojumu, ka padomju zemēs nav pastāvējuši privātīpašumi, ja ar vācu karavīru asinīm šīs zemes tagad atbrīvotas, tad par nacionālizēto īpašumu tiesisko mantinieku kļuvusi Lielvācija. Reichskomisārs Loze (Lohse) jau 17. oktobrī bija izdevis rīkojumu, ka nacionālizēto īpašumu īpašniekiem par viņu pārvaldītiem īpašumiem jāmaksā noma vāciem, pat par noliktavās atrodamām jēlvielām bija jāsamaksā. 1942. g. Ņujorkā izdotajā grāmatā Europe in Revolt Krauss pavisam pareizi vācu okupantus bija nosaucis par „neoboļševikiem." Paņēmieni bija tie paši.

ROZENBERGA „CHAOSA MINISTRIJA"

1941. g. 17. jūlijā nodibināto Austrumministriju paši augstākie vācu ierēdņi citādi nesauca kā par „Chaosa ministriju," jo Igaunijā dzimušajam un Rīgā studējušam ministram Dr. Alfrēdam Rozenbergam nebija vajadzīgās ietekmes šīs iesādes vadīšanai. Latvija, Lietuva, Igaunija kopā ar Baltrutēniju tika pakļautas Austrumu reichskomisāram, kādā amatā Hitlers, bez Rozenberga ziņas, iecēla partijas šlēzvigholšteinas gauleiteru Hinrichu Lozi. Loze kopā ar Hitlera labo roku M. Bormani un bēdīgi slaveno gauleiteru Kochu vadīja iespaidīgu spārnu partijā, ignorēja Rozenbergu, kas 1944. gada rudenī velti iesniedza demisiju. Dr. Kleists, kuŗš apstākļus pazina vissīkāki, savā grāmatā neslēpj, ka Loze, pēc kādas iedzeršanas, Rozenbergā valsts sekretāram Dr. Meijeram, kad tas pārmetis viņam patvaļīgu politiku Baltijā, lielījies, ka viņš nestrādājot sevis dēļ, bet gan, lai viņa dēls kādu dienu varētu uzlikt galvā Baltijas hercoga kroni! Kopš šī laika tad partijas bonzas Lozi vairs citādi nesauķājuši kā tikai par „hercogu." Ja zināms, ka Ukrainas (Kochs) un Kaukaza reichskomisāri jau bija izteikušies, ka ieņemto apgabalu reichskomisāriāti reiz būs Lielvācijas hercogvalstis, tad šī Herrenvolk politika vairs neizklausījās komiska. Naci ārpolitika, kuŗas vadmude bija sagrābt un saraust, laupīt, valdīt, izkalpināt, un verdzināt, arī latviešos redzēja tikai kalpotāju rasi, gan āriskās izcelsmes, kuŗa katra doma kļūt atkal par savu likteņu noteicējiem bija jāiznīdē, kā šovinistiska un anglofila.

LATVIEŠI NOLEMTI ASIMILĀCIJAI

Latvija bija kļuvusi Vācijas zeme. Austrumkomisāriātā Dr. Kleists nemaz neiedrošināja pacelt jautājumu par mūsu valstiskās patstāvības restaurāciju. Augstākais, ko viņš bija atļāvies, bija autonomijas statūta projekts, to pašu tikai ar tālredzīgu politiku, jo kā savā grāmatā viņš raksta: tiešā, ātra germānizēšana izraisītu latviešos nacionālu pretestību, un viņu simpatiju iegūšana tad uz visiem laikiem būtu kavēta. Autonomijas statūts bija pašmērķis lēnai un netiešai germānizācijai. Iemidzināt mūsu modrību un neuzticību, tad tikai operēt. Isti kangariski. Kleists pastāsta, ka superbaltvācietis Rozenbergs arī šo autonomijas statūtu bija noraidījis un atzinis vienīgi nacionālu padomju radīšanu okupētajās Baltijas valstīs. Kad vāciem jau smēlās ūdens mutē, arī tad viņi vēl nebija kļuvuši saprātīgāki un Himlera oficiozs „Das schwarze Korps" neuzmanīgi publicēja kādu rakstu „Germānizēt," kur klaji bija pateikts, ka latviešus paklaus asimilācijai.

Latviešu tautai bija atkal iestājies jauns nebrīvības laikmets. Gaišo cerību vietā dziļa vilšanās. Okupācijas vara iekala važās latviešu garu un rīcības brīvību. Nacionālisma izpaudumus apspieda, saimniecisko dzīvi pakļāva no Vāczemes ievestiem „speciālistiem," patriotus arestēja, izsūtīja. Ja zināms, ka arī Austrumministrija visu izplānoja pēc vienas grafikas, tad nebija šaubu, ka tas, kas šodien notika Lietuvā, rītu sagaidāms Latvijā un Igaunijā, bet Lietuvā jau zemnieki tika padzīti, no mājām, viņu vietā nometināja vācu lauksaimniekus, nodibināja īpašu kolonizācijas stābu, ar 1943. g. pat katrā pašvaldības iestādē iesēdināja vācu politruku, bet par iekšlietu ģenerāldirektora palīgu iecēla vācu kolonistu. Pie nekrietnajiem darbiem pieskaitāma arī žīdu vajāšanas akcija Latvijā, kas skāra 100.000 vietējos žīdus, bez tam Rīgas Geto, Mežaparkā un Salaspilī vēl atveda nomocīšanai Ķelnes, Kaseles, Vīnes, Berlīnes, Austrijas un Čechijas žīdus, kuŗu kailās dzīvības tika pakļautas KZ speciālistu leipcigieša Krauzes, Sauera, Apela, Nickela u. c. nežēlīgumam. Mūsu archibīskapa protests palika bez ievērības. Tas pats jau notika arī pārējās Baltijas zemēs.

Vācu okupācijas groži tika palaisti gan drusku vaļīgāki ar 1943. g. sākumu, kad boļševiku spiedienā vācu armija „mērķtiecīgi sasīnāja fronti" un vācieši bija spiesti izplānot no 6 milj. Baltijas tautām uzstādīt 500.000 vīru lielu armiju, kas cīņā pret komūnistiem būtu vērtīgs materiāls (pazina krievus) un sīksts pretinieks (dzimto zemju aizstāvēšanas ideja), un atsvabinātu no austrumfrontes ungārus, italiešus un rumānus. Himlers jau 27. janvārī bija paziņojis, SS policijas vadītājam Latvijā ģen. Šrēderam, ka vadonis piekritis latviešu vienību formēšanai, kam sekoja 10. februāra Hitlera pavēle: „Pavēlu uzstādīt latviešu SS brīvprātīgo leģionu."

Ksa.

TRIMDAS

SAULAINAS UN ĒNAS PUSES

MĒS ESAM NEPUBLICĒTAJĀ SARAKSTĀ

Kā zināms, Anglijas parlamentā nesen pēc V. Čerčila atgriešanās no Vašingtonas kāds strādnieku partijas deputāts jautājis Čerčilam, vai viņš varētu nosaukt vārdā tās verdzībā esošās tautas, par kuŗu atbrīvošanu minēts Eizenhauera un Čerčila deklarācijā. Uz to V. Čerčils atbildējis, ka nevēlas nosaukt tās valstis, par kuŗu atbrīvošanu runāts Vašingtonā, jo „tas nebūtu ieteicams tādēļ, ka dažas nācijas varētu apvainoties, ka tās nosauktas, un citas, ka tās nav nosauktas," paskaidrojis britu premjērs.

No tā varēja taisīt secinājumu, ka visas apspiestās nācijas n a v minētas Vašingtonas deklarācijā. Tas radīja zināmu nemieru latviešu, lietuviešu un igauņu sabiedrībā. Nacionālo latviešu laikraksts Zviedrijā Latvju Vārds, komentējot Čerčila izvairīgo atbildi, pat žēlojās, ka latviešiem neesot institūta, kas visas nācijas vārdā varētu rūpēties par atbildes saņemšanu, vai minētajā deklarācijā Baltijas valstis ir minētas.

Pēc saņemtās informācijas ir noskaidrots, ka Baltijas valstis ietilpst Eizenhauera un Čerčila vienošanās sarakstā, bet no saraksta ir izkritušas dažas Kaukaza tautas, ko komūnistu vara pakļāva sev jau 1918.—1920. gados.

Tiem, kas šaubās par ASV pozitīvo nostāju attiecībā uz Baltijas valstīm, ir atgādināmas prezidenta D. Eizenhauera un ārlietu ministra Dž. Dallesa atkārtotās deklarācijas, ka Baltijas valstīm ir ne tikai tiesības kļūt brīvām, bet viņas arī tiks atbrīvotas! Tikai neviens nezina, kad tas notiks. Arī Lielbritanijas valdība visu laiku nepārtraukti ir atzinusi Baltijas valstis de iure. Bet — kur ticība, tur ir arī šaubas.

Pirms rīta ausmas nakts vienmēr ir vistumšākā.

Saturns

DV MUDINA TRIMDAS LATVIEŠUS BŪT AKTĪVĀKIEM

DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀS VALDES SĒDE LONDONĀ

Londonā 7. un 8. augustā pulcējās Daugavas Vanagu organizācijas centrālās valdes locekļi kārtējai kopsēdei. Piedalījās valdes priekšsēdis V. Janums, sekretārs V. Hāzners, kasieris A. Bērziņš, valdes locekļi A. Alksnītis, K. Strazdiņš, L. Rumba, Zviedrijas Vanagu delegāts K. Lobe, ASV DV organizācijas pilnvarotais Dr. A. Silarājs. Iztrūka valdes locekļi, kas dzīvo Kanadā un Austrālijā. Darba kārtībā bija daudzi svarīgi jautājumi, kas attiecās uz Daugavas Vanagu organizācijas turpmāko darbību un nostāju nacionāli politiskos jautājumos, kā arī aprūpes organizēšanā.

No valdes priekšsēža Viļa Januma ziņojuma izrietēja, ka organizācijas biedru skaits tuvojās 9000 un rāda pastāvīgu tendenci pieaugt. Organizācijas biedri visas pasaules mērogā nobalsojuši par vienotiem noteikumiem darbībai, un tie ir saistoši visiem biedriem un nodaļām. Rietumvācijas valdes pieņemtās un Rietumvācijas delegātu kopsapulces akceptētās politiskās darbības vadlīnijas turpretī nav atradušas citu zemju piekrišanu, un centrālā valde nolēma izstrādāt jaunas, ņemot par pamatu Austrālijas Vanagu projektu, kuru papildinās ar attiecīgiem rediģējumiem. Jaunās vadlīnijas nodos zemju valdēm un nodaļām apspriešanai.

Svarīgu daļu darba kārtībā iepēma atsevišķo zemju darbības saskaņošana. Valde konstatēja, ka domstarpības, kas bija radušās Vanagu nodaļās ASV un Kanadā, tagad novērstas. Tālāk Centrālās valdes sēdes dalībnieki pieņēma šādus atzinumus:

1. Daugavas Vanagi kā globāla organizācija savā līdzšinējā darbībā nav saistījusies nevienā politiskā grupējumā un arī nav paredzējusi saistīties.

2. Daugavas Vanagu centrālās valdes prezidija darbība valdes kopsēžu starplaikā noritējusi saskaņā ar centrālās valdes atzinumiem un lēmumiem un prezidija darbība pilnā mērā akceptējama.

3. Daugavas Vanagu centrālās valdes priekšsēdis Vilis Janums, apmeklējot ASV un Kanadu, ir novērsis radušās domstarpības, kas bija vietēja rakstura, un panācis ciešāku, saskaņotu darbību.

4. Daugavas Vanagu centrālā valde konstatē, ka daļa trimdas saimes locekļu, nokļuvuši labākos saimnieciskos apstākļos vai pat ieguvuši pārticību, atraujas no latviešu vides, atsakās sniegt ārtavu grūtdieņiem un cīnai par Latvijas brīvības atgūšanu. Daudzi no šiem tautiešiem savā laikā saņēmuši Latvijas valsts un kultūras fonda atbalstu izglītības veicināšanai un ārzemju ceļojumiem. Tagad viņi visu liekas aizmirsuši. Daugavas Vanagu centrālā valde tādēļ uzaicina trimdas tautiešus ar lepnumu apliecināt savu piedrību tautas kopībai un aktīvi piedalīties trimdas dzīvē. Tikai vienotiem kopējiem spēkiem būsim spējīgi atrast ceļu atpakaļ uz tēvzemi, uz kurieni sauc tur palikušie brāļi un māsas un mūsu asiņu balss.

Aprūpes jautājumos pieņēma atzinumu, ka visās zemēs DV nodaļās jāpropagandē aprūpes koordinācijas nepieciešamība. Par visiem ziedojumiem, kuŗus kāds nosūta individuāli, ziedotājam vajadzētu informēt vietējo latviešu aprūpes organizāciju, lai ziedojumi tiktu vienmērīgi sadalīti.

Iztirzājot invalidu mītnes Bērzaines problēmas, DV centrālā valde pilnā mērā akceptēja Rietumvācijas Vanagu valdes lēmumus un izteica nožēlu, ka pēdējā laikā presē un privātās vēstulēs parādījušās nepatiesības un faktu sagrozījumi Bērzaines lietā, tādā kārtā apzināti maldinot ziedotājus, kas devuši līdzekļus Bērzaines iegūšanai un izveidošanai.

Nākošā gada budžetu centrālā valde pieņēma 7000 marku lielu ieņēmumos un izdevumos (ap 700 mārciņu). Tur ietilpst summas ideoloģiskai darbībai, sarakstei, Leģiona vēsturei un administrācijai. Izdevumu posteņi samazināti līdz minimam, ievērojot vislielāko taupību. DV mēnešraksts tagad nostabilizējis tirāžu tik tālu, ka žurnālam turpmāk piemaksas vairs nebūs nepieciešamas. Redakcijā visu darbu veic bez atlīdzības, maksājot vienīgi nelielu honorāru rakstu autoriem.

Uz Zviedrijas Vanagu organizācijas ierosinājumu centrālā valde piešķīra Vanagu krūšu nozīmes zeltā pulkvedim Kārlim Lobem un kapteinim A. Ošem; pēdējais piecus gadus sekmīgi vadījis Daugavas Vanagu darbību Zviedrijā.

Centrālās valdes sēdi noslēdza pulkvedis Lobe. Viņš uzsvēra ka tur, kur valda patiesība, visi tās priekšā piekāpjas. Patiesības vārdā ir notikusi mūsu sēde, un tāpēc mums nebija domstarpību. Ja visā trimdas dzīvē latviešiem valdītu patiesība, tad nebūtu šķelšanās un nesaskaņu. Mums jādarbojas, lai patiesība gūtu virsroku!

Sabiedroto nesaprašanās krievu priekšlikuma dēļ

Londonā. Anglijas, Sav. Valstu un Francijas pārstāvji, Rietumu lietu ministrijas telpās nevarēja vienoties, kādu atbildi dot pēdējam Padomju Savienības priekšlikumam, kurā paredzēts konferenci sasaukt nekavējoties, lai vienotos par Eiropas drošību. Līdzīgus Padomju Savienības priekšlikumus sabiedrotie jau vairākkārt bija noraidījuši, bet tagad, Eiropas armijas līguma ratifikācijas priekšvakarā Francija būtu gatava ar krieviem runāt, jo gādījumā, ja izdodas atrisināt Vācijas jautājumu, Rietumvācija nebūtu jāapbruņo, un franči varētu izvairīties no nepatīkamā Eiropas armijas līguma ratificēšanas pienākuma.

Pēdējā Padomju Savienības priekšlikumā bija paredzēta:1) četru ārlietu ministru konference Vācijas jautājuma pārrunām un sastādīt darba kārtību vēlākai drošības konferencei, 2) visu Eiropas valstu un Sav. Valstu konference, kur kā novērotāja piedalītos komūnistu Ķīna un kur tiktu izstrādāti plāni Rietumu - Austrumu aizsardzībai pret agresiju.

Noteikumi par autoru honorāru likmēm

ALA's Kultūras birojā pieņemti noteikumi par autoru honorāru likmēm, kas turpmāk jāievēro organizācijām un izdevējiem.

Atlīdzība komponistiem par solistu koncertos atskaņoto mūziku.

Grozot agrāk izdotos noteikumus, turpmāk autoru honorāriem rezervējami 10 proc no koncertu tīrā atlikuma. Ar tīro atlikumu saprotama summa, kas atlikusi pēc sarīkojuma tehnisko izdevumu segšanas. Tehniskos izdevumos ietilpst sekojoši izdevumi: telpu īre, klavieru īre, reklāma, nodokļi, programmu un biļešu iespiešana, cela izdevumi māksliniekiem (tikai atlīdzība par biļeti) un citi līdzīgi izdevumi.

Tīrā atlikumā ietilpst šādas summas: rīkotāju peļņa, honorārs māksliniekiem un honorārs autoriem. No šīs kopsummas tad arī 10 proc. izmaksājami mūzikas autoriem - komponistiem.

Atlīdzība komponistiem par skaņu platēs ieskaņoto mūziku.

Mūzikas autoriem izmaksājami honorāri pēc šādas likmes: 1) $0,03 par 78 apgriezienu plati (6—8 minūšu mūzika), 2) $0,04 par 45 apgriezienu plati (10—15 minūšu mūzika), 3) 0.10 par 33 1/3 apgriezienu plati (25—35 minūšu mūzika).

Kā par koncertos atskaņoto, tā par skaņu platēs ieskaņoto mūziku, ja nav panākta īpaša vienošanās ar pašu komponistu, autora honorāra summas pēc Kultūras biroja valdē apstiprinātiem noteikumiem un likmēm lūgts iemaksāt ALA's centrālajā sekretariātā, sūtot uz sekojošu vārdu un adresi: American Latvian Association, Inc. — 3220 17th Street, Washington 10, D. C. Līdz ar autora honorāriem ALA'i piesūtāmas arī koncertu programmas, lai būtu redzams, kādu komponistu mūzika atskaņota. ALA's Kultūras birojs saņemtās summas sadalīs un izmaksās attiecīgiem autoriem vai to likumīgiem mantiniekiem. Ja šie autori miruši vai atrodas okupētā Latvijā un brīvajā pasaulē nav arī to mantinieku, minētās summas pārskaitīs ALA's Kultūras fondā.

Atlīdzība rakstniekiem.

ALA's Kultūras biroja valde pieņēmusi arī noteikumus par to rakstnieku darba honorāriem, kas miruši, atrodas okupētā Latvijā un kuriem brīvajā pasaulē nav mantinieku, vai kuŗu darbu aizsardzībai nepastāv īpašas organizācijas (Annas Brigaderes komiteja, Raiņa un Aspazijas fonds u. t. t.).

Latviešu grāmatu izdevniecības Amerikā lūgtas šo rakstnieku autora honorārus iemaksāt ALAs' Kultūras fondam, sūtot tos uz iepriekš minēto ALA's adresi. Likme ir 10 proc. no kopienākuma.

Teātŗu izrādēm līdz turpmākam paliek līdzšinējā autora honorāra likme — 5 proc. no kopienākuma par izrādi.

Vispasaules mācītāju konference Čikāgā

Čikāgā no 15.—31. augustam notiek otrā Pasaules baznīcu padomes sasauktā konference (pirmā bija 1948. g. Amsterdamā). Tās virstemats ir „Kristus — pasaules cerība". Jau ieradušies 1500 delegātu, kas pārstāv 161 denomināciju un 48 tautas ar 170 miljoniem protestantu. Oficiālo delegātu, to starpā arī Čechoslovakijas, Ungārijas un Austrumvācijas, ir 600. Oficiāli netiek pārstāvēta Latvijas ev. - lut. eksilbaznīca, bet kā novērotājs konferencē piedalīsies archibīskapa vietnieks prāv. J. Kullītis. Pirmajā konferences dienā vēl nebija zināms, vai sagaidāma arī okupētās Latvijas delegācija.

Konferenci 15. augustā plkst. 10 no rīta atklāja Evanstonas Pirmā metodistu baznīcā. Visās Čikāgas un Evanstonas protestantu baznīcās notika svinīgi dievkalpojumi ar viesu - mācītāju piedalīšanos. Dievlūdzēju kopskaitu lēš uz 1 miljonu. Čikāgas universitātes Rokfellera Piemiņas kapellā spredikoja Čechoslovakijas delegāts, Prāgas Jāņa Husa vārdā nosauktā teoloģijas semināra dekāns Dr. Josefs L. Hromadka. Tikko tam kļuva zināms, vietējās čechu bēgļu organizācijas piesūtīja viņam vēstuļes un jautāja, kas viņu pilnvarojis šeit uzstāties čechu protestantu vārdā, apzīmējot viņu par totālu savas valdības kollaborantu uz kristīgās ticības rēķina. Kapellas dekāns J. B. Thompsons svētdienas rītā presē piedraudēja: „Visus, kas ārpus baznīcas cels kādas nekārtības, es aicināšu iekšā spredikot." Tomēr nekas nenotika. Un vilšanos piedzīvoja visi, kas no Dr. Hromadkas sagaidīja kādu propagandu. Svētlaime pazemībā — tāds bija viņa temats, un šeit daži viņa runas citāti: „Tikai vistumšākajos dzīves brīžos mēs saskatām evaņģelija gaismu"; „Tikai divi tikumi — godīgums un pazemība — palīdz kristiešiem novirzīt viņu domas no pesimisma, cinisma un viltus optimisma, kas aptumšo Kristus vēsti"; „Ja mēs ejam kopā ar Kristu, tad izzūd visi aizspriedumi un atšķirības."

Dr. Hromadka ir Brāļu draudzes mācītājs, un pietisma mācība, kas šai draudzē palikusi nesatricināta 500 gadu, piešķir predikantam lielas priekšrocības, seviški tagadējā situācijā aiz dzelzs aizkara. Predikants stāvēja tālu nost no politiskām un sociālām lietām," tāds, no burta tulkojot, ir Čikāgas preses atzinums par Dr. Hromadkas spredikī.

Liels notikums pirmajā konferences dienā bija Ticības festivāls Soldierfielda sporta laukumā, kur vietas 120.000 skatītājiem.

Uzvedumā piedalījās 300 koristu, orķestris un solisti. 300 jaunavas dažādu krāsu tērpos laukumā attēloja dažas ainas no Bībeles. Viņas savas lomas bija perfekti iemācījušās, jo sagatavonās uz šo konferenci sākās jau pirms 2 gadiem. Varbūt skatītājiem tomēr visvairāk patika gaismas efekti. Un gandrīz vai jāsaka: dominēja technika. Grandiozs inscenējums, bet pārdzīvojuma nekāda. Laikrakstos bija arī minēts, ka konference nodarbosies ar miera problēmu risināšanu, un lielais laužu pieplūdums Soldierfieldā, jādomā, būs meklējams tieši šai punktā.

Chicago Daily Tribune īsumā atreferē Rietumvācijas delegāta, Heidelbergas universitātes rektora **prof. Dr. E. Šlinka runu, ko viņš** vācu valodā teicis konferences atklāšanas aktā. Šai runā ievērojamais vācu teologs, neskatoties uz to, ka konferencē piedalās vairāk kā desmit delegātu no vippus dzelzs aizkara, kas iebraukušī ASV ar īpašām Valsts departamenta vīzām, atļāvies teikt: „Kristus ir gan pasaules cerība,bet ir daudz **uzticīgu kristiešu, kas šodien bez kādām cerībām smok verdzībā un cieš badu, pasaules aizmirsti."**

Spiritus Congregationis

KOMŪNISTI CER UZ PASAULES REVOLŪCIJU PĒC 20 GADIEM

Pašlaik boļševiki no pasaules kara baidās

Amerikāņu rokās nokļuvis kāds dokuments, kurā visos sīkumos atrodami komūnistu iekarošanas plāni. Domā, ka šo dokumentu sacerējis Ķīnas komūnistu vadonis Mao Tse Tungs. Kā tas nokļuvis amerikāņu rokās, līdz šim vēl nav zināms.

„Mums ļoti jāraugās, lai amerikāņi jau tagad nesāktu ieročų karu. Jauns karš tik ilgi jānovilcina, kamēr uzvara mums ir droša," teikts šinī dokumentā. Komūnistu pasaules iekarošanas plāns vispirms veicināms tādā ziņā, ka ASV ar visiem iespējamiem līdzekļiem jānotur izolācijas stāvoklī. Anglija turklāt pārlieciināma, ka saspīlējums starp Austrumiem un Rietumiem atrisināms miera ceļā. Piedāvājami par tirdzniecisko sakaru izvēršanu šinī ziņā varētu ievērojami ietekmēt britu mentalitāti. Francijas nevēlēšanās karot un bailes no Vācijas ir apstākļi, kas izmantojami plāna sekmēšanai. Pēc Austrum- un Dienvidaustrumāzijas „atbrīvošanas", būtu iespējams mobilizēt 25.000.000 labi apmācītu vīru. Tas spiestu kapitalistiskās zemes vēl tālāk pastiprināt savu bruņošanos un ātrāk tuvinātu saimnieciskam sabrukumam. Pēc Indoķīnas „atbrīvošanas" sekotu Burma un Taizeme, un viss Indoķīnas apgabals kristu komūnistu rokās vēlākais līdz 1960. gadam.

1960. gadā arī Ķīna būs pietiekami stipra, lai ar „draudzīgu dumpi" piespiestu savu kaimiņu — Japānu kapitulēt. Līdz šim 1960. gadam aizsardzības un uzbrukuma sagatavošanas darbiem jānoslēdzas. Ja līdz šim laikam izdodas vispārēju karu novilcināt, tālākie panākumi atlikušajā Āzijas daļā nodrošināti. Šie uzdevumi pēc komūnistu pasaules iekarošanas plāna veicami līdz 1965. gadam, ieskaitot arī revolūcijas Afrikā. Tikko Āzija un Afrika būs atšķeltas no kapitalistiskām zemēm, tad arī Rietumeiropa saimnieciski sabruks. Pēc tam galīgam ekonomiskam sabrukumam ies pretī arī pārējā kapitalistiskā pasaule. Arī Kanada un Dienvidamerika nonāks tai pašā bezcerības stāvoklī.

„20 gados pasaules revolūcija būs noslēgusies," teikts augšminētā komūnisma plānā.

ASV PREZIDENTS EIZENHAUERS PAMĀCA. KAS JADARA, LAI NEBŪTU KARŠ

Uz bij. AN bruņoto spēku virspavēlnieka ģen. Klerka viedokli, ka ASV jāpārtrauc diplomātiskie sakari ar Padomiju un ka Apvienotās Nācijas jāpārorganizē par „AN cīņai pret komūnismu", jau reaģējis ģenerāļa cīņu biedrs ģen. Eizenhauers, preses konferencē Baltā Namā paskaidrodams, ka viņa valdība ir citos uzskatos, nekā ģen. Klerks. Par attiecību paasināšanu ar Kremli un preventīva kara problēmas risināšanu nevarot būt i runas. Tas nebūtu ASV interesēs." Arī preventīvais karš ir un paliek tikai karš, ar izpostītām pilsētām, milzu upuriem. To atzītu ikviens, „kas apsēstos un pārdomātu šo jautājumu, pirms to izkliedz atklātībā," teica ASV prezidents. Viņš nevienu neņemtu nopietni, kas ar viņu tā runātu. Ja uzsvēra karavīrs - prezidents, kara nebūs, vienīgais, kas jādara: jāliek lietā smadzenes, intelligence,, saprāts un — milzu līdzekļi,lai veidotu struktūru, kas patiesi būtu aizsargāta pret komūnisma draudiem.

Padomijas 36 agresijas gadi daudzus vēl nav veduši pie atziņas, ka vardarbībai jāatbild ar darbiem, ne intelligenci un smalko toni. Bet Amerikā jau ir arī sektas, kas pat visapdraudošākās slimības dziedē ar — bībeli . . .

Vox.

Septītā flote sargās Formozu

Vašingtonā (I. P.) Sakarā ar Čangkaišeka valdības ministru prezidenta izteicieniem, it kā komūnistu Ķīna gatavojoties invāzijai Formozā un zināmā mērā atbilstot komūnistu Ķīnas ministru prezidentaČu En Laja Formozas „atbrīvošanas" runai, Sav. Valstu prezidents Eizenhauers izteicās, ka amerikāņu flote stāsies ceļā katram komūnistu invāzijas mēģinājumam.

Sav. Valstu 7. flote Formozas ūdeņos atrodas jau no Korejas kara laikiem, ar tālaika prezidenta Trūmena komandējumu, lai aizkavētu Korejas kara pārsviešanos uz Ķīnas cietzemi. 1953. gada janvārī ģen. Eizenhauers ziņoja, ka nākotnē 7. flote nacionālo Ķīnu vairs neapsargās. Bet tagad, prezidenta paziņojums skan, ka, lai sasniegtu Formozu, komūnistu Ķīnas invāzijas spēkiem vispirms būs jātiek cauri 7. flotei.

PSRS spiegs atrod patvērumu Sav. Valstīs

Vašingtonā. Sav. Valstu ārlietu ministrija ziņo no Vašingtonas, ka agrākais Padomju Savienības spiegošanas lielmeistars Rastvorovs, kura galvenais darbības lauks bija Japāna, saņēmis politiskā asila tiesības Sav. Valstīs. Rastvorovs pie sabiedrotajiem pārnāca 24. janvārī.

Par minēto notikumu tika informēts arī Padomju Savienības sūtnis Sav. Valstīs Zarubins, kas atteicās ierasties amerikāņu ārlietu ministrijā, lai no ārlietu ministra vietnieka ģen. Bedel - Smita saņemtu oficiālo paziņojumu par Rastvorova likteni. Zarubins neturēja par vajadzīgu nosūtīt arī nevienu no saviem diplomātiem, lai saņemtu minēto paziņojumu. Sav. Valstu diplomātiskās aprindas šādu uzvešanos atzīst vienkārši par nepiedodamu.

Vai tuvināšanās ar komūnistiem?

RAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO JAPĀNAS

Sendai, Ziemeļhonšū. Nu jau vairāk nedēļu japāņu svelmainais augusta karstums un „miera" propagandas vilnis pēc viļņa velas gan no Padomijas. gan no sarkanās Ķīnas krastiem.

Japāņu politiķi neziņā prāto — ievilktie izolācijas čaulā, kā priekš gadu simtiem, vai neitrāli noskatīties un visu glēvulīgi palaist garām, nebēdājot, kādas būs iznākuma sekas.

Kamēr pati tauta meklē glābiņu no karstuma un piedalās daudzajos augusta mēneša svētkos, politiķi, speciāli sūtņi un „miera" konferences, parlamenta deputāti izbrauc iepazīties ar „miermīlīgajiem" kaimiņiem — sarkano Ķīnu un Padomiju. Ārlietu ministrija, plemiegdama acis, izdod vīzas un oficiāli ielūdz Mao Tse Tunga delegāciju, izsūta atzītu pārstāvi uz Maskavu un starplaikā meklē ekonomisko palīdzību no ASV. Ir skaidri redzams, ka Japānas politika kaut kur sapinusies. Vai tiešām japāņi negaida labāko un izdevīgāko piedāvājumu?

Abas sociālistu (opozicijas) partijas jau izraudzījušas 19 vīru delegāciju komūnistu Ķīnas apmeklēšanai un uzsākušas vīzu un ārzemju pasu lietu kārtošanu. Kā zināms, sarkanās Ķīnas delegācija jau ielūgta Japānā. Nacionālā Ķīna par šo japāņu ārlietu ministrijas soli izsacījusi stingru protestu, jo Japāna atzīst Čangkaišeka valdību un nevis Mao.

Pirmie sešpadsmit japāņu parlamenta locekļi, kas apmeklēja Padomju Savienību un komūnistisko Ķīnu, jau uzsākuši atceļu caur Hongkongu. Tagad katru dienu japāņu presē parādās gari aculiecinieku apraksti par „skaisto miera" zemi. Japāņu laikraksta (Asaki Šimbun) korespondents Kiozo Mori no Staļingradas telegrafē varonības un komūnistu „miermīlības" piesātinātos rakstus: „Staļingradā paceļas daudzstāvīgas dzīvojamās mājas, kur strādnieki par trīsistabu dzīvokli maksā tikai 37 rubļus mēnesī." Protams, viņš tomēr redzējis arī māla - žagaru būdiņas, bet pēc „diviem gadiem visiem būšot jaunas mājas". (!)

Jā, Padomija japāņu acīs ir miera paradīze. Paldies parlamenta locekļiem un centīgajiem žurnālistiem — Krievija un Ķīna japāņus katru dienu sveic ar saukļiem: „Mieru pasaulei" zem proletāriešu saules . . .

Lietas aizgājušas tik tālu, ka arī Vašingtona sāka uztraukties. Komūnisti japāņus ar saviem liberālajiem tirdzniecības piedāvājumiem ievilkuši koncesiju tīklos, un sazin nu kādas priekšrocības komūnisti par to saņems. Tādēļ arī prez. Eizenhauers nupat kā nāca klajā ar ekonomiskās palīdzības sniegšanu Japānai, lai tā nebūtu spiesta vēl pamatīgāk iepīties komūnistu atkarības slazdos.

Sarkano „aukstais karš" un viņu ideoloģijas tiek, tā sakot, ražotas arī uz vietas, un jau kopš ilgāka laika — modernā japāņu literatūra ir ar to piesātināta. Un kāds iedarbīgāks līdzeklis tad vēl varētu būt?

Augusta sākumā, Sendaijā, pa „zvaigžņu princeses" svētku laiku (piedalījās miljons), vietējā Tohoku universitātē notika Starptautiskās studentu savienības konference. Te starp citu tika skarta japāņu literatūra. Lai gan ir pagājis vairāk kā simt gadu, kopš Japāna atvēra savas robežas, tomēr japāņu literatūra pasaulē ir maz pazīstama. (Ja šo rindu autors nemaldās, tad tikai prof. Arveds Švābe un rakstnieks J. A. Burtnieks ir vienīgie, kas latviešus iepazīstinājuši ar japāņu literatūru).

Šīsdienas japāņu rakstnieki par daudz pievērsušies politikai, kas esot kara laika apspiestības sekas. Par nelaimi, šīs politiskās rindas japāņu romānos un stāstos ir pretamerikāniska propaganda. Viens no pašreizējiem „literārajiem dieviem" ir komūnistu rakstnieks Hiroši Noma, kas radīja lielu sensāciju ar savu grāmatu „Vakuma Zona".

Sarunā ar japāņu visjaunākiem pēckara rakstniekiem, atklājās, ka viņi visi ir lieli franču Pola Sartra atdarinātāji, un eksistencionālisms, kā viens no viņiem (dzejnieks M. Ouči) izteicās, ir viņa „dzīves ideāls" — viņš cīnīšoties par taisnību . . .

Uz kurieni viss tas ved?

Sendai Japānā, 11. augustā.

Hugo Atoms

PIRMĀS DAUGAVAS VANAGU DIENAS

SESTDIEN, 4. septembrī, pl. 17.00 MASSEY HALL (Victoria-Shuter)

VĪRU KOPKORA KONCERTS

Virsdiriģenti: JĀNIS CĪRULIS un VALDEMĀRS LINDE

Piedalās vīru koŗi no ASV un Kanadas

Ieejas maksa: $2.00, $1.50 un $1.00. Bērniem līdz 12 gadiem puscena.

PL. 19.30 **SVĒTKU BALLE**

lielākajā Toronto deju zālē — PALACE PIER — Lakeshore Rd. pie Ontario ezera. Pirmklasīga DEJU MŪZIKA. Galdiņi dejas zālē.

Ieejas maksa: kungiem $1.75, dāmām $1.25. Biļešu cenā ieskaitīta maksa par galdiņu un apkalpi.

SVĒTDIEN, 5. septembrī, plkst. 11, 123 Huron St.

Dr. J. ZARIŅA referāts

DV MĒRĶI UN TRIMDAS SABIEDRĪBA

Ieeja brīva

PLKST. 14.30, 62 Claremont St.

DV TEĀTRA KANADĀ SVĒTKU IZRĀDE

E. VILDES 3 cēlienu komēdija

PŪĶIS

Režisore ALMA MAČA. Dekorātors KĀRLIS BĒRZIŅŠ

Ieejas maksa: $1.50; $1.25 un $1.00. Bērniem līdz 12 gadiem puscena.

PLKST. 17.30 — U.N.F. namā, 297 College St.

SACĪKSTES BASKETBOLĀ

Kanadas DV sastādītā pret ASV DV Detroitas un Klīvlendas sastādīto. Sacīkšu starplaikā tautisko deju priekšnesumi DV deju kopas SAKTA izpildījumā. Vadītājs ZIEDONIS ŠURIŅŠ

Ieejas maksa $1.00

PIRMDIEN, 6. septembrī (Labour Day)

SVĒTKU ATVADAS

ar BALLI lietuviešu farmā Lake Medad Hamiltonas tuvumā.

Dejot varēs pie labas deju mūzikas uz stingras dēļu grīdas. Būs gādāts arī par atvadu malku.

Sīkāks ceļa norādījums svētku programmā. Sākums pl. 12.00 dienā. Ieeja $1.

IEEJAS BIĻETES IEPRIEKŠPĀRDOŠANĀ: ASV — pie A. Lāča kunga, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y. Kanadā — Toronto — LA redakcijā — 123 Huron St. un Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St., Iris puķu veikalā 588 Bloor St. W., ME 5665. Hamiltonā — Kārkliņu pārtikas veikalā, 46 York St. un Zitmaņa juvelieŗu veikalā, 170 James St. N.

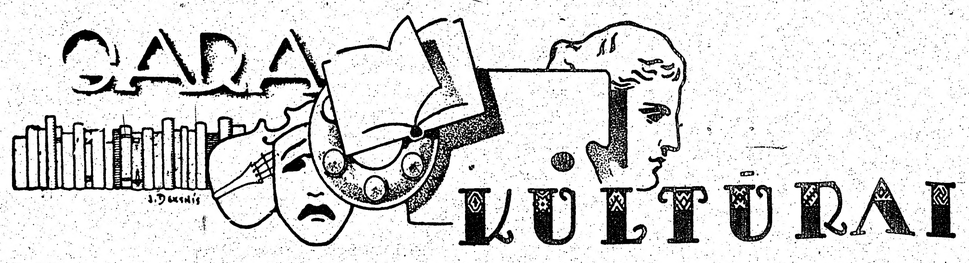

SAVA ŽANRA MEISTARS

Šaržista Harija Berga 2. šaržu izstāde

No 6. līdz 8. augustam šaržists Harijs Bergs Kolorādo Springā deva 2. izstādes. No pirmās šaržu izstādes 1950. g. Lībekas vairākās nometnēs, Neistatē, Eutinā un Pinebergā ir pagājuši 4 gadi. Otrai šaržu izstādei H. Bergs gatavojies ilgi un nopietni. Izstādē redzami tikai 77 darbi, labākais no pēdējo 3 gadu veikuma Amerikā. Šais gados H. Bergs paguvis izveidoties par redzamu šaržistu ne tikai šejienes latviešu, bet arī amer. aprindās; par viņa popularitāti liecina tas, ka pag. gadā H. Bergam esot projām jau no Vācijas, Lībekas vācu presē parādījies garāks raksts par viņa gaitām Amerikā.

Harijs Bergs tagad ir jau pusmūža gados: dzimis 1919. g. 17. jūlijā Bolderājā. H. Bergs zīmēt sācis gan jau apm. 7—8 gadu vecumā; slimojot un gultā guļot, lai vieglāk aizdzītu garlaicību, pēc sava tēva artilērijas plkv.-ltn. Valdemāra Berga nostāstiem zīmējis dažādus kaujas skatus no Latvijas atbrīvošanas cīņām, tomēr, kā Rīgas pilsētas technikuma absolvents nepagūdams savas techniķa zināšanas izlietot bezdarba Vācijā, kādu nepamanītu dziņu sevī viņš atklāj nometnes apstākļos. Lībekas latviešu nometnes latv. ar patiku vai nepatiku labi atcerēsies red. K. Sidara nodibināto vienas lapas kalendāru,ko gaitenī uz ziņojumu dēļa ik dienas ar interesi un ziņkārību apskatīja un izlasīja vai visi nometnes latvieši, jo tur zīmējumos un pantos bija skarti nometnes dzīves raibumi un cilvēki labos darbos un dažādps apgrēcībās; pie tam tas viss bija jāatzīmē tā, lai bez vārdu minēšanas varētu pazīt zīmētās personas. Lielai daļai šo darbu un nedarbu autors zīmējumos un pantos bija arī H. Bergs. Pantu niķi viņš nav atmetis arī Kolorado Springā. Runā, ka Vastlāvju vakarā brāļa Rožlapiņa „kodieni" dažam labam ieskrambājuši vārīgākus mīkstumus.

Pirmās zināšanas šaržēšanas mākslā mācījis ātršaržists Ed. Keišs, vēlāk mākslinieks J. Sōikāns, tomēr H. Bergs ir autodidakts: visa pamatā ir H. Berga pasaules labāko šaržistu darbu studijas bibliotēku literatūrā.

Uz impulsīvi mērķtiecīgu darbu šaržista karjērai ierosināja viņa pirmais basketbolista A. Berkolda šarž A. Vinčeļa rediģētā Latvju Sportā 1947. g. 28. maijā. Kā aktīvs vieglatlēts, kas arī vēl tagad ir līdzpašnieks trimdas rekordam 4 reiz 400 m stafetes skrējienā, H. Bergs sākumā pievērsās pazīstamu sportistu, vēlāk arī politiķu, mākslinieku un citu nozaru pārstāvju šaržēšanai, bet kā aktīvs skautu vadītājs daudzos skautu vaditāju sagatavošanas kursos fiksējis šaržos kursu raksturīgākās epizodes, kam tagad ir jau zināma chronikas vērtība.

Vācijā visu trimdas laiku pavadīdams Lībekā, H. Bergs šaržu kopskatos ietvēris Lībekas latviešu nometņu komitejas vadības, DPPACa, YWCAs, Lībekas latviešu teātra, latviešu slimnīcas personālu, skolotāju kopas, YWCAs volejbola un basketbola komandas, Lībekas vācu operas, operetes un teātra pilnus ansambļus, gandrīz vai visas Lībekas vācu sporta biedrības utt.

No 2000 šaržiem, ko H. Bergs paguvis uzzīmēt, vairāk nekā 70 parādījušies ne tikai latviešu, bet sevišķi labvēlīgā arī šejienes The Free Press, kas atvēlējusi telpas vairākiem politiskiem šaržiem, 1952. g. prezidenta vēlēšanās dienā liela formāta prez. Eizenhauera šaržu, tagad izstādes popularizēšanai veselu lappusi ar 4 šaržiem.

Trimdas gados Vācijā H. Bergs ir dzīvojis trim mīlestībām: sportam, skautiem, šaržam; Kolorādo Springā, kur ieradās 1951. g. janvārī un jau trešo gadu kopā ar mākslinieku Ansi Bērziņu strādā pasaules lielākajā reklāmu filmu rūpnīcā The Alexander Film Co. mākslas nodaļā par zīmēto reklāmu filmu izgatavotāju, liktos, ka ir vairs tikai divu mīlestību varā — skautu un šaržu, pie tam

H. Berga pašportrets

2/3 brīvā laika veltīdams skautiem un 1/3 šaržiem, kā pats H. Bergs apgalvo, bet pirmajai mīlestībai sportam pateicis ardievas.

Amerikas Sarkanā Krusta lūgts, H. Bergs katru pirmdienu šejienes kara slimnīcā šaržē slimos karavīrus, šaržē arī lielākos amerikāņu sarīkojumos, šejienes mākslinieku biedrības vasaras brīvdabas izrādēs. Jāpiemin, arī tas, ka H. Bergs ir aizsūtījis vairāk ievērojamiem amerikāņu valstsvīriem viņu šaržus, ar atgādinājumu par Baltijas valstu likteni; no Eizenhauera un Mekartura ir saņemis pateicības rakstus, no pēdējā arī viņa foto.

Atzinīgi par H. Berga izstādi raksta šejienes Gazette Telegraph mākslas recenzents: „H. Berga zīmējumi ir citādāki nekā parastie zīmējumi komerciālām vajadzībām. Viņa zīmējumi nav vienkāršas karikatūras, kuŗās tiek pasvītroti tikai zīmējamās personas raksturīgie sejas panti, lai gan tas pats par sevi ir saprotams kā karikatūras nepieciešamība, bet viņš neapmierinās, iekāms nav izcēlis arī pēdējā garīgās īpatnības. Ar citiem vārdiem viņa karikatūras nav tikai karikatūras, bet saistīgs un spēcīgs personas raksturojums, piem., H. Berga zīmētā Dr. Einšteina pūdeliskā karikatūra, kuŗā pazīstamais zinātnieks izbrīnījies pāri aceņu stikliem noraugās skatītājos.

Sevišķu interesi pasaules apceļotājiem varēs radīt H. Berga uz kuģa zīmētie raksturīgie tipi un notikumi, kad viņš šķērsoja okeanu ceļā uz Ameriku."

Šai izstādē no sportistiem redzams tikai viens — mūsu slavenais ledus hokejists R. Veide. No latviešiem izstādīti T. Reiters, sūtnis K. Zariņš un prof. L. Bērziņš, kā arī raksturīgākie „springieši."

Izstādi apmeklējuši ap 300 interesenti, kas ir pietiekami ievērojams skaits, ja zinām, cik vispār apmeklētāju ir izstādēm.

E. Zirnītis

Prof. L. Bērziņš

H. Berga kaimiņš Kolorado Springā.

Edmunds Zirnītis

PA ATVASARAS PĒDĀM

Vēl vēlā rudenī pa atvasaras pēdām
Man patīk vientulīgam klusos ceļos klīst,
Kad gaisi pilni skumju veju ēnu vēdām
Un, visu miglā tinot, palsi lietus līst.

Man patīk kavēties pie puķu dobju grēdām,
Kur, dzestru salnu kosti, vēlie ziedi vīst,
Un klusām raudzīties ar rudenīgām bēdām,
Kā lapas pēdējās no koku zariem rīst.

Kā tumši ūdeņi laiks nemitīgi plūst,
Nes manu dzīves laivu, šūpodami lēnām,
Uz dzīves rudens krastu, pilnu tumšām ēnām.

Kad arī man kā ziedam nāksies līkstot lūzt,
Kā palsai lapai man no dzīves atraisīties
Un lielās vietulības veļu drānās tīties.

JAUNS ZINĀTNISKS IZDEVUMS

Šogad paiet 250 gadu, kopš latviešu kultūras vēsturē zīmīga notikuma. Rīgas superintendants Liborijs Depkins 1704. g. izdeva savu „Vortrab zum lettischen Woerterbuch" ar ievērojamu senu un retu latviešu vārdu krājumu. Apgāds Senatne ir nodomājis šo ļoti reto darbu, kas ir pazīstams tikai dažos eksemplāros, izdot par jaunu foto technikā, ja pieteiktos vismaz 100 pasūtinātāju. Tas brīvā tirgū nemaz nepārdātos un visi eksemplāri būtu unmurēti ar pievienotu abonentu sarakstu. Grāmatas cena kalkulēta bez peļņas procenta kā tīrs kultūras darbs, un tā maksātu iesieta Kr. 14:-, bet, ja pieteiktos 200 abonentu, tad Kr. 9:-, brošēta Kr. 4:- lētāk. Iepriekšēja pieteikšanās apgādā līdz 15. septembrim: Senatne, Box 54, Uppsala.

TUVOJAS KULTŪRAS DIENAS

Lai veicinātu Kultūras dienu labo izdošanos, kas, kā zināms, notiks laikā no 9.—17. oktobrim, Toronto latviešu teātŗu ansambļi bija vienojušies, ka TLNT dos Kultūras dienu ietvaros piemērotu izrādi. Šai sakarā TLNT rež. M. Bērziņas vadībā uzvedīs otrdien, 16. oktobrī, plkst. 20, Sv. Andreja baznīcas zālē R. Blaumaņa viencēlienu „Pēc pirmā mītiņa" un I. Vīksnas „Brāļa atgriešanās".

Kā. Tā.

KAS GAN BŪTU DZĪVE BEZ LABAS GRĀMATAS?

Ciemos pie rosīgajiem čikāgiešiem (1)

Latviešu ev. - lut. baznīcā, 5015 W. Ferdinand ielā, katru svētdienu plkst. 11 notiek dievkalpojums, bet kad tas beidzies — laudis sapulcējas lejas zālē, kur var satikt radus, draugus un pazīstamus, paklausīties, kas jauns noticis Čikāgā un pasaulē, izdzert tasi kafijas vai glāzi limonādes. Tā tas bija turpinājies 55 gadi, līdz 1951. g. beigās māc. A. Rautenšilds nāca uz domām, ka laudīm ar apruināšanos vien nekas liels netiek no kultūras ,un, atradis starp saviem draudzes locekļiem kādu gaiša prāta cilvēku R. Baumani, lūdzis to iekārtot apakšējā zālē grāmatu galdu, saprotams, dabūjot arī draudzes valdes piekrišanu. R. Baumanis tad arī kļuvis par uzņēmuma vadītāju, un viņa pirmie palīgi bijuši J. un E. Augusti un A. Dialera, kas uzņēmumā strādā vēl tagad.

Vadītājs gan nu ir cits — mag. hist. H. Riekstiņš.

— Cik ilgi jau esat šeit par vadītāju?

— Apmēram pus gada.

— Vai āgrāk arī darbojāties grāmatu tirdzniecībā?

— Nē, vairāk savā speciālitātē: Pieminekļa valdē, Valsts vēst. mūzejā, pēdējā laikā biju Rīgas pilsētas vēstures mūzeja vadītājs. Bet grāmata man bijusi mīļa visu mūžu. Trimdā interesējos par visiem latviešu izdevumiem, no Vācijas gandrīz visus pārvedu uz ASV, tikai daļa sējumu cieta ūdens plūdos. Tomēr manā personiskā īpašumā ir gandrīz visi trimdas grāmatu un periodikas izdevumi.

— Ko varam teikt par Čikānas draudzes grāmatu galdu?

— Tā mūžs nav garš, tikai 2 ar pus gada, bet pašlaik tas ir Čikāgā lielākais. Mums ir visas pašreiz tirgū esošās grāmatas, skaitā ap 500 eks. Bez tam mums ir tautiskās tekstilijas, ko piegādā Čikāgas audēji (latvieši) un Memmingenā dzīvojošie neredzīgie tautieši. No lietišķās mākslas kokā mēs varam piedāvāt šķīvjus, svečturus, kārbiņas, standartiņus. Drīzumā saņemsim arī no Jurševska, Kanādā, keramiku. Tautiskos sidraba kalumus mums piegādā R. Pētersons & A. Telle Čikāgā. Tad vēl ir ādas izstrādājumi, pastkartes visiem svētkiem un svinībām ar latviskiem zīmējumiem, latv. laikrakstu un visu žurnālu abonementu pieņemšana, latviešu fotografijas, krājumā visas latviešu skaņu plates.

— Un kādas jūsu grāmatgaldam būtu priekšrocības?

—Priekšrocības mums ir tās, ka mēs saņemam grāmatas un citas mantas tieši no apgādiem, kādēļ atlaide iznāk lielāka, un mēs apkalpojam tautiešus bez starpniekiem.

— Vai tautiešos vērojama liela interese par grāmatām?

— Stipri liela: 1953. gadā mūsu apgrozījums bija $7.000,00, skaidrs atlikums $1.600,00.

— Kur skaidrais atlikums paliek?

— To izlietojam draudzes bibliotēkas papildināšanai, atbalstām svētdienas skolu un vēl citus kultūrālus pasākumus.

— Vai ir pareizs tāds uzskats, ka jūsu grāmatu galds var sekmīgi konkurēt ar citiem, tādēļ ka tas atrodas baznīcas telpās?

— Jā, noteikti, cilvēki nāk baznīcā un nopērk arī pa grāmatai. Un mums nav jāmaksā arī nodoklis.

— Vai vienam nav par grūtu vadīt tik lielu uzņēmumu?

— Man ir palīgs K. Biķernieks, kuŗš te ir katru svētdienu. Citi darbinieki mainās.

— Un kas tie ir?

— Varam uzskaitīt: bez manis un palīga vēl čakli kalpo: J. Augusts, E. Augusta, H. Dislera. Silvija Freidenfelde, K. Stroda, B. Inka, R. Vosekalna (A. Rozenvalde), I. Švānfelds, A. Drulle, Sigrida Freidenfelde. Katru svētdienu darbā ir 4 darbinieki.

— Vai atļausit arī dažus no jūsu darbiniekiem intervēt?

— Jā, cik te šodien ir, tos jūs varat dabūt.

Paldies.

Katrīne Stroda ir interesējusies par grāmatām jau uz skolas sola.

— Bet ko jūs varat teikt par grāmatu tagad, liela izaugusi?

— Visa dzīve ir kā liela grāmata.

— Ne par dzīvi, lūdzu, bet par grāmatu!

— Grāmatu es mīlu vairāk par visu pasaulē

— Vai tas varētu būt? Bet jūs jau esat dzejniece. Kā iet ar pantu kalšanu?

— Tagad iet vaļā noveles.

— Ko jūs sakāt?! Vai drīz iznāks grāmata?

— Jāuzraksta, jāuzraksta...

— Saprotams, noveles jāpasteidzas uzrakstīt, citādi tās netiks grāmatā iekšā. Bet ko jūs varētu teikt par kādu no šīm grāmatām, kas te uz galda?

— Brīnišķīga grāmata ir Arnolda Šiņķa Kurzemes cietoksnis.

— Varbūt to jūs sakāt tikai tagad, kamēr vēl nav apgrozībā jūsu noveles? Ko vēl varat pateikt par grāmatu vispārīgi?

— Kas gan būtu mana dzīve svešumā bez labas grāmatas?

— Un vēl?

— Grāmata ir mans labākais draugs.

— Un beigās?

— Bez grāmatas es nevaru dzīvot.

Viņa lasa grāmatu, sacerē grāmatu, pārdod grāmatu, jūsmo par grāmatu... Kaut tikai viņa pati nepaliktu par grāmatu!

Kārlis Biķernieks grāmatu galdā redzams katru svētdienu. Viņam labi iet arī no rokas. Šodien jau trešā tautiskā seģene atradusi valkātāju, neskaitot sīkumus.

— Ko jūs varētu izteikties par grāmatu?

— Es labāk gribētu runāt par grāmatu pircējiem. Jo vairāk viņu pie mums nāk, jo man lielāks prieks te darboties.

— Domāju gan, tāpat kā dzirnavās: jo vairāk malēju brauc, jo baltāks top melderis.

— Lai nu ar to melderi kā, bet mēs varam palīdzēt saviem invalidiem, pārdodot šeit viņu ražojumus.

Spiritus Congregationis

PIRMAIS ZIEDOJUMS ZIEMEĻAMERIKAS KULTŪRAS FONDAM

Stūrakmens latviešu Vienības namam Niagārā

Niagāras latviešu Draudzības dienu rīcības komiteja savā pēdējā sēdē 12. augustā piepēma galvenās kasieres P. Grebles pārskatu par Draudzības dienu ienākumiem un izdevumiem, konstatējot atlikumu $956.51. No šī atlikuma $56.51 atvēlēja Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam. Šis fonds tika dibināts tieši Draudzības dienu laikā Niagārā, apvienojot kultūras fodus, kas pastāvēja līdz šim pie Kanadas un Sav. Valstu latviešu centrālajām organizācijām.

Pārējo atlikumu, $900.00, nodeva latviešu Vienības nama fondam Niagārā, ar vēlējumu, lai šis nams tiešām kalpotu visu latviešu vajadzībām tad, ad tie ierastos Niagārā. Draudzības dienu rīcības komiteja izsaka savu sirsnīgāko pateicību visiem, kas sekmējuši Draudzības dienu labo izdošanos.

KULTŪRAS APSKATS

Bij. Liepājas baletmeistars Alberts Kozlovskis atgriezies Stokholmā pēc gaŗāka ceļojuma pa Eiropas zemēm: Vāciju, Beļģiju un Franciju. Savu vasaras brīvlaiku A. Kozlovskis pavadīja Francijā, tās kūrvietas pilsētiņā Bad Pirmontā, kur tam bija izdevība satikties ar otru baletnieku — Hariju Plūci, kas arī uz pāris nedēļām bija aizbēdzis no Londonas, lai atpūstos saulainajā Francijā. Vēl jāpiebilst, ka A. Kozlovskis savā ceļojumā pa Franciju bija atlicinājis brīvu laiku arī Parīzes apskatei, lai iepazītos tuvāk ar franču kultūras vērtībām.

Plašu koncertturneju pa Rietumvācijas novietnēm uzsākuši 3 mūsu mākslinieki: Irēne Pētersone (sopráns), Longins Apkalns (baritons) un pianiste Irēne Hesse. No augusta līdz oktobrim mākslinieki sniegs Vācijā palikušajiem tautiešiem ap 40 koncertu. Pirmās ziņas vēstī, ka panākumi Šlēzvig - Holšteinas apgabalā apmierina kā rīkotājus (LCK), tā arī pašus māksliniekus. Jācer, ka panākumu netrūks arī citos apgabalos, kur mīt mūsu tautieši.

Amerikāņu komponists Džian - Karlo Menotti nule kā uzrakstījis jaunu operu, īstenībā mūzikālu drāmu „Saint of Bleecker Street". Jauno operu drīzumā sāks iestudēt Nujorkas pilsētas operas ansamblis, pirmizrādes datums vēl nav zināms.

Kanadas Nacionālās operas sabiedrība sākusi iestudēt Ž. Bizē operu Karmena Dr. Asena Krestefa vadībā.

Oktobrī Toronto viesosies poļu opera no Nujorkas. Pirmoreiz apmēram pirms gada, tika uzvesta opera Halka Meseja hallē ar visai labiem panākumiem. Šoreiz Itona auditorijā izrādīs 2 Stapislava Moniuszko operas — Verbum Nobile un Flis (Plostnieks).

Pēc sekmīgām sešu nedēļu Šekspīra festivāla izrādēm Stratfordā, Kanadā, angļu slavenais filmaktieris Džems Meisons (James Mason) devies atpakaļ uz ASV. Priestera Andželo lomu lugā Mērs pret Mēru atlikušās divi nedēļas tēlos Donalds Dāvis. Viņam uzticēta arī grūtā loma grieķu drāmā Oedipus Rex. Šekspīra festivālā starp divi nopietniem gabaliem izrāda arī vienu komēdiju „Taming of the Shrew" („Spītnieces precības"). Viss šis Šekspīra komēdijas smagums gulstas uz divu briliantu kanadiešu aktrišu pleciem. Viena ir Frances Hailande, tikai 24 gadi veca, bet otra — Barbara Cilkota, jau ar lielu rutīnu skatuves mākslā. Pavadot nedēļu šinī Šekspīra spēļu pilsētiņā, radās iespaids, ka kanadiešu teātŗa māksla stāv tiešām uz augsta līmeņa.

Moljēra Festivāls Montreālā pašreiz izvirzījies visu kanadiešu uzmanības centrā. Le Theatre du Nouveau Monde izrāda trīs franču viencēlienu komēdijas: Le Marriage Force, Sganarelle un La Jalousie de Barbouille. Tās būtu prieks redzēt arī torontiešiem.

Montreāla ir bagāta arī ar koncertiem. Ievērojami pašlaik ir brīvdabas simfoniskie koncerti St. Laurentīnu kalnos nedaudz jūdžu ārpus pilsētas. Vēl tagad montreāliešiem labi atmiņā pagājušā gada koncerti, kad tika uzvesta franču komponista Honegēra opera Jeanne D'Arc, kuŗas librets pamatojas uz slaveno leģendu. Pirmoreiz šī opera tika uzvesta Parīzē, par kuŗu latviešu presei plašus atreferējumus sniedza komp. T. Ķeniņš. Tikai ar Kloda Noljēra gādību tā kļuva populāra arī Kanadā.

A. K.

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

Visas tiesības patur autore.

56. turpinājums

Pusdienas laikā sēku no tīruma aizveda pati jaunā saimniece, un pēc kādas stundas Piņņu Alvīne ienāca Vanaglizdas pagalmā.

„Es redzēju, ka tu esi mājā," viņa teica Arnei, „lopus pabaroju un izslaucu, un bērni ir paēduši, un es pa dienvidu attecēju šurp, jo Kārlis dzied jūsu dārzā."

Viņa bija jauna un laipna un nekad nebārās ar vīru, jo saprata, ka saimnieks gribēja atvilkt elpu.

„Lai viņš padzied," viņa miermīlīga sacīja un apsēdās pie Arnes mazajā maizes krāsns kambarītī, visi nav vienādi, dažs atpūšas pie sarunām, dažs pie laikraksta un dažs pie glāzītes."

Pie galda Arnes dēlēns ēda pusdienu un uzmanīgs klausījās kaimiņienes valodā. Viņš bija apaļš un mundrs ar labsirdīgu un žiglu skatu un paēdis norausās no sēdekļa un, vēl nopētījis Alvini, klusi izgāja pa durvīm.

„Viņš laikam būs grāmatnieks," nosprieda Alvīne, „bet nemāci par agri grāmatā, tad neizaugs nekāds cilvēks, būs smadzenes atmiekšķējušās."

„Nu brīnums," smējās Arne, „tad jau tavam vīram smadzenes būs sakaltušas, jo viņš vienīgais visā pagastā ī avīzi nelasa, un, ja to viņa vecāki zinātu, viņi kapā būtu uz otriem sāniem apgriezušies."

„Tā nesaki Arne," pamācīja Alvīne, „varbūt mans vīrs savā prātā sacer pat romānus, un, ap tiem nopūlēdamies, domās viņš vairs negrib citu uzrakstītos ne lasīt, ne ievērot... Jā, ko mēs par viņu zinām?"

Arne lielā izbrīnā paskatījās uz kaimiņieni un klusēdama nopriecājās par Alvīnes apķērību. Šinī brīdī gar logu aizsteidzās lokans un sauss pusmūžnieks un ar joni iebruka apsviedīgs kā vējrādeklis maizes krāsns kambarītī pie abām sievietēm.

„Labdien, advokāta kundze," viņš sveicināja, pameties ar visu krūti pret Arni, un kā Rīgas Bērtulis Apals noskūpstījis viņas roku tanī pašā mirklī atliecās un, paspēris dažus soļus uz Alvīnes pusi, iesaucās zobgalīgs un ķiķinādams:

„Mazkļāvu saimniece šinī dienvidū tvīkst kā visgardākā plūme, ha, ha, ha..."

Piņņu Alvīne nosarka un drusku apmulsusi noņudrēja:

„Kas es par plūmi?"

Mundrais un pašapzinīgais Eglienes austuves īpašnieks Bernhards Prēdelis, priecādamies pats par savu joku, skraidīja pa mazo kambarīti, šļūkdams basu kāju dzeltenās ādas sandalēs un glaudīdams ar roku plānai un šaurai pierei pieglaustos pasirmos matus.

„Jūs, kundze, esat atbraukusi īstā laikā," viņš teica Arnei, „mēs šovakar dedzināsim portu Apšu līcī un ceram, ka jūs neatteiksities piedalīties?"

Arne neatteicās, un Bernhards Prēdelis apmierināts vairs nekavējās un tūliņ izšāvās pa durvīm steidzīgs, kā ugunsdzēsējs un aizjoza prom pa ceļu.

Pa to laiku vīri bija lapenē aprimuši, un Piņņu saimnieks jau cilpoja pa ežu uz sava tīruma pusi, un, pamanījusi viņa izputēšanu, arī Alvīne piecēlās un posās uz iešanu.

„Ir gan tev laba dzīve," viņa teica, „tu vari izpriecāties un izlīksmoties pēc sirds patikas! Vakar Prēdeļi kāva jēru, un šodien jūs iesmoš cepināsit vismīkstākās šķēles un klāt piedzersit ī vīnu, ī liķieŗus!"

„Apdomā ko tu runā," bārās Arne, „tev pašai mājās ī jērs, ī sīpoli, ī pašdarinātais liķieris, bet tev mājā vēl pilna mazu bērnu, gaitnieka un gaitniecees nav, un darbs dzen darbu, un to nebeidzamo darbu tu ar vīru grīsat padarīt un paveikt divi vien apaļi cilvēki! Kad tavas svētdienas pienāks, es nemaz nesaredzu, kaut gan māja ir bez parādiem un jūs medījāt tikai bagātību."

„Tu esi skolota, un tev ir liela vaļas dzīve," atkal iebilda Alvīne, bet Arne izvadīdama teica:

„Tu par traku negribēji iet skolās, vai esi aizmirsusi? Un vai šī tava dzīve nav laba diezgan?"

Un pavadījusi viešņu, viņa domīga noraudzījās Alvīnes manīgajā gaitā gar rudzu lauka malu uz Mazkļāvu piekalnes pusi un pie sevis zīlēja, vai apgūlies grāmatu gars atkal atmodīsies Piņņu jaunajā audzē?

Beiru Jūlis dārzā bija palicis viens pats un kopā ar Arnes zēnu rakņājās smilšu kaudzes alās un aliņās kā mazs puisītis.

„Vai iesi mājā?" dusmīga iesaucās Arne, „paša sētas darbi sauc ar saukšanu."

„Iešu, iešu," Jūlis piecēlās, bet noņurdēja, „vai man trūkst strādātāju? Vai skaistā Milda nevar plaut?"

Viņš vairs atpakaļ nepaskatījies, aizdiedza pa lielceļu uz saviem Karģiem.

„Par ko tu viņu aizdzini?" pukojās zēns, „man viņš patika, jo dziedāja un stāstīja stāsteļus..."

„Viņš te dzied kopš rītiņa," teica Arne, „laiks iet mājup, ir liels cilvēks! Vai gribi līdzi braukt uz Apšu līci?" viņa prasīja un domīga piemetināja, „lielie gan savos izbraukumos bēg no bērniem..."

„Bet pagājušā gada zivju zvejā es biju līdzi, vai atmini?" zēns pameta savu lāpstiņu.

„Jā, tas bija liels vezums, un mēs abi gulējām sienā, kad naktī braucām mājup," Arne teica, „tagad ir šaura līnijdroška, kā laipa un nav kur palikt, bet..."

„Nē, nē," iesaucās māte, nākdama gar puķu dobi, „mēs abi iesim uz Brantiņa māju klausīties saldā tētiņa stāstos par veciem laikiem."

Zēnu kairināja senie stāsti, ī Apšu līcis un beigās viņš izšķīrās par neatvairāmo saldo tētiņu un Arne tad iegāja istabā pārģērbties. Drīz uz lielceļa iedunājās pakavi un pie Vanaglizdas apstājās Bernharda Prēdeļa pajūgs ar priecīgiem vakarētājiem. Uz līnijdroškas sēdēja pats Prēdelis ar savu grezno sievu Mirdzu, un vidū starp viņiem bija iemeties kāds pavisam izcākstējis un padzeltens jauneklis ar plāniem pakausī sagājušiem matiem kā vecim. Acu vietā viņam bija redzamasvienīgi tumšu stiklu acenes un, tā iztaisījies jauneklis, nebija vairs neglīts, bet gan pavisam aizgrābīgi nejauks. Kad Arne bija iekāpusi un zirgs, smiltīm jūkot, stalti drāzās uz priekšu, Mirdza Prēdele teica:

„Šis ir Visvaris Malupa kungs, mana brāļa draugs un Rīgas students."

„Ļoti priecājos iepazīties," atsaucās plānā balsī čākstenis, bet vairāk nepaspēja izteikt, jo līnijdroška visu laiku kratījās un gāzelējās, kā kuģis vislielākajā vētrā.

„Man patīk šī trakā lēkāšana," apmierināta un smiedamās, kliedza Mirdzas kundze, „tā brauc austuves Prēdeļi."

Viņas mēļā zīda tērpa mala, zirgam lēkšojot, bija atšļukusi, un skaistās un mazās kājas melnās zīda zeķēs un augstpapēžainās zamša kurpēs šūpojās un līgojās uz šaura dēļu tiltiņa kā tās trakās dejotājas kājas franču gleznotāja Tulūza Lotreka satraucīgajā gleznā.

Viņi izlēkšoja līdzenumu vidū un tad caur kļavu gatvi iegriezās šaurā ceļā, kas tecēja līdz pašai Azandai un, mazu gabaliņu pabraukuši pa noru, apstājās pie elkšņu graviņas, kur piesiets dangājās dūšīgs lauķis atsperniekos un otrs sirmenis mierīgs ganījās līča ielokā. Līcī noras malā bija sakurts varens ugunskurs, un ap to, uz šķilām, akmeņiem un siekstām apmetusies, sēdēja šī vakara izmeklētā sabiedrība.

(Turpinājums sekos)

JAUNS STIPENDIĀTS

Agronoms Edvīns Pārups 1944. g. ieguva agronoma gradu Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā. Kanadā viņš 1951. gadā sāka studijas Ontario lauksaimniecības kolledžā Gvelfā un 1953. gadā pavasarī ieguva maģistra gradu (Master of Agricultural Science). Tālāk agr. Pārups turpina studijas Mičigēnas valsts kolledžā East Lansingā ASV, kur viņš strādā diplomdarbu doktora grada iegūšanai par tematu Effect of differential Supplies of nutrients on growth and leaf composition of young cherry trees in sand culture. Par pašreizējo un iepriekšējo maģistra diplomdarbu Kanadas profesionālā organizācija (Agricultural Institute of Canada) E. Pārupam piešķīrusi $1000 stipendiju studiju turpināšanai. Sacensību stipendijas iegūšanai izsludina visā Kanadā. E. Pārups ir pirmais latviešu agronoms, kurš šo stipendiju ieguvis. Paralleli studijām viņš darbojas arī kā asistents minētajā kolledžā Mičigēnā. E. Pārups ir korporācijas Latvia loceklis. A. V.

AIZRĀDĪJUMS

Sakarā ar Viskonsinas latviešu biedrības prezidentes L. Kazakas viesošanos Kanadā, biedrības vadību šai laikā uzņēmies vicepr. E. Ģills, bet immigrācijas un galvojumu lietas kārtos Nelija Kazaka. Biedrības vicepr. runājams otrdienās un ceturtdienās no pl. 11—18 un no pl. 10—21:30.

Apmācības ar atomieročiem Rietumvācijā

Laikā no 22. līdz 28. septembrim Rietumvācijā notiks plašas apmācības ar atomieročiem, kuŗos piedalīsies visu ieroču šķiras. Apmācības izdarīs NATO ziemeļarmijas grupas. Armijas virspavēlnieks, ģen. Ričards Galē paskaidrojis, ka manevri pēc t.s. „New - Look" stratēģijas notikšot pēc pieņēmuma, ka abas „karotājas puses" lieto atomieročus. Apmācībās, kas norisināsies zem „Battle Royal" nosaukuma, piedalīsies 140.000 vīru stipras britu, beļģu, holandiešu un kanadiešu visu ieroču šķiru vienības. Manevros pirmo reizi tiks iesaistīti arī smagākie britu „Conqueror" tipa tanki. No citiem jaunākiem ieročiemminami „Sarcon" tanku aizsargvāģi un tanku atvairīšanas ierocis „Bat".

JŪRAS SVĒTKI SIETLĀ

Kas Nuorleānā ir Mardi Gras festivāls, Mineāpolē Ziemas karnevāls, tas Sietlā ir Jūras svētki. Jau piektoreiz sietlieši augusta mēneša sākumā rīkoja Jūras svētkus ar karaļa Neptuna V, Jūru karalienes un 50 princešu kroneša nu „karaliskā" mielastā, kur arī ieveda amatos karaļa Neptuna V „ministrus." Tūkstošiem sietliešu un viesu no visām Amerikas malām piedalījās šinīs 11 dienu ilgās svinībās. 28 „karalienes," 78 pilsētu galvas un vairāki gubernātori šai laikā viesojās Sietlā. Pagājušā gadā Jūras svētkus bija pagodinājis pat prezidents Eizenhauers ar savu klātieni, bet šogad viņš tos apsveica ar telegrammu.

Tūristiem un viesiem no citām AS valstīm bija sarīkotas ekskursijas par brīvu, vizinot tos ar jachtām un kuģīšiem pa skaistajām apkārtnes vietām.

Jau trīs mēnešus pirms Jūras svētkiem dažādas organizācijas un iestādes izvēlēja kandidātes karalienes un princešu vēlēšanām.

Šogad svētki sākās ar Neptuna karaliskā galma ierašanos, kam sekoja 9 parādes dažādās pilsētās daļās. Krāsainā parādē Sietlas centrā un ostā piedalījās pāri par 100 dažādu organizāciju un orķestri; parādi noskatījās pāri par 300.000 cilvēku. Kara flotes strūklu iznīcinātāji — zilie eņģeļi — sniedza savus demonstrējumus gaisā, bet 36 lielie kara milzeņi ar 17.000 jūrniekiem piedalījās parādē Eliot līcī. Galvenai parādei sekoja Mardi Gras karnevāla gājiens ar dejām uz ielas nēģeru kvartālā. Indiāņu Pov-vov laikā karali Neptunu V Jakimas indiāņu virsaitis iecēla par goda virsaiti. Ķīniešu kvartālā interesantais gājiens ar simts pēdu garo dragūnu un japāņu — Bon Odori skaistās dejas un krāsainie tērpi bija pievilkuši tūkstošiem skatītāju.

Bērnu izpriecām universitātes rajonā bija rīkota Neptūna, juniora, un mazās Jūru karalienes kronēšana, zīdaiņu un lielākās ģimenes godalgošana. Mazo priekus pavairoja dažu kovboju filmu „varoņu" personiskā ierašanās no Holivudas. Iekārdināti ar solīto saldējumu un kino brīvizrādēm, bērnu bari gandrīz terorizēja pilsētu, jo bija saplūduši no plašas apkārtnes. Ar skotu spēlēm, kostīmu parādi amfiteātrī un lāpu gājienu cauri pilsētai naktī beidzās šis parādes.

Galvenā svētku atrakcija bija motorlaivu sacīkstes ar zelta kausa izcīņu visā ASV mērogā; tās katru gadu notiek šeit Vašingtona ezerā. Slo-mo-shun IV aizstāvēja savu izcīnīto zelta kausu un titulu trešoreiz, bet pazaudēja pret Slo-mo-shun V.

Oficiālais pasaules rekords pieder Slo-mo-shun IV ar 178.497 jūdzēm stundā.

Zelta kausa izcīņā noraudzījās pāri par 300.000 personu.

Jūras svētku laikā bija ļoti liela rosība visos ūdens sportos — ūdens slēpēšanā, zēģelēšanā, airēšanā, peldēšanā un arī makšķerēšanā. Netika piemirstas arī citas sporta nozares, kuŗās notika daudzas sacensības — šachā, golfā, tenisā, rokas bumbas, riteņbraukšanā, boksā, mērķī šaušanā ar pistolēm un lokiem, kā arī ēšanā u. c.

Ūdens baleta uzvedums ar skaistām sievietēm, labām peldētājām, daiļlēcējiem, ūdens klauniem un daudziem Olimpiskiem meistariem pievilka apm. 85.000 skatītāju.

Skandināviešu mūzikas festivālā pazīstamais jūras kadetu koris un orķestris no Pensakolas (Fla.) un ASV armijas sieviešu orķestris mūzikas mīļotājiem sniedza patīkamas stundas.

Visā svētku laikā apmeklētājiem bija atvērta kara flotes kuģu modeļu izstāde un Sand Pointa flotes baze.

Visu svētku laiku sietliešus „terrorizēja" Deivī Džounes asinskārie pirāti ar dunčiem rokās; no viņu skūpstiem neizbēga daudzas sievietes. Pilsētas centrā uz ielām pirāti bija sarīkojuši iedzīvotājiem dejas un Vašingtona viesnīcā mielastu. Eliota līcī Deivī Džounes pirāti uzbruka Neptuna V „flotei," iepriekš piepildot tos (trallerīs un zveju kuģītis ziedoti šim nolūkam) ar spārgstvielām un raķetēm, un tad aizdedzinot ar lāpām. Abi kuģi dega vairāk stundu, līdz uzsprāga gaisā un nogrima.

Iedzīvotāji visvairāk bija uztraukušies par „jūras laupītāju" uzbrukumu Rainiera alus darītavai, kuŗu strādnieki varonīgi atvairīja. Pēc pēdējām ziņām, alus darītava joprojām darbojas.

Pirātu laupīšanas kārei par upuri bija kritis karaļa Neptūna V kronis, kuŗu tie nolaupīja un apraka nezināmā vietā. Tā atradējam tika izsolīta 1090 sudraba dolaru atlīdzība.

Jūras svētku noslēgumā pirāti bija sarīkojuši grandiozu uguņošanu un raķešu šaušanu.

Visu laiku pilsētas centrs mirdzēja krāsains spuldzīšu greznumā, un vējš ielās plivināja krāsainos karodziņus. Papīri. Papīri. Visu pilsētu greznoja papīra pukes un vītnes. Ielu tīrītājiem ir darba papilnam un arī niknums par lielo nekārtību, kas palikusi pēc svētkiem. **Gunārs Ābolinš**

KAS TO BŪTU DOMĀJIS

. . . ka līdz šim zināmā vecākā karte zīmēta 1100 gadā pr. Kr. Karte zīmēta uz ēģiptiešu papīrusa un tagad glabājās Turīnā. Tā vēl arvien labi rāda ceļu uz tagadējo Vadi - Hammamatu pie Sarkanās jūras.

Φ

. . . ka līdz šim zināmo vecāko milestības vēstuli, kuŗa atrasta pirms nedaudz gadiem pie Kaldejas, kāds nezināms babilonietis pirms gadu tūkstošiem sparīgiem āmura un kalta sitieniem iekalis 16 kg smagā akmens plāksnē.

m

. . . ka līdz šim zināmo vecāko vārdnīcu uz kieģeļu plāksnēm ap 1500. g. pr. Kr. uzrakstījuši sīriešu valodnieki. Šī vārdnīca, kuŗā dažādu valodu vārdi seko viens otram, atrasta Sīrijas drupu pilsētā Ras - Šamra 1935. gadā un atšifrēta gadu vēlāk.

. . . līdz šim zināmo vecāko romānu Divi brāļi sarakstījis faraona Merenpta „grāmatu" tirgotājs Enmanā pirms 3200 gadiem. Romāns rakstīts faraona mūsas Sati laika kavēklim, un uz papīrusa lapām bez princeses un faraona ierakstiem saglabājusies arī romāna autora autogramma.

o

. . . ka arī pirms gadu simteņiem bijušas neparastas vasaras. Kāda veca franču chronika vēstī, ka 627. gadā sausas kļuvušas visas akas un upes. Aiz slāpēm Francijā nobeigušies visi lopi. Tā pati chronika vēstī, ka 933. gadā no sausuma un karstuma uz laukiem paši no sevis aizdegušies pat daudzi vientuļi koki. Arī 1303. gadā bijis ievērojams sausums, un Reinu varēts šķērsot daudzās vietās sausām kājām.

FARELĒ MIRUŠIE LATVIEŠI

Simtgadīgu koku ēnā grimst vecie Fareles kapi. Nomaļākā stūrī ierādīts atsevišķs nodalījums bezdzimtenes ārzemniekiem. Šis nodalījums strauji pildās svaigām kapu kopiņām. Draudzīgās rindās tur viens pie otra guļ dažādu tautību un konfesiju ārzemnieki, kam nebija lemts atdusēties savas dzimtenes smiltājā. Latviešu vien jau šeit pāri simtam, tā kā šie kapi sāk izvērsties par lielāko latviešu atdusas vietu Vācijā.

Vasarā ārzemnieku nodalījums slīgst vienos ziedos, jo mītnes vecie ļaudis, ar retiem izņēmumiem, rūpējas par aizgājušo tautiešu kapu apkopšanu. Arvien biežāk sāk pacelties arī jaunas piemiņu plāksnes. Par to rūpējas vai nu mirušo piederīgie, vai mītnes organizācijas, kuŗām mirušie atstājuši savu laicīgo mantu. Vecie ļaudis, kam spēks vēl atļauj, bieži aizstaigā uz piederīgo vai likteņbiedru kapiem, klusībā pārdomādami, vai arī viņiem būs šeit atdusas vieta . . .

Pēc mītnes latviešu draudžu sarakstiem līdz š. g. 1. augustam Fareles mītnē miruši un, ar nedaudz izņēmumiem, apbedīti Fareles kapos sekojoši latvieši: Jānis Kapteinis, miris 18. 3. 50. g., Otto Vanags, 7. 4. 50., dipl. inž. Jānis Kormanis, 2.5. 50., Marija Liepiņa, 10. 5. 50., Ansis Mitrēvics, 24. 5. 50., Emīlija Norīte, 8. 6. 50., Augusts Traubergs, 6. 7. 50., Marta Gruzna, 12. 8. 50., Līze Jurgensona, 11. 9. 50., mežzinis Pēteris Kaņeps, 29. 9. 50., jurists Aleksandrs Dravnieks, 11. 10. 50., Anna Sidrevica, 23. 10. 50., Bernhards Liepiņš, 24. 10. 50., Roberts Grosbergs, 28. 10. 50., Marija Girgena, 2. 11. 50., rakstnieks Pāvils Gruzna, 12. 12. 50., Ella Meirona, 16. 12. 50., Jānis Saliņš, 25. 12. 50., Ādams Galiņš, 15. 2. 51., Dr. med. Marianna Bergmane, 6. 4. 51., Ādams Mežals, 20. 4. 51., Johanna Rudzīte, 31. 5. 51., Konrads Kreilis, 8. 8. 51., Matilde Birkhāna, 13. 8. 51., Anna Zosēna, 17. 8. 51., Kārlis Bērgmanis, 2. 9. 51., Līna Michalska, 13. 9. 51., Ede Vītola, 20. 9. 51., Olga Jansona, 21. 9. 51., Olga Eglīte, 25. 9. 51., Līna Pētersone, 7. 10. 51., Aleksandra Semenjenko, 12. 10. 51., Katrīne Hāzenfūsa, 9. 11. 51., Ede Blaua, 24. 11. 51., Pēteris Ķēkis, 26. 11. 51., Anna Grapmane, 27. 11. 51., Līna Maciņa, 20. 12. 51., Reinholds Gabrāns, 23. 12. 51., Vilhelmīne Boitmanis, 6. 1. 52., Donāts Zundāns-Seilis, 11. 1. 52., Ženija Cielava, 23. 1. 52., Kārlis Losackis, 25. 1. 52., Zelma Dannenberga, 1. 2. 52., Lizete Pulkstenis, 14. 3. 52., Fēliks Strauchs, 12. 4. 52., Katrīne Spilveniece, 27. 4. 52., Anna Niedra, 14. 5. 52., Marija Jākobsone, 1. 6. 52., Kārlis Roska, 8. 6. 52., Emma Siliņa, 28. 6. 52., Emīlija Usma, 1. 7. 52., Antonija Šotta, 2. 7. 52., Alīne Rožlauka, 22. 7. 52., Hermanis Mucenieks, 28. 8. 52., Brezis Cīrulis, 7. 9. 52., Jānis Pulieris, 23. 9. 52., Pauls Ašmanis, 13. 10. 52., Klāra Lindenberga, 8. 11. 52., Aleksandrs Ksuņins, 1. 1. 53., Jēkabs Lemkins, 27. 1. 53., Paulīne Irbe, 30. 1. 53., Karlīne Šakels, 4. 2. 53., Līna Jurkano, 11. 2. 53., Franciska Švirkste, 19. 2. 53., Ernests Šulcs, 22. 2. 53., Olga Apara, 6. 3. 53., Donāts Kovšikovs, 11. 3. 53., Made Buchholca, 16. 3. 53., Kārlis Kazāks, 5. 4. 53., Anna Naidenoka, 25. 4. 53., kapt. Kārlis Spāde, 5. 5. 53., Pēteris Bisenieks, 18. 5. 53., Helēna Plikause, 14. 6. 53., Antons Putniņš, 5. 7. 53., Johans Leitlands, 5. 10. 53., Anna Ruže, 15. 10. 53., Vilhelmīne Zorgefreija, 30. 10. 53., Roberts Šīmanis, 3. 11. 53., Hermanis Endzeliņš, 13. 11. 53., Emīlija Eglīte, 23. 11. 53., Kārlis Reinfelds, 6. 11. 53., Marija Sīle, 28. 11. 53., Leontīne Litke, 29. 11. 53., Jānis Pudrikins, 2. 12. 53., Aleksis Bērziņš, 4. 12. 53., Kārlis Jirgensons, 1953. g., Anna Kanderauska, 3. 1. 54., Kārlis Kazenieks, 19. 1. 54., Amālija Luste, 20. 1. 54., Katrīne Ziemele, 6. 2. 54., Jūle Tauriņa, 19. 2. 54., Anna Kupferšmite, 22. 2. 54., Bille Jēkabsone, 26. 2. 54., Emīlija Purmale, 8. 3. 54., Pēteris Grūbe, 9. 3. 54., Matīss Jākobsons, 22. 4. 54., Kristīne Ķeire, 1. 6. 54., Jūle Lemiņe, 27. 6. 54., Andrejs Ošenieks, 8. 7. 54., Emīlija Puliere, 21. 7. 54., Augusts Zaļkalns, 21. 7. 54., Jūlija Grofa, 23. 7. 54., Jānis Vītands, 1. 8. 54.

Raits Ritums

Zuši un nēģi peld uz Toronto

Zuši vīra augumā, zuši galertā un eļļā, nēģi gardēžu galdiem top jaunajā konservu fabrikā. Foto H. Kliģeris

Varbūt kanadieši šodien vēl nerunātu par zušiem un nēģiem, ja pirms pieciem gadiem pāris uzņēmīgu latviešu tos nebūtu sākuši ķert, cept un žāvēt kā delikatesi. Kanadieši agrāk par tiem runāja tikai kā par kaitīgiem ūdens iemītniekiem, kas iznīcināmi, un izzvejoti aizsviežami prom. Kad latvieši un citi eiropieši zušus un nēģus sāka ķert un ēst, kanadiešu avīzes ievietoja savās slejās ne vien aprakstus par šiem „savādniekiem", bet tuvāk apskatīja arī zušu un nēģu īpašības, kas tomēr viņu acīs palika tikai „ūdens čūskas".

Nu jau piecus galus ar zušu un nēģu žāvēšanu un cepšanu nodarbojas Augusts Roze. Viņš bija pirmais pionieris, kam drīz pievienojās arī ventspilnieks E. Tīlmanis. „Zušu karaļa" Rozes īpašumu Vidmera ielā 10 zušu žāvētavu un nēģu ceptuvi nevar vairs salīdzināt ar „būdu", kāda tā bija darbības sākumā. A. Roze zušus tagad ne vien žāvē, bet arī pasācis konservēt, pārdodot kārbās līdz ar zušu galertu. Atminoties uzņēmuma tapšanu un izveidošanos, A. Roze atceras neatlaidīgos 5 cīņas gadus, kad sākumā grūtību bijis bez gala. Uzņēmums sācis savu darbību ar 25 nožāvētiem zušiem. Jaunie braucēju veikalu, kas ņemtu zušus pārdošanai, tikpat kā nebijis. Toreizējais „zušu fabrikants" ar rokas koferi apstaigājis veikalniekus, lūgdams preci izlikt pārdošanai, bet tie atsacījušies šo, par delikatesi ieteikto produktu, savā veikalā pieņemt, lai „nesabojātu" pārējās preces ar „ezera čūsku" smaku. „Ja nepārdosit, ņemšu atpakaļ — jūs neko neriskēsit," teicis A. Roze. Tā radušies tirgotāji, kas uzņēmušies žāvētos zušus pārdot. Pircējiem zuši tomēr tā iegaršojušies, ka tie drīz kļuvuši par visiecienītāko gardumu. Ar dažu Kanadas veclatviešu veikalnieku iesaistīšanu zušu pārdošanā, pasākums sekmējies arvien veicīgāk.

Šogad A. Roze uzbūvējis plašāku žāvētavu ar konservēšanas nodaļu. Viņa žāvētos zušus tagad ēd ne vien Toronto, bet arī daudzās citās Kanadas pilsētās, un pat ASV. Ilgais transports tomēr vasaras laikā zušu izvešanu uz tālajām pilsētām stipri kavējis, un, lai šo gardumu visur varētu piegādāt arī vasaras karstumā, žāvētos zušus tagad konservē olīvu eļļā, bet svaigos — galertā. Ar konserviem tādā kārtā iespējams apgādāt patērētājus visu gadu. Nelielā daudzumā A. Rozem krājumā atrodas arī cepti nēģi. Pēc tiem liels pieprasījums bija no ASV.

Līdz šim šo zivju noņēmēji gan ir galvenokārt latvieši un pārējie baltieši, pa daļai arī skandināvi, vācieši u. c. ieceļotāji. Sevišķi aizspriedumi kanadiešiem vēl ir pret nēģiem, ko cepot ar visām iekšām un kas sūcot asinis. Tomēr sagaidāms, ka ar laiku tomēr arī zuši un nēģi iekaros kanadiešu galdus, tāpat kā tagad rūgušpiens un paniņas, kaut arī pagaidām kanadiēši par mūsu zušu ēšanas kāri brīnās tāpat kā mēs par ķīniešiem, kas ēd slieku pudiņu.

(ks.)

TORONTO LATVIEŠU JAUNATNES PULCIŅŠ

28. un 29. augustā notiks Londonas jaunatnes dienas. Pulciņš rīko organizētu izbraucienu, tādēļ jau laikus lūdz pieteikties visus pulciņa biedrus, kam būtu vajadzīgs transports. Mašīnu īpašnieki it laipni lūgti nākt talkā, lai pēc iespējas vairāk jauniešu varētu piedalīties izbraucienā. Sapulcēšanās vieta sestdien, 28. augustā Howard Park un Parkside Dr. stūrī (High Park, Carlton tramvaja gala punktā) pl. 11 no rīta. Līdzi ņemamas segas. Iepriekšpieteikšanās pie Š. Černenoka, darbdienās no 5—7 vakarā par tel. MU 4732. Bramptonas jaunatnes pulc. Liesmas biedri var iegūt tuvāku informāciju pie pr-ka J. Briča.

Jaunatnes pulciņa Lāpas daži puduri savu darbību vasaras laikā, sakarā ar labo laiku un nedēļas nogaļu izbraucieniem, ir samazinājuši un pat uz laiku pārtraukuši. Valde lūdz biedrus sazināties ar puduru vadītājiem, izsakot domas, kad būtu piemēroti atsākt ar pilnu darbības jaudu sekojošus pudurus: tautas tradiciju, šacha, drāmatisko, moderno deju, paukošanas un rokdarbu pudurus.

DELEGĀTU KONGRESS

Londonas jaunatnes dienu laikā 29. augustā plkst. 10.30 no rīta notiks Kanadas Jaunatnes pulciņu delegātu kongress. Kongresa dienas kārtības galvenais punkts būs, Latviešu Jaunatnes Nacionālās Apvienības Kanadā dibināšana. Toronto jaunatne dienās, pulciņu vadītāju apspriedē man uzdeva sazināties ar visiem Kanadā esošiem jaunatnes pulciņiem un sniegt tuvāku informāciju. Diemžēl manā rīcībā nav visu jaunatnes pulciņu adreses. Tie pulciņi ar kuŗiem neesmu sazinājies, laipni lūgti rakstīt man uz adresi: T. Kronbergs, 32 Rowanwood Ave, Toronto.

*

Jaunatnes pulciņa Lāpas literārā pudura pirmā sanāksme šai rudenī notiks 27. aug. plkst. 7.30, 123 Huron St. Programmā referāts un pārrunas.

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA 13. NR.

1220. Bīskaps Alberts pakļaujas Dānijas karalim, bet ar noteikumu, ka Ordenis, Rīga un krisītie iedzīvotāji tam piekrīt. Kad to noraida, Dānijas karalis atbrīvo bīskapu Albertu no lēņa zvēresta. Livonijā stājas spēkā „Saxenspiegel" likumu krājums. Tiešā sāk lietot inkvizīciju.

1222. — Pāvests Honorius III piedraud Ordenim ar izslēgšanu no baznīcas, ja bruņinieki vēl turpinās nežēlības pret Livonijas iedzīvotājiem.

1224. — martā imperātors Fridrichs II ar manifestu Katānijā apsola pie kristīgās ticības pievērstajiem ļaudīm Livonijā, Igaunijā, Zemgalē, Prūsijā u. c. savu augsto aizsardzību un saglabāt viņu tiesības un mantu. Viņš aizliedz karaļiem, hercogiem, princiem, grāfiem un citiem augstmaņiem apspiest ļaudis, kam esot jābauda tās pašas tiesības, kā visiem citiem Svētās Romas imperijas iedzīvotājiem.

— 31. decembrī pāvesta delegāts bīskaps Vilhems no Modenas, vēlāk Sabinijas kardināls, ierodas Rīgā, lai izmeklētu Ordeņa zvērības. Viņš sola Zemgales ķēniņam Viesturam, ka pāvests atzīs viņa titulu, ja Viesturs kristīsies. Viesturs to noraida.

1225. — Papildinot imperātora manifestu, pāvests Honorarius III proklamē, ka pie ticības atgriezties ļaudis Baltijas zemēs ir „Dieva bērni" un tiesībās līdzīgi ar citiem kristīgiem cilvēkiem. Viņš aizliedz inkvizīciju Ordeņa tiesās. Ordenis neievēro šo pāvesta gribu.

— Bīskaps Alberts pakļaujas Vācijas ķēniņam Henrichām, imperātora Fridricha II sāncesim, kas no jauna apstiprina Alberta markgrāfa titulu un piešķir Albertam dažādas tiesības: kalt naudu, piešķirt pilsētām pašvaldību u. c.

— Rīga iegūst pašvaldības tiesības (Civitas).

1227. — Rīgā kļūst par locekli Hanzas līgā.

1228. — Rīgā pieņem Gotlandes likumu kodeku.

1229. — Rīga atver tirdzniecības misijas Smoļenskā un Novgorodā. Paraksta tirdzniecības līgumu ar Baltrutēnijas lielkņaziem Polockā un Vitebskā.

— Mirst Zemgales ķēniņš Viesturs un bīskaps Alberts.

Pēteris Ērmanis

MĪLNIECISKAS MĀTES

No cikla Kopmītnēs

Desmit trimdas gados nācies vērot daudzas sievietes, dažādas, visādu tautību — arī dažādas mātes, protams. Un dažādi mātes izturējās pret saviem bērniem, dažādi viņus audzināja. Atmiņā nāk divas mātes, ar kuŗām iznāca kādu laiku dzīvot kopīgā telpā, ar katru citā laikā, citā vietā. Katrai bija viens bērns, bet mātes galvenokārt mīlnieces, bērniem viņu dzīvē nebija pirmā vieta. Šīs sievietes nebija nekādi neikdienišķie radījumi, tikai raksturīgas šai bēdīgajā laikmetā, juceklīgajā nometņu dzīvē.

Vispirms jāatceras Ladičkina ar ko iepazinos 1944. gada rudenī Sudetijā, Lušicos bēgļu nometnē. Viņa bija rīdziniece, nenosakāmas tautības, varbūt arī latviete, latviski runāja bez samešanās, gan ar akcentu. Kādreiz rindā stāvot man priekšā bija pamaza sarkanblonda sievietīte un tērzēja ar vīrieti, kas savukārt viņai priekšā. Viņa šim jautāja: „No kurienes jūs esat?" — „No Vidzemes". — „Kur tā Vidzeme ir?" — „Tur viņpus Rīgas, kur Jelgavas šoseja," virietis jokojās. — „Ā, ā, tad es zinu gan," sarkanblondā sacīja pilnā nopietnībā. Kad cita sieviete, gaŗām iedama, viņu uzrunāja par Ladičkinu, es dobūju zināt kā sauc sarkanblondo.

No nometnes cilvēki pamazām vien aizbrauca uz kādu pilsētu vai citur, kur dabūja darbu. Tādēļ iemītnieku sastāvs nometnēs baraku istabiņās bieži mainījās. Pēc Jaungada tās barakas istabā, kur dzīvoju es ar sievu un meitu, saradās daudzi jauni, līdz tam citās barakās mituši iedzīvotāji. Tur bija viesnīcniece Dzilna, sparīga sieva, kaut gan gāja spieķītī atspiedusies; acīga, runīga, viņa no sava kakta ar milzīgu ziņkāri vēroja visu, kas apkārt notika, aizvien iemezdama pa zobgalīgam vārdam, spalgi iesmiedamās, reizēm pārdabiski skaļi šķaudīdama. Viņa mīlēja politizēt, bija sūra pesimiste, pareģoja, ka krievi ienāks . . un kāds tad mums nometniešiem būs posts . . . labākā gadījumā aizsūtīs uz Sibiriju: „Es jau tur jaunībā dzīvoju. Jā, kad Sibirijā būtu tagad tāda dzīve kā toreiz, man nekas nebūtu pretī. Bet kur nu!" Rīgā Dzilna bija tirgojusies ar gaļu Centrāltirgū.

Pārnāca pie mums dzīvot karavīra sieva Rudmiesene, ģimenes māte ar pieciem bērniem, kas ienesa istabā līdz tam nebijušu nervozētāju atmosfairu. Skaļi viņas bērni, nemierīga, paķibelīga pati, vienmēr citus par kaut ko apsūdzēdama nometnes latviešu pārstāvim. Ar Dzilnu viņai kildas ikdienas.

Pārnāca pie mums vēl daudzi citi. Un arī Ladičkina sāka dzīvot pie mums. Viņa nebija viena, viņai līdz viņas mazais zēns Edvards. Reiz es zēnu paņēmu klēpī, viņš man apķērās ap kaklu, nobučoja mani. Par savu vīru, Edvarda tēvu, Ladičkina stāstīja, katrreiz citādi: te viņš bija kritis karā, te boļševiku aizvests (tam runāja pretī tas, ka Edvardam tikai divi gadiņi), te slimībā nomiris. „Vinreiz jau tu citādi stāstīji," Dzilna viņai smējās acīs, bet Ladičkina šādi iebildumi bijuši nebijuši. Kad viņas nebija klāt, Dzilna mums stāstīja: „Es jau šito sievieti Rīgā bieži redzēju. Viņa jau no tām, kas krēslā pastāigājās pa ielām, naktsdraugus ķerdama. Un ar karavīriem viņai gāja augsti."

Vienā ziņā bērns Ladičkinai izdevīgs: mātes, kam mazi bērni un neviena tuvinieka, kas tos pieskatītu, nesūtīja darbos. Darbus izrīkoja nometnes latviešu pārstāvja palīgs, ko saucām par prefektu. Reiz prefekts gribēja arī Ladičkinu kaut pie kartupeļu mizošanas dabūt. „Vai tu manu bērnu auklēsi, ko?" Ladičkina atbrēca un nekustējās ne no vietas. Reizēm viņa apstaigāja istabu, parunājās ar vienu otru, ar Dzilnu, ar Dzilnas ienaidnieci Rudmieseni, pasmējās. Pie galdiņa, kas diezkā gadījies mūsu istabas vidū (drīz to „rekvizēja" virtuvnieki) sēdēju es un nesekmīgi mēģināju kaut ko uzrakstīt tā laika vienīgajam latviešu laikrakstam trimdā. Tuvojās Ladičkina. „To nevajaga traucēt, tas ir rakstnieks," Dzilna brīdināja, bet Ladičkinu tas īsti vēl ieinteresēja. „Ak tā, jūs esat rakstnieks," — un viņa uzmetās ar elkoņiem uz lodzīgā galdiņa. „Vai jums kāds liek tā rakstīt?" Es tikai rūcu vien, gudrodams kā tikt no viešņas vaļā. Bet tad mazais Edvards, māte gāja pie bērna.

Vispār — viņa pie bērna gan daudz nedzīvoja. Mazais gulēja, daudz un ilgi gulēja. Dzilna bija noskatījusies, ka Ladičkina, taisīdamās uz kādu ilgāku iziešanu, pilina kaut kādu šķidrumu krūzītē pie tējas un dod puikam dzert; droši vien kādas miega zāles. Reizēm Ladičkina aizgāja no rīta, pārnāca pavēlu pēcpusdienā. Reizēm aizgāja vakarā, pārnāca pēc pusnakts. Kādās gaitās staigāja — zināja tikai viņa pati, velns un Dieviņš. Jādomā, viņa zināja, kad bērnam jāmostās, uz to laiku bija klāt. Paēdināja, pakopa. Tā jau viņa pret bērnu bija laba, nesita, neuzbrēca.

Bet vienreiz viņa bija veselu dienu projām. Puikam miega zāļu miegs sen izgulēts, par mazo parūpējās Ladičkinas guļas vietas kaimiņiene. Māte atgriezās satumsušā vakarā, kad logiem slēgi jau aizbīdīti, elektrība iedegta.

Atmiņā atdzīvojās šis vakars. Pie krāsns līkājās vecītis, viens no mūsu istabas nedaudzajiem vīriešiem. Rudmiesenes jaunākais bērns, puika gluži baltiem matiem, piečāpojis Dzilnai klāt, skatījās šai acīs. „Nu, sirmgalvi." — Dzilna mazo uzrunāja. Rudmiesene sauca puiku atpakaļ, apsēdās Dzilnai taisni pretī (distance gan bija), ieņēma savu puiku klēpī un reiz uz reizes bučoja, saldi sērīgu seju saviebusi. Dzilna skatījās pretiniecē, iesmējās, caur zobiem izmeta: „Vecā ākstene." Rudmiesene pagrieza baltas acis. Brieda jauna kilda.

Mazais Edvards čīstēja gultā, laikam, mātes gaidīdams. Mana meita bija aizgājusi istabas otrā galā pie draudzenes Rītas, Rudmiesenes vecākās meitas. Abas meitenes, neērtās pozēs notupušās, pārrakstīja kaut kādas ziņģītes savās piezīmju burtnīciņās. Mana meita jautri sauca pāri visai istabai: „Papa, mēs rakstām banālitātes"! Rita jautāja: „Kas tas ir banālitātes?" — „Nu kā lai es tev izskaidroju. Tas nozīmē . . ."

Bet tad, pa durvīm ienāca Ladičkina, smaidīgi starodama, gluži jaunu cepuri galvā. Edvards izrāpās no gultas, tuntuļoja mātei pretī. Ladičkina sāka citām sievām kaut ko melst par satikšanos ar vecu pazīstamu. Sievas klausījās, neticēdamas. Dzilna smējās.

Ladičkinas klejojumi kļuva aizvien biežāki. Edvardam sāka klāties ļaunāk, viņš vairs tik ilgi negulēja; laikam māte vairs nevarēja dabūt miega zāļu. Nometnes latviešu pārstāvis Dūdiņš runāja par Ladičkinu ar vācu „lāgerfīreri." Tas stāstīja: netālu no Lušicas dzīvojot vācu bezbērnu ģimene, vecāki ļaudis, kas zēnu labprāt ņemtu audzināšanā. Māte saņemtu zināmu atlīdzību. Ladičkina bijusi pilnīgi mierā. Kādu rītu viņa Edvardu aizveda.

Bet tai pašā dienā Ladičkina gribēja slīcināties zosu dīķītī pie nometnes. Noslīkt šai seklajā ūdenī nevarēja, tikai samērcējusies viņa bija. Vēlu vakarā Ladičkina, jau sausās drēbēs, no ambulances vai citurienes atgriezās istabā, pavisam tāda dīvaina. Viņa nomuldēja visu nakti, gan klusāk, gan skaļāk smiedamās, un nemitīgi atkārtodama: „Es pārdevu Dūdiņam bērnu ar visiem s..." Staigāja rīta pusē smiedamās, iekrita gultā, tāpat ar visām drēbēm un aizmiga. Laikam tādā veidā viņa tai naktī izsāpēja savu mātes žēlumu.

Otrā rītā Ladičkina atkal čaloja un grozījās pa istabu kā agrāk. Bet drīz viņa no mums aizgāja pavisam — kurp, neviens lāgā nezināja stāstīt. Tad, aprīļa vidū, kad bija tik satrauktas dienas un naktis, Ladičkina kā dāma, pavisam priecīga, ienāca istabā, trokšņaini tuvojās mūsu galam. Es itin skarbi apsaucu, raidīju projām. Viņa kliedza pretī: „Pēc divām nedēļām te būs citi kungi, tad tevi pakārs!" Vēl istabas durvīs, izslējusies kā maza atriebības dievenīte, viņa pareģoja: „Piemini, tu karāsies pie staba!"

Pēc tam Ladičkina netika nekur vairs redzēta. Kad ienāca krievi, droši vien pinās ar tiem. Bet vācu ģimenes čechi necilvēcīgā bardzībā dzina no Sudetijas projām. Kas notika ar mazo Edvardu?

(Nobeigums seko).

Tel. Oakville Victor 5-2984 Trafalger, Highway 5, Ontario

FELIKSS RUNGIS BŪVMATERIĀLU UZŅĒMUMS

PIEDĀVĀ BŪVSESONAI NEPIECIEŠAMOS BŪVMATERIĀLUS: CEMENTU UN 4" IZDEDŽU (CINDERUS) BLOKUS

DĀMU FRIZIERSALONS

MODEL

VIJA KRĒMANIS

109 Moberly Ave. Toronto

Tel. GR 0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

JAUNĀKĀS GRĀMATAS VASARAS BRĪVLAIKAM

O. Freivalds, KURZEMES CIETOKSNIS, ies.	3.80
G. Virg. Georgiu, 25. STUNDA, ies.	3.80
W. Mobergs, EMIGRANTI	3.40
V. Kārkliņš, DIEVA ZEME	4.00
V. Janums, MANA PULKA KAUJU GAITAS	4.00
A. Gailits, PĒDĒJAIS ROMANTIĶIS	2.80
A. Šiņķis, KURZEMES CIETOKSNIS, ies.	3.50
K. Hamsuns, MISTĒRIJAS, romāns, ies.	3.30
I. Grebzde, PELĒKĀ MĀJA, ies.	2.80
K. Raudive, NEREDZAMĀ GAISMA, ies.	3.90
J. Klīdzējs, VIŅAS UN VIŅI	3.35
Z. Mauriņa, PILSĒTAS UN CILVĒKI	3.45
LATVIAN LITERATURE, broš.	5.50
„ ies.	6.70
LATGAĻU DZIESMINIEKI, dzeju antoloģija, ies.	3.00
Alb. Sprūdžs, DAUGAVAS VĒJI, stāsti un noveles	2.80

Kā arī daudz citu grāmatu

123 HURON ST. TORONTO **DV** Tel. EM 8-0792 NO PLKST. 9—18

GRĀMATNĪCA

PIRMO DAUGAVAS VANAGU DIENU

BALLE

SESTDIEN, 4. SEPTEMBRĪ, pl. 19.30 lielākajā Toronto DEJU ZĀLĒ

PALACE PIER — Lakeshore Rd. pie Ontario ezera — (braukt ar Queen tramvaju) —

Plašs auto novietošanas laukums

EIROPEISKU MŪZIKU SPĒLĒS 10 VĪRU ORĶESTRIS —●— DEJU ATKLĀS AR POLONĒZI —●— DEJAS SPĒLĒS ARĪ UZ PASŪTINĀJUMU

PILNA BUFETE **GALDIŅI DEJAS ZĀLĒ**

Līdz 1500 ieejas biļetēm sēdvietas rezervētas, tāpēc lūdz tās pieprasīt un izpirkt laikus, lai nodrošinātu sev galdiņu

Ieejas maksa, ieskaitot galdiņu un apkalpi, dāmām $1.25, kungiem $1.75

Ieejas kartes dabūjamas: Latvija Amerikā kantorī, 123 Huron St., Toronto katru dienu no plkst. 9—19, sestdienās no plkst. 9—14. Var arī pieprasīt pa pastu, piesūtot naudu. — Tel. EM 8-0792. Īris puķu veikalā, 588 Bloor St. W., Toronto tel. ME 5665

Visus laipni lūdz apmeklēt DV TORONTO NODAĻA

SPORTS

BALVAS Z-AMERIKAS KONTINENTA MEISTARSACĪKSTĒM

Lielākā latviešu sporta sarīkojuma — Ziemeļamerikas kontinenta latviešu meistarsacīkšu vieglatlētikā, tenisā un galda tenisā, kas notiks 4., 5. un 6. septembrī Toronto, rīcības komiteja jau saņēmusi sekojošus balvu dāvinājumus:

Balvu Latvijas brīvībai, izcīnai starp ASV un Kanadas vieglatlēšu vienībām, kas būs mūžīgi ceļojoša, dāvinājusi Ženija Kāpostiņa. Bruno Puriņa nekust. īpašumu pirkšanas-pārdošanas aģentūra ziedojusi kausu labākai galda tenisa vienībai vīriešu sacensībās. Cementa izstrādājumu rūpniecība Felikss Runģis pieteikusi balvu vieglatlētikai 15 dolaru vērtībā. YMCAs latviešu galda tenisisti dāvinājuši balvu labākai sieviešu galda tenisa vienībai. Toronto latviešu sporta klubs balvām ziedojis $20.00, bet YMCA $10.00.

Bez iepriekšējos numuros minētās A. Liruma balvas, „amerikāņi" vedīs arī ALAs sporta biroja vad. Vija Vuškalna balvu labākam vieglatlētam, kas iegūs lielāko punktu skaitu savai vienībai. ALAs Kultūras birojs kādam no sekmīgākiem dalībniekiem paredzējis 1 gada Ceļa Zīmju brīvabonementu.

Organizācijām un personām, kas šim sarīkojumam vēlētos dāvināt savas balvas, tās pieteicamas J. Ādminim, 599 Parliament St., Toronto.

Trimdas kausa izcīņa vīriešu volejbolā notiks š. g. 28. augustā, plkst. 15.00 Sidrabenē. Vienības piesakāmas E. Skujiņam līdz š. g. 25. augustam uz adresi: 149 Wright Ave, Toronto 3, vai tel. LL 7494.

28. augustā SIDRABENĒ notiks TRIMDAS

ceļojošā kausa volejbolā izcīņa

Sākums plkst. 3 pp. Pēc tam 7.30 vakarā

DEJA PIE RAGU MŪZIKAS

Ieeja $1.00. Visi laipni ielūgti

JAUNATNES DIENAS LONDONĀ, ONT.

28. AUGUSTĀ

Dorčestera upes krastā (Dreamland Picknic Grounds Dorchester, Ont.). Atklāšana plkst. 16.00

Svētbrīdis — Priekšnesumi — Azaids

Deja līdz plkst. 2.00 Dreamlandes zālē

29. AUGUSTĀ

Pl. 10.00 Jaunatnes pulciņu delegātu kongress. Pl. 14.00 Kanadas latviešu jaunatnes pulciņu volejbola turnīrs vīriešiem ar ceļojošas balvas izcīņu; vecuma robeža no 16—30 gadiem.

Komandas piesakāmas uz vietas. Viesus, kas vēlētos nakšņot mītnes, lūdz pieteikties pie G. Brikmaņa 864 Hellmuth Ave., London, Ont.

APDROŠINĀŠANA — CEĻOŠANA

Piezvaniet, ja jums vajadzība:

UGUNSGRĒKU, AUTO, VESLĪBAS, NELAIMES, DZĪVĪBAS VAI KĀDA CITA VEIDA APDROŠINĀŠANA

IZKĀRTO CEĻOJUMUS PA VISU PASAULI AR LIDMAŠĪNU VAI KUĢIEM VAI ARĪ PĀRVEST KĀDU UZ KANADU

O. K. JOHNSON & CO LTD,

697 BAY ST., TORONTO 2, ONT. Tel. EM 6-9488

DAINA PRESS LTD.

LATVIEŠU SPIESTUVE UN IZDEVNIECĪBA

IZPILDĀM VISĀDA VEIDA IESPIEDDARBUS GLĪTI UN LĒTI

384 KING STREET WEST. TORONTO, ONT. CANADA

Tālrunis EM 4 - 7957

IZĪRĒJAMS 6 istabu atsevišķs dzīvoklis vienai vai vairākām ģimenēm Danforth — Broadview rajonā. RI 3808, Toronto. (115)

SAVRUPMĀJĀ izīrējams 5 istabu dzīvoklis ar virtuvi. Garāža ar privātu iebraucamo ceļu. Ļoti liels dārzs. Nav iebildumu pret bērniem. Zvanīt LY 4807, Toronto katru dienu. (124)

DZĪVOKLIS izīrējams 2. stāvā — 4 istabas, virtuve, vannas istaba, liels balkons, atsevišķa ieeja Beach rajonā. Tel. GR 7147, Toronto. (133)

IZĪRĒJAMS 3 istabu dzīvoklis — virtuve, vannas istaba un garāža. Brīvs ar 30. augustu. Zvanīt — GE 5515, Toronto. (123)

HIGH PARK rajonā izīrējami 2 un 3 istabu dzīvokļi. Tel. dienā MU 8151, vakaros HU 9-6983, prasīt Mr. Kļaviņu. Toronto. (99)

IZĪRĒJAMI 2 dzīvokļi ģimenēm. Bloor — Bathurst rajonā. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā, OL 4332, Toronto. (130)

BLOOR — HIGH PARK apkārtnē izīrējams jaunkrāsots dzīvoklis. 5 Oakmount Rd., Toronto. (122)

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas istabas ar ledusskapja un veļas mašīnas lietošanu Gerrard — Church raj. EM 6-4528, Toronto. (98)

PILSĒTAS centrā izīrējamas 2 istabas ar virtuves lietošanu $40 mēnesī. Lūdz zvanīt EM 8-7000, Toronto. (105)

IZDEVĪGI izīrējamas 2 nemēbelētas istabas. 1. stāvā ar atsevišķu ieeju, virtuvi un vannas istabu Eglinton rajonā. Pastāvīgi karsts ūdens. Zvanīt JU 4450, Toronto. (131)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuves lietošanu vieniniekamcei vai 2 nemēbelētas istabas ar ērtu kopēju virtuvi bezbērnu pārim. Parkošanas iespējas. Dufferin—Eglinton rajonā, klusā ielā, tramvajs 5 min. Lūdzu zvanīt pēc plkst. 6 vak. OR 8482, Toronto. Sestdienās un svētdienās katrā laikā. (110)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba pirmā stāvā ar virtuves koplietošanu divām vai vienai personai. Toronto tel. WA 3-6402. (112)

IZĪRĒJAMA istaba ar vai bez mēbelēm vienai vai divām personām ar vārīšanas iespējām Carlaw — Danforth rajonā. GL 0586, Toronto. (134)

IZĪRĒJAMA liela nemēbelēta istaba un virtuve High Park rajonā. 188 Oakmount Rd., MU 7503, Toronto. (138)

PIRMĀ LATVIEŠU APTIEKA KANADĀ

19 ST. JOHN'S RD. TORONTO

(St. John's Rd. un Dundas ielu stūrī)

Īpašn. ELZA GALDIŅŠ, farmācijas maģistre

KRĀJUMĀ:

Mediciniski preparāti, zāļu ķēpas, Celsija termometri, elastīgas zeķes, medicīniskas jostas

Visi pazīstamie sejas un matu kopšanas preparāti

Attīsta un kopē filmas

Uz pieprasījumu izsūtām arī uz citām vietām ārpus Toronto, kā arī uz ASV un citām zemēm

Pasūtinājumus pieņemam arī pa telefonu

MU 9543

Toronto dzīvojošiem uz vēlēšanos piegādājam mājās

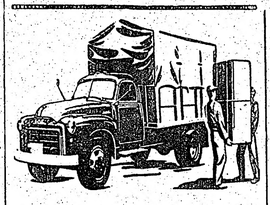

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

ātrdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANĪT OL 1403, Toronto

Elektriskais vilciens — (mazlietots) pārdodams par puscenu (rotaļlieta)

ar sliedēm un pārmijām. Zvanīt pēc plkst. 6 vak. LA 2208, Toronto

KING — QUEEN W. rajonā izīrējama mēbelēta istaba pārim vai vieniniecei-kam ar visām ērtībām. Zvanīt ME 5193 pēc plkst. 6 vak.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba Sunnyside rajonā, uz vēlēšanos ar pansiju. Zvanīt pēc pl. 6 vak. LA 2208.

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Seeond St., Brooklyn 15., N. Y.

Isvētes mācība sāksies sestdien, 11. septembrī draudzes namā, ievētīšana 31. oktobrī. Jaunieši var jau pieteikties pie mācītājiem.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis 331 Argyle St. Port Arthur, Ont.).

Māc. V. Sēfers (650 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 22. augustā, plkst. 9 no rīta Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

28. augustā, plkst. 4 pp Dorčesterā pie Londonas Jaunatnes ganāksmes gadījumā svētbrīdis.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA-3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.)

Svētdien, 22. augustā, plkst. 11 dievkalpojums sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 29. augustā svētbrīdis Sidrabenē.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

22. augustā, plkst. 9,15 no rīta dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. (māc. A. Lūsis).

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr.: DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas bcā — Outremont un Blair Ave stūrī:

29. augustā plkst. 11,15 no rīta dievkalpojums.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Māc. E. Caune, 10166 - 107 Str. Edmonton, Alta, tel.: 41890.

Edmontonā:

Svētdien, 29. aug., plkst. 7,30 vak. dievkalpojums.

Lethbridgē: Svētdien, 22. aug., plkst. 3.00 dievkalpojums Kristus Trīsvienības baznīcā, māc. E. Caune.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alberta. T. 2918; 248 Selkirk Ave, Winnipeg, Manitoba.

Winipegā, 22. augustā dievkalpojums, plkst. 3 pp. Immanuela baznīcā, McKenzie un College Ave stūrī.

Edmontonā, 29. augustā dievkalpojums.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3 - 3284.

Kirklandleikā, svētdien, 22. augustā, plkst. 8,45 ev. - lut. baznīcā dievkalpojums. Bērniem mācības sestdien, plkst. 14.

Virdžinijtaunā, svētdien, 22. augustā, plkst. 14. Anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 22. augustā, plkst. 17, United baznīcā dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā. atspirdzinājumiem un priekšnesumiem.

22. augustā dievkalpojums pl. 2 pēc pusdienas.

12. septembrī dievkalpojums pl. 2 pēc pusdienas.

26. septembrī dievkalpojums pl. 2 pēc pusdienas.

Dāfinā dievkalpojums ar jaunatnes iesvēti Fork Riveras anglikāņu kapellā.

Māc. A. Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā (118 Locke St. N., tel. JA 8-2259)

LATVIEŠU EVANĢĒLIZĀCIJAS SAPULCES

notiks no 29. augusta līdz 12. septembrim

EVANGEL TEMPLE Bond un Dundas ielas stūrī.

Runās iecienītais

Māc. P. Vokrots, ASV, Pa.

Svētdienās pl. 3 pp., darbd. pl. 8 vak.

Sapulces kuplinās ar pūtēju orķestri un dziesmām

Izmantojiet izdevību dzirdēt šo slaveno evaņģēlistu. Visi laipni ielūgti, un ņemiet draugus līdzi

Informācijai lūdz zvanīt MA 7431, Toronto

Atbildīgie rīkotāji: māc. W. G. McPherson un komiteja

MONTREĀLĀ

Ar šo paziņojam, ka izsūtām

PĀRTIKAS PACIŅAS

UZ VISĀM PASAULES MALĀM, KĀ ARĪ AIZ dzelzs aizkara.

Paciņas izsūtām no mūsu noliktavām Dānijā. Izsūtīšanas notiek caur Kopenhāgenu. Šādā veidā jums atkrīt pārsūtīšanas izdevumi un liekā sarakstīšanās. Saņēmēja paraksts tiks piesūtīts jums atpakaļ.

Mūsu pakalpojums garantēts atkarā no uzdotās adreses pareizuma. Mēs pakalpojam vairākus gadus un esam saņēmuši tūkstošiem pateicības vēstuļu no dzīvojošiem Kanadā un ASV par palīdzību Eiropā palikušiem radiem un paziņām

Pieprasiet katalogu un informāciju

International Gift Parcel Service

1176 Sherbrooke St. Montreal 2, P. Q., Canada

Populārākā paciņu pārsūtīšanas firma Kanadā

Paplašināta veikala speciālpiedāvājums

Addison NORGE

REFRIGERATOR

Mēs esam paplašinājuši mūsu veikalu par 50%

Mūsu cenas ir zemākās Toronto pilsētā

- Elektriskie leduskapji, sākot ar $95
- Guļamistabas iekārta, sākot ar $75.00
- Virtuves iekārta, sākot ar $45.00
- Krēsli
- Galdi
- Tepiķi
- Drēbju skapji
- Plītis
- Veļas mazgājamās mašīnas
- Dīvāni
- Lampas, u. c.

BIROJA MĒBELES

BURLACOFF'S FURNITURE

619 QUEEN ST. W., TORONTO, TEL. EM 8-6812

Bruno Šuriņš

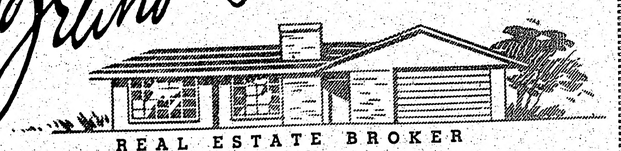

REAL ESTATE BROKER

Active Member of Toronto Real Estate Board

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ

FARMAS: ORANGEVILLĒ, SHELLBOURNĀ UN DUNDALKAS APĶĀRTNĒ

AIZDEVUMU SAGĀDE LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

SPECIĀLS PĀRSTĀVIS FARMU LIETĀS

VALTERS GOBA. Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS **OL 7561**

1318 BLOOR St. W. Toronto. Birojs atvērts no pl. 10-10

Pārbaudiet mūsu pārdodamo namu sarakstu

TAUTIEŠI, TAUPIET SAVU NAUDU!

Būvējiet paši savas mājas. Zemes gabali dabūjami pirkt visos pilsētas rajonos, sākot ar $2.700 gabalā.

Mēs palīdzam sagādāt aizdevumu par 3%. Pastei dzietīes, kamēr nav par vēlu! — Zvanīt PĒTERIM GALVĀNAM, OL 7561, Toronto.

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

Iris PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem

Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi. Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

---

GREGORY CHARLAP

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR

Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.

Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858

University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604.

Licencēta auto skola BALTIC

Apmācīšana ar Chevrolet — Studebacker — Land Cruiser 3/4 ton. International (šoferiem). Dubultbremzes un sajūgi.

Visiem kursantiem garantēju atļaujas

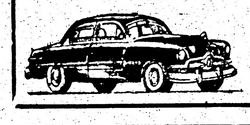

A. MASINGS

26 Woodside Ave, tel. MU 9667

zvanīt līdz pl. 8 rītā un pēc pl. 9 v.

DR. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1691

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. A. LAUKS

86 BLOOR ST., WEST. TORONTO

Physicians & Surgeons Building, ieeja no sāniem, istaba 614, no plkst. 7—9 vakaros, sestdienās no plkst. 10—12 priekšpusd.

Tel. kabinetā WA 2-8855, mājā LY 6349.

Dr. SILVIJA UZANS

BĒRNU, IEKŠĶIGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS

No pl. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās, ceturtdienās, sestdienās arī no plkst. 12—1

52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892

TORONTO

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

SPECIĀLISTS IEKŠĶIGAS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)

2537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal

Runā vācieši un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

ZOBĀRSTE

ŅINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.

pieņem pirmdien un trešdien no 2—9 vakarā, otrdien un piektdien no 9—5 vakarā.

660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas Slēgts no 14. — 28. augustam

O.E.CARSON

LTD.

REALTOR

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

490 College St., Toronto WA 4-7121

LATVIEŠU AĢENTS

K. KAMPE

Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

MĀJAS PĒRKOT—

sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

PIEŅEMU PASŪTINĀJUMUS KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM

V. KUČĀNS

387 Milverton Blvd. Tel. GE 6813, Toronto

Uzmanību! Uzmanību!

Šis ir klusākais laiks drēbniecībā, tāpēc pašreizējie pasūtinājumi tiks izpildīti nesteidzoties, ar vislielāko rūpību un par zemākām cenām. Izmantojiet izdevību, pasūtiniet apģērbus rudenim un ziemai tagad. Bagātīga angļu drānu izvēle. Pieņem katru dienu no 9—21, sestdienās 9—16

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

GENERAL INSURANCE AGENCY

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

Radio un televīzijas technikis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televizijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Izbrauc arī mājās. Garantēts darbs.

62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas

AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St., West., Toronto, tel. WA 1-9011

Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID Ave, WA 1-6701 TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnec universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739.

Pieņem 6—9 vak., sestdien no pl. 2—7 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski un krieviski

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

Dr. med.

K. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave) Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W.

Toronto

Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel.

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus. Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķīgās slimībās un Renģena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W.

Toronto, Ont.

Iepr. vēlot pieteikšanās

WA 3-2335

Dr. ERIKS GRABIS,

M.D., L.M.C.C.

ĀRSTS UN CHIRURGS

uzsāk praksi Hamilton, Ontario, 20 Emerald St. S.,

Kinga un Emeralda ielas stūrī

Tel. JA 8-7154 — ordinācijā,

JA 8-1047 — mājās

Darbdienās no 12—2 un 6—8 izņemot trešdienas. Citā laikā pēc norunas

---

PIEPRASIET KONSERVĒTUS

ŽĀVĒTOS ZUŠUS

un

ZUŠU GALERTU

Pasūtinājumus lūdz adresēt

A. ROSE

10 WIDMER ST., TORONTO

Tel. EM 8-7000

IECELŠANAS, IZCELŠANAS vizu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

Chester R. Baird

Real Estate Broker

SHELBURNE

90 akru farma $5.500. Iem. $2.000

Jauna dzīvojamā māja, kūts, vistu māja un mašīnu šķūnis

100 akru farma $7.500. Iem. $4.000

Dzīvojamā māja un kūts ļoti labā stāvoklī, 80 akru aramzemes 15 akru ganības, 5 akru kļavu mežs, elektrība ūdens virtuvē un kūtī

130 akru farma $9.500. Iem. $5.000

Dzīvojamā māja un kūts labā stāvoklī, elektrība, ūdens virtuvē un kūtī. 90 akru aramzemes, 40 akru ganības un mežs, foreļu strauts. Toronto 55 jūdzes.

Bez augšā minētām piedāvā plašā izvēlē citas farmas par dažādām cenām un iemaksām

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

N. FEODOROVS

R.R.2. Mono Centre, Ont., tel. 640. W. 1. Orangeville

Zvanīt vakaros

Latviešu apavu darbnīca

Carmen Custom Shoes īp. K. Rugelis, 866 Broadview Ave., tel. — GE 0994, Toronto. Apavus pagatavo un izlabo (396)

Kungu un dāmu drēbnieks

A. SILAVS

634 Ontario St., Toronto

Tel. WA 4-8855

Uzvalki un kostīmi, sākot ar $55

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-4989

Dzīvoklī WA 1-9424

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO (Spadina Rd.) birojā WA 3-3434

Acu pārbaude Recepti

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 6-9614

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON,

igaunu jurists,

mājās MA 0141, Toronto

(697)

O. E. CARSON

LIMITED REALTORS

1318 Danforth Ave, Toronto Tel. RI 7541

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

OSVALDS INDZERS MĀJĀS HA 7881

2,5 AKRU gruntsgabals 1 jūdzi Z. no Kingston Rd. 26. autobusa pieturas. Pilna cena $2.500.

BROADVIEW — DANFORTH rajonā 8 istabu dubultķieģeļu pusmāja, 2 virtuves, cietkoka grīdas, iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa tikai $2.500.

RIDOUT

Real Estate, Ltd., Realtors

Mājas, veikali, uzņēmumi, farmas.

Apbūves gabali pārdošanā Toronto, Hamiltonā un ārpusē.

Aizdevumi iemaksām, obligācijām u. c.

Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet RIDOUT bagātīgo izvēli. — Tūkstošiem māju mūsu sarakstos. Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā visu nedēļu. Sekojiet ik dienas RIDOUT'A sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētajām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvjiem.

ARNOLDS BĒRZIŅŠ, birojā tel. WA 4-5761, mājās LA 6569, 1172 Bay St., Toronto

EDUARDS BĀLIŅŠ, tel. LI 9-4121, 913 Main St. E. Hamiltonā, mājās LI 9-9877

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

PUĶU VEIKALS

802 BATHURST IELĀ

(Pie Bloor ielas stūŗa)

Tel. KE 3884, Toronto

Lotus

Krāšņi ziedu sakārtojumi līgavām eiropiešu un kanadiešu stilā

Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes. Latviešu daiļamatniecības izstrādājumi: keramika, sudraba rotas lietas, kokgriezumi, audumi utt.

Dabūjami latviešu laikraksti

MATINEE HATS

MARTAS ŠVERNS DĀMU CEPURU VEIKALS

850 Bloor St. W. Toronto. Tel. LO 7076

Sakarā ar nākamo rudens sezonu laipni lūdzu apmeklēt mūsu veikalu

---

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W. (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

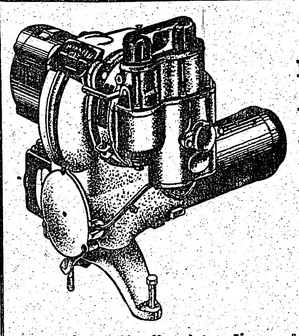

VAI JŪS INTERESĒ APKURES JAUTĀJUMS?

PIEDĀVĀJU

WINKLER

zema spiediena eļļas apkures ierīci — Burneru

garantējot 25% eļļas ietaupījumu, kā arī citu labāko firmu apkures. Paskaidrojumus sniedzam pa telefonu vai rakstveidā

GARNEY & Co

15 Barton Ave., Toronto. Tel. ME 2554